

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

וזה מרו שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל')

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת וילך תשפ"ג

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

**4801 11th Ave,
Brooklyn NY 11219
718.384.1652**

היכל הקודש

קרית יואל

**8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563**

היכל הקודש

מאנסי

**32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551**

היכל הקודש

בני ברק

**רחוב הבעל שם טוב 7
052.760.5715**

היכל הקודש

וויליאמסבורג

**27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652**

היכל הקודש

קרית יואל

**8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299**

היכל הקודש

בלומינגטאון

**24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804**

היכל הקודש

ירושלים

**רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150**

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'דפס ע"י

**קרן הדפסה
היכל הקודש**

2623 State Route 52
Liberty, NY 12754

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

כתובות. האשה שנפלו - פרק שמיני דף פא עמוד א - מותר מהדרת "אבן ישראל" (שטיינזליץ)

חטופות

1 יורשה יורש כתובת - אתון יורשים שירשון כתובת. חיבין בקבורתה. ואין חיבין
2 בקבורתה - דהא בע למיחב כתובתה לירשתי. שיש לה שני יורשים - דאייגמריך
3 לתנא למיחב אתון יורשין שירשון כתובתה. במוע מניה - איבא יורשים אוריני
4 בדריתה. ודלא ריהי כתובתה. א"א יורש - כתובה זו שאני יורש - אין כאן מנוגת

5 אביה כלום. אלא מאתים וחסופה שכתב לה
6 את. ואין אני שדה אותה אלא אתי. יקבור את
7 אשתי - כמו שדיחה ואת קורבה אם מתה בחייה.
8 ואפילו לא הניחה לה כלום. יחן כתובתה -
9 שהקדמה באה תחתיה. לגבות מהיים - כל זמן
10 שהעלה חי. ואני במקום בעל עומד. שדיחתי
11 מצפה לכתובה. מאן שמעת לה דאית ליה
12 מדרש כתובה - שדרש לשון הכתובה. שכתבו
13 בה: 'לכשתנשאי לאחר תטלי מה שכתוב לבי',
14 אשתי - ולא ניתנה חובה ללבוש מהיים.
15 דהא אנה יכולה לעשא לאחר. בית שמאי הוא
16 - ביבמות הפרק 'משפט שרונה' דקדמור
17 בית שמאי: אלא מספר חוביה נלמד.
18 'לכשתנשאי לאחר תטלי מה שכתוב לבי',
19 ודחילו - ודאית נישאת על פי עממה. שבאה
20 וגארה מהו גבלי - אף כתובתה גובה על פי
21 עממה. ומשמעין ליה לבית שמאי - שיש שיש
22 על שטר דבב על תבירה. והא מחוקק בבבסי הלוח
23 יותר ממנו. כגבי דמי. והבבסי בחוקקה.
24 הלכך - מניה קא יורי. וכן פתי' - אבל
25 בדשם שבטלים קאי. שקינאו לחן בעלוק
26 ונתסרו. והא ספקי' לחשקחה עד שמת. ולא

27 שותות - ודבעין 'והוביא האיש את אשתו'.
28 ספק נאי - והפדסיח חובה. מידי ודאי -
29 מדי מירש דריש. שחן ודאי בירושלם. כגבי
30 דפי - והוא מחוקק בבבסי יותר אדון.
31 כאן מוציא מידי דאי. והא בעין לכשתנשאי כי
32 אדחיל. אפילו שחן סוף סוף. ודאי כדמצינו גיבת
33 בבבסי. שנכלל קא עליו משני דרבייה אוזו.
34 בעיניו כי. יבם נאי בסי דפי - וכין שהחזירה
35 מיתה דבית לישנא יליכב - מאותה שעה וכהו
36 בבבסי. שלה לא רבא אבאי - ליה שהשיבו
37 על שאלתה. ומהני חובות כתובת לגבות
38 מהיים של יבם. כיד בר שמעיה - הוא היה
39 שליח בתשובה זו. ופי נתנה - כתובה יבמה
40 לגבות מהיים יבם. שכיבור בבבסי אוזו.
41 לארדי שבנסת את יבמהו. ואמרן לעיל: כל נבסין
42 ארדיאן למכתובה. אם כחן הוא - שאם
43 ניגשה לה ויכל לחזורה. יקשה לה פקידה - ופיה - לפתחה במשתה חיין. ופיה -

**וְיִרְשֶׁהָ יֹרְשֵׁי כְּתוּבָתָה חַיִּיבִין בְּקַבְרֹתָהּ. אִמְרַן אֲבִי:
אָף אֶנְן נִמְי הַנְּיָנָא: אֵלְמָנְהָ גִּיּוֹנֵת מַכְסֵי יְתוּמָיו,
וּמְגִשְׁתָּהּ יִרְדֵּה שְׂרָלֵהָ, וְאִין חַיִּיבִין בְּקַבְרֹתָהּ. וְיִרְשֶׁהָ
לְהָ שְׁנֵי יוֹרְשֵׁין. וְהִיא אוֹמַר: זו שׁוֹמְרַת רְבִים. אִמְרַן רָבָא:
וְלִמָּא: אִם אֲנִי יוֹרֵשׁ, אֲשֶׁתוֹ אִין אֲנִי קוֹבְרָא אִמְרַן לִיה
אֲבִי: מִשׁוּם דִּכְאִין עָלְיוֹ מִשְׁנֵי צַדִּיקִין: אִם אֲהוּי יוֹרֵשׁ
- קוֹבְרָא אַתְּ אֲשֶׁתְּךָ, אִם אֵינִי קוֹבֵר אַתְּ אֲשֶׁתְּךָ. וְיַחַן
כְּתוּבָתָהּ. אִמְרַן לִיה: הַיְכֵי כָּא אֲבִינָא: אִם אֲנִי יוֹרֵשׁ,
חַיִּיבָה פְתוּבָה לִגְבוּת מַהִּים. מָאן שִׁמְעָתְּ לִיה דְאִית
לִיה מִדְרַשׁ פְתוּבָה - בֵּית שְׁמַאי. וְשִׁמְעִין לְהוּ לְבִית
שְׁמַאי וְדָאמְרִי: שִׁבְרָה הַעוֹמֵד לְגְבוּת - קִנְיֵי דְמִי. דְרָגֵן:
מְתוּ בְעֻלְיָהָ עַד שְׁלָא שְׁתּוּ, בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים:
נִטְמַלֹת פְתוּבָה וְלֹא שׁוּתוּת, וְבֵית שְׁמַאי אוֹמְרִים: או
שׁוּתוּת או לֹא נִטְמַלֹת פְתוּבָה. או שׁוּתוּת?!" וְהִבֵּיא**

**הַאִישׁ אֶת אִשְׁתּוֹ אֶל הַכּוֹהֵן" אִמְרַן רָבָא, וְלִמָּא:
אֵלָּא: מִתּוֹךְ שְׁלָא שׁוּתוּת - לֹא נִטְמַלֹת פְתוּבָה, בֵּית
שְׁמַאי אוֹמְרִים: נִטְמַלֹת פְתוּבָה לְאוֹ שׁוּתוּת. וְאִמָּא:
סְפִיקָא הוּא, סִפְקָ נָנְיָ, וְאִי סִפְקָ לָא יִנְיָ, וְקָתֵי סִפְקָ
וּמוֹצֵיא מִיַּד וְדָאִין קַסְבְּרִי בֵּית שְׁמַאי: שִׁבְרָה הַעוֹמֵד
לְגְבוּת קִנְיֵי דְמִי. וְהָא גְעִין "לְכַשְׁתַּנְשֵׁא לְאִחֵר הַטָּלִי
מִהּ שְׂתוּבָה לִבִּי", וְלִמָּא: אִמְרַן רַב אֲשֵׁי: יְבִם נְמִי
כְּאִתְרָ דְמִי. שְׁלָה לִיה רָבָא לְאֲבִי בְּדוּ רַב שְׁמְעִינָהּ
וְדָא: וְמִי נִתְנָה פְתוּבָה לְגְבוּת מַהִּים? וְהִתְנַיָּא: רְבִי
אֲבָא אוֹמְרִ: שְׁאֵלְתִי אֶת סוּמְכוֹס: הַרְזָה שְׂמִיבְדוּ
בְּכַסְפֵי אֲהוּי פְצִיר הוּא עוֹשֶׂה? אִם כֵּן הוּא - עֲשֵׂה
מְקוּדְהָ יוֹפִים, אִם יִשְׂרָאֵל הוּא - מִכְּרַשׁ מְאִי וְחַיִּי. וְאִי**

1 **אִיזוֹרָא** אלמנה שיש לה שני יורשין בו - מיתורא דמתניחין דיקב. ולא עיקר מתניתין
2 לא מירד שבמורת יבם. אלא כסחא אלמנה. דהא קתני 'נבסי יתומין'. ושומרת
3 יבם ליה לא ותומין. ו'למ' אחא אני יורש - בי' לפרוש קונטרס שפיר: אחא אני
4 יורש - דאני יורש נבסייה כלום אלא נמה ומאסיה כל חי. והלכך פשוט אין קובר.
5 אבל לפרוש רבינו הם דתנאיא לכולי' עלמא
6 בתוקנה - אוני מושב כל כך. שדיחיה הבבסי על
7 אשה וכו'. וכן הדין לפרוש הקונטרס. למאן דאמר
8 בתוקנה יורשיה הבעל - צריך לישב. וצריך לפרש
9 דבתי פריך: ולימא אחא אני יורש. כלומר: וכתנו
10 של אחי אני יורש. כמו שדיחה עשה הוא אם
11 היה קיים. אבל זכותה לא אירש. כדאמר ביבוא
12 געורת' (כתובות לה:ג) ועד לחן אביהן פרה
13 שאולה שמשמשים בה כל מיני ביבמות. מתא -
14 אלו הימים באופיה'. וצריך לדעת עליו משני
15 צדדין: אם אחיו יורש יקבור את אשתו. כלומר
16 אם באת לומר שאינו יורש כלום מנהא. אלא
17 אמצא - אם כן בני למשד דרדי או בגובה.
18 אחיו קיים. ולכתיב לא באתה לידו גיבוי - יקבור
19 את אשתו. כלומר. יחשוב לגבור כאלו הוא חי.
20 ויקבור אשתו כמו שדיחה הוא קובר. ולי פה -
21 ודקא גבולה מן הנשואה. ואם אינו קובר. דלא
22 שתיב כאלו הבעל אח. אם כן באתה לידו גיבוי
23 ויחן לה כתובתה. **מאן** שמעת ליה דאית לה
24 מדרש פתובה בית שמאי - לנביח הלל דלית לה
25 מדרש פתובה ניהנה חובה לגבות מהיים. אף על
26 גב דאינה גובה חובה קודם הלימה - לא בעינה. והא
27 ניתנה לגבות. שדיחה לה קבורה תחת חובה.
28 תאמר: היא בית הלל נמי אית לה מדרש פתובה.
29 דחורו לחורות כבית שמאי. כדאמר בפי'ק יתא'ס
30 שלום' (ביבמות ק"ק.א) על פי'ק פק' געור' (ג"א)
31 פירשה: ולפי מסקנא דשמעתין מצי דרשי
32 בית הלל מדרש פתובה. ונביח הלל דלית
33 שנאי דארביי שטר השמע לגבות כגבי דמי -
34 אף על גב דלאביי ליה ליה דנכבוי דמי. כדמשמע
35 ב'ביהלי' (ביבמות לה:ג) דפריך לרבא מדהיא
36 דנפל ביה עליו ועל אבוי - בכחובה מדה
37 נכבוי דמי. משום חיוב. והשמיא. והא נמי
38 מרד' דגשמה מרבי - סביר' ש'רות' הכי
39 האיש בו - משמע דבסוד דגשמה דיסיגין 'או
40 שרות'. ולא כמו שדיחה כתובם שטר הפסדים ולא
41 שרות': ותימנה דוהים עיקר מלתיה. ולא פריך
42 להל

וְהָא עלת בנשואיה לאחר בו - מציע למשד דפריך לבית שמאי: נתי דאית לה
43 לבית שמאי שטר העומד לגבות כגבי דמי. מיהו לענין לה מתי מדרש פתובה -
44 'לכשתנשאי לאחר' דלא ריהב לה קבורה. מיהו דתני ר' אבהו: דאף על גב דנכבוי דמי -
45 אין לה חובה. ומשני: יבם נמי כאדור דמי. ואין הוא דרסינן 'אלא' הוא היה שפיר. ודתי
46 בית שמייתא דלעיל. ואותי האי טעמא נמי לבית הלל. ומתי דרשי שפיר מדרש פתובה
47 דיכין דכאדור דמי - חשבא כאלו בנתח החיורה. לה. ודאית היא תקע בת גביית. אי נמי.
48 מתי למשד דלביה הלל פריך. דלית לה כגבי דמי. אף על גב דרסקא דערך דלית לה
49 מדרש פתובה - מכל מקום פריך שפיר. והשמיא. והא חתם כפיות לא בעי בית הלל
50 למשד פתובה כד לגבות. אלא מפשר לה חובה - כל שכן אבא שיה לא להפסיד
51 חובה על ידי מדרש - שיאמרן בית הלל שהפסיד. **יבם** נמי כאדור דמי. אף על גב
52 דבפרק קטן דקודשין (ג"ג) אמר בני 'ואיש אחרי יקבור' ריבם אל כחוקר 'אחי' - ותי
53 מלי' בלשון תורה. אבל בלשון חכמים אקירי 'אחי'. **הרזאה** שימכר בבבסי אוזו - לפי
54 שאינו יכול למשד. ומכר שטר כלורתי. אפילו קודם שתבא ליה גיבית. והחמינו הבבסיים
55 השמיא. ופריך לרורו ולטרוח ולשורן מן הקלות. ואפילו נשואיה לא חייבין חובה
56 אינו רשאי למכור השאר. דרדישין שמי איבדו או ישרפו השדות ששאיר. ואם תאמר: מכל מה מהו מנסת? דהא אמר לקטן דאי לית לה מראשון תקנה לה משני' ויש לומר -
57 דנפסדה לחור ולשורן ולקחיה רזאה. דאפילו לית לה מבסי דראשון אלא משעבד - לא תקנה לה רבן משני. דאי רכז - מאי אית ליה מה שכתובה על גבי בעלה
58 דראשון. **מגריבה** בגט - את האמורה והואיל ועשמה משום לית כתוב לה 'דקא'. יכתוב לה ולא יצטרך לירשו ויש לומר: שאין האשה חפזיה. ודחיא לה שיה על גבי בעלה
59 דראשון. הואיל הוה כל שעה נשא - שאין רשאי למכרה. ואין לה לכופה למלוך וינה. ופירש בבבסי: דהא חתן ב'יותקין' (פסין לה:ג) לקח מן האיש חור וכתב מחוח
60 בטל - את אוקימנא באותן שלש שדות. היקשה הרב רבינו מנחם: דכל שכן בשאר בבסי. בדארביין ב'חוקה הבתים' (בבא בתרא נ"א:ג) למעשי מאי אילמנא למעשי שאר בבסיס -
61 כל

כתובות האשה שנכלו - פרק שמיני דף פא עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל" (ששנולין?)

תוספות

1 כל שכן דרזה ליה איבה דאמר לה: עינך נתת בגירושין ובמיתה לךך נראה לרבינו יצחק
2 לפרש: מקוה בטל - משעת טריפה. ועל שדות - לאו למעוטי שאר נבסים, אלא - אפילו
3 שלש שדות. מקוה קיים עד שנת טריפה. ויש ליטע פירות הקטנטנס. דמקוה בטל משמע
4 בדלל אלא. "ובחוקת הבתים" (בבא בתרא נא) וכו' פירושו: למעוטי נא, ולא נמצא אמרה
5 נחת רוח עשיתי לבעלי, אילמא למעוטי שאר

6 נבסם דלא שתרופו לגמרי - כל שכן דרזיה לה
7 איבה ואל דלא קאמר: למעוטי שאר נבסם דראן
8 מקוה בטל אלא, דמילתא דרפשיט אלא דראן
9 מקוה בטל אלא באותן שלש שדות. ודא כל אודם
10 מוכר קרקעת המשתעבדו, ומילא ידענא
11 דרדקא באותן שלש שדות קנינו ומקוה בטל.
12 ומתום למעוטי שאר נבסם דראן מקוה בטל לא
13 אשגריא ליה לאוקמא באותן שלש שדות. אבל
14 קשה לרדקא בששון בן אבדורם: דרבינו למיטר
15 דרפשיט ליה דברשא נבסם אין מקוה בטל; דא
16 מקיף דמקוה ליה חתם באותן שלש שדות ויהו
17 סלקא דעתך דמידי בשאר נבסם אף על גב
18 דקתני מקוה בטל ואלא אימא יניחו לה שיעור
19 כתובה בר - והואיל וחספת לה כאילו בנתה
20 וזוהירה לה.

ולמעמד

21 פירוש: ודא אסקת ארתעך
22 טעמא דאיבה; לתבה ממתינת.
23 ומשמע הכי: לא יאמר לה הרי כתובתיך מונחת
24 על השלחן, כיון למכור השאר - אלא כל נבסו
25 אחראן לכתובה. ואינו יכול למכור שום דבר.
26 אלא אשונה קמשמע לך - פירוש כפונטיוס:
27 שמא אשונה קמשמע לך, ומנמאט שלא
28 בכתובה, ונרץ לכתוב כתובה אחרת. וזה אינו
29 אלא לרבי מאיר. דאמר: אסור. אסור. אלא לנבסו
30 את אשתו עצה אחת בלא כתובה. ונראה לרבינו
31 יצחק: עצה טובה - שלא תהא קלה בעיניו
32 הדינא, ולרבינו בששון בן אבדורם נראה. דרבי
33 אשתו עצה טובה שמא יחד לא ממשלתי -
34 לא יוכל להוציאה לכך טוב לו שיהיה כל נבסו
35 אחראן לכתובה ורואי הכל. ולבסוף - דמסקי
36 טעמא דרבי מאיר משום איבה - חיי אטמא
37 דמתינת קיים משום איבה, כן ביהמנאי בן
38 באשתו. לא יאמר הויאלו אני ויש החוקתי -
39 ואם תאמר: למחול לנפשיה. ודא אמרתי:
40 דמזכר שער דתי לחברו חזון ומחול - מחול;
41 ואפילו וירש מחול; ויש לומר: דשאני הבא -
42 דאני וירש אלא לכתובתי. ואני, מרבי מאיר דראן
43 דינא דרבינו ומננאי ביה דמי שטררא מעילא,
44 כדאמרינן לקמן (פא).

ודלמא

45 הבטא ליה עבור ליה - פירוש
46 כפונטיוס: שתחא הקר קיימה, ראבל
47 פירות. וקשה: ודא מי ולא אשמעינן, ראבל
48 נבסם אחיו; ונראה: דטבא ליה עבדו ליה -
49 דרבינו. דרזי שלום ביני טפי, ושתחא כסותהו יורה,
50 לפי שלא מאי לכתובתי ממני. אלא קומוס
51 דלא וילי נבסו כל כך, כביש לה הרבה מנכס
52 בעלה דראשן שחטלו כותבתה מוקן. ולא ודא
53 דראן לקוהתו שתרופו כדמי. ואם תאמר: ונימא

1 ולמעמד - דאמרת טעמא משום דלא ינענה כתובה לגיבוי מתיים, אמאי מהדרת אדר
2 אבא לאותוהי מברייאה, אוחיבי ממתינתין? ומשני: ממתינתין לא מתינתין, דמתניי איבא
3 לשנייה. ולאו דינא קתני אלא עצה טובה, שלא תאכר כתובה. על השלחן - כל שעת
4 שהוא משתמש בהן, אבא הוא שולחנא. נמי לא מצי מוכיין - בהמיהא דאן אוקומא

5 להחיא באותן שלש שדות. אבל מי שלא כתב
6 ולא יחד - מוכר הכול, ואינה יכולה לעבב
7 עליו, וטעמא, דמיתוס דכתב לה דרפא להקנינא;
8 מילתא כשמות או ירשענה - טריקה לקוחות.
9 קעז טובה - שמאי יאבדו המטלטלין, ומנמאט
10 בלא כתובה, ונרץ לכתוב כתובה אחרת. אלא
11 דרבי אבא קשיא - דאמרנא לה - יניחו לה
12 שרתי גירושין גנאי הן לשנייהם. אלא ודאי
13 טעמא - דלא ינענה כתובה לגיבוייה מתיים.
14 משום איבה - למיחידא לכתובתי אן קרקע או
15 מטלטלין - נון איבת עלם כנייהם, דסברה
16 עצה טובה נון גירושין. אבל זה שומע על מנת
17 שיעודו - דיעה דלא עשה אלא למכור, וקפנה
18 לה איבה. דגפלה ליה יכפת - דרמזה בגדול
19 לייבם, כעא אחות - דהקטן ממנו. לבישבלה
20 גניבא - לרוחך לה נג, ולאסרתי לה לא אחיקן,
21 כדאמרינן בפרק קמא דייבמות, משום נבסי -
22 קשה בעיניך שאבניסנה, אלא אוכה נבסאי אחי,
23 כדתיב (ביבמות מא); ודאנס את יבמתו - וכה
24 דרבינו אחוז, פליגנא לך - כאילו אני דחילך
25 ולא אטול אלא כמור, כיון דאסור רבנן -
26 שומרת יבם - אין הדין רשאי למכור,
27 כדאמרינן לקמן בשמעתין. מי שמת והניח
28 שומרת יבם כר, אף על גב דעבד כו' - ומה
29 עשהה זה שהתנה עמו לחלק לו וקנו מירו -
30 דרי הוא מוכר, כפי - נתיים, כלכותה כמה
31 יפה ורואה את דבריו; ומה טעם נתן בה
32 כששלחה; שילח כדאבי - דהיבא רובין -
33 וביניה בניו; ומה - דתשה המלוה, לא יאמר
34 הדיבם המתיב תמעות הויאלו יואני יורש -
35 שאבסי את אשתו ואוכה נבסיהם, החוקתי -
36 כדכח, ולא, אלא שטעמו. דשנא ליה עבדו -
37 עצה טובה; שיהיה חוקתי קיים לו לעולמיה, ולא
38 יוציא תמעות כדנראה. תנא חני מוציאין -
39 משמע: על כרחי, אינה משנה - לא גישית
40 משנה זו ובית המדרש של בנימין, ולא סמכתי
41 עלה במידי. דלמא רבי מאיר הוא - כדבמתניתין,
42 וקתני גבי כסיפס ומפירות תלושין; ילקח בהן
43 קרקע, ואפילו לא תפסח, אלאט - משעבדי
44 לכתובתה, ואפילו לא קיימא לן כרבי מאיר
45 ברא, מיהו גבי מוציאין - ליבא מאן דפליגי א'
46 מקרקעי נדה, ולעולם משנה היא - אלא -
47 לרבי אחי משנה, ועדות ודא מי שגאנא,
48 משום דרביא אמר לה לאו בעלת דברים דידי
49 את, מנך לא ליתוי אלא מאד.

50 ואלא משום דרבינו יצחק וירש מחול; ויש לומר: דשאני הבא -
51 דאני וירש אלא לכתובתי. ואני, מרבי מאיר דראן
52 דינא דרבינו ומננאי ביה דמי שטררא מעילא,
53 כדאמרינן לקמן (פא).
54 ודלמא הבטא ליה עבור ליה - פירוש
55 כפונטיוס: שתחא הקר קיימה, ראבל
56 פירות. וקשה: ודא מי ולא אשמעינן, ראבל
57 נבסם אחיו; ונראה: דטבא ליה עבדו ליה -
58 דרבינו. דרזי שלום ביני טפי, ושתחא כסותהו יורה,
59 לפי שלא מאי לכתובתי ממני. אלא קומוס
60 דלא וילי נבסו כל כך, כביש לה הרבה מנכס
61 בעלה דראשן שחטלו כותבתה מוקן. ולא ודא
62 דראן לקוהתו שתרופו כדמי. ואם תאמר: ונימא

54 ואלא משום דרבינו יצחק וירש מחול; ויש לומר: דשאני הבא -
55 דאני וירש אלא לכתובתי. ואני, מרבי מאיר דראן
56 דינא דרבינו ומננאי ביה דמי שטררא מעילא,
57 כדאמרינן לקמן (פא).
58 ודלמא הבטא ליה עבור ליה - פירוש
59 כפונטיוס: שתחא הקר קיימה, ראבל
60 פירות. וקשה: ודא מי ולא אשמעינן, ראבל
61 נבסם אחיו; ונראה: דטבא ליה עבדו ליה -
62 דרבינו. דרזי שלום ביני טפי, ושתחא כסותהו יורה,
63 לפי שלא מאי לכתובתי ממני. אלא קומוס
64 דלא וילי נבסו כל כך, כביש לה הרבה מנכס
65 בעלה דראשן שחטלו כותבתה מוקן. ולא ודא
66 דראן לקוהתו שתרופו כדמי. ואם תאמר: ונימא

54 ואלא משום דרבינו יצחק וירש מחול; ויש לומר: דשאני הבא -
55 דאני וירש אלא לכתובתי. ואני, מרבי מאיר דראן
56 דינא דרבינו ומננאי ביה דמי שטררא מעילא,
57 כדאמרינן לקמן (פא).
58 ודלמא הבטא ליה עבור ליה - פירוש
59 כפונטיוס: שתחא הקר קיימה, ראבל
60 פירות. וקשה: ודא מי ולא אשמעינן, ראבל
61 נבסם אחיו; ונראה: דטבא ליה עבדו ליה -
62 דרבינו. דרזי שלום ביני טפי, ושתחא כסותהו יורה,
63 לפי שלא מאי לכתובתי ממני. אלא קומוס
64 דלא וילי נבסו כל כך, כביש לה הרבה מנכס
65 בעלה דראשן שחטלו כותבתה מוקן. ולא ודא
66 דראן לקוהתו שתרופו כדמי. ואם תאמר: ונימא

54 ואלא משום דרבינו יצחק וירש מחול; ויש לומר: דשאני הבא -
55 דאני וירש אלא לכתובתי. ואני, מרבי מאיר דראן
56 דינא דרבינו ומננאי ביה דמי שטררא מעילא,
57 כדאמרינן לקמן (פא).
58 ודלמא הבטא ליה עבור ליה - פירוש
59 כפונטיוס: שתחא הקר קיימה, ראבל
60 פירות. וקשה: ודא מי ולא אשמעינן, ראבל
61 נבסם אחיו; ונראה: דטבא ליה עבדו ליה -
62 דרבינו. דרזי שלום ביני טפי, ושתחא כסותהו יורה,
63 לפי שלא מאי לכתובתי ממני. אלא קומוס
64 דלא וילי נבסו כל כך, כביש לה הרבה מנכס
65 בעלה דראשן שחטלו כותבתה מוקן. ולא ודא
66 דראן לקוהתו שתרופו כדמי. ואם תאמר: ונימא

54 ואלא משום דרבינו יצחק וירש מחול; ויש לומר: דשאני הבא -
55 דאני וירש אלא לכתובתי. ואני, מרבי מאיר דראן
56 דינא דרבינו ומננאי ביה דמי שטררא מעילא,
57 כדאמרינן לקמן (פא).
58 ודלמא הבטא ליה עבור ליה - פירוש
59 כפונטיוס: שתחא הקר קיימה, ראבל
60 פירות. וקשה: ודא מי ולא אשמעינן, ראבל
61 נבסם אחיו; ונראה: דטבא ליה עבדו ליה -
62 דרבינו. דרזי שלום ביני טפי, ושתחא כסותהו יורה,
63 לפי שלא מאי לכתובתי ממני. אלא קומוס
64 דלא וילי נבסו כל כך, כביש לה הרבה מנכס
65 בעלה דראשן שחטלו כותבתה מוקן. ולא ודא
66 דראן לקוהתו שתרופו כדמי. ואם תאמר: ונימא

54 ואלא משום דרבינו יצחק וירש מחול; ויש לומר: דשאני הבא -
55 דאני וירש אלא לכתובתי. ואני, מרבי מאיר דראן
56 דינא דרבינו ומננאי ביה דמי שטררא מעילא,
57 כדאמרינן לקמן (פא).
58 ודלמא הבטא ליה עבור ליה - פירוש
59 כפונטיוס: שתחא הקר קיימה, ראבל
60 פירות. וקשה: ודא מי ולא אשמעינן, ראבל
61 נבסם אחיו; ונראה: דטבא ליה עבדו ליה -
62 דרבינו. דרזי שלום ביני טפי, ושתחא כסותהו יורה,
63 לפי שלא מאי לכתובתי ממני. אלא קומוס
64 דלא וילי נבסו כל כך, כביש לה הרבה מנכס
65 בעלה דראשן שחטלו כותבתה מוקן. ולא ודא
66 דראן לקוהתו שתרופו כדמי. ואם תאמר: ונימא

כתובות. האשה שנפלו – פרק שמיני דף פב עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזליץ)"
תוספות

1 דלמא – בחד נמי לא בעת, דרבי נתן היא, דמוציאין מזה ונתנין לה. לאשר אספי לו
2 – לאשר הקרן שלו, ולא כתיב לאשר נטישה בו. אלא – לחכי אינה משנה, וענה התנא
3 שבאנה, ולא אשכחן תנא דאית ליה חרי חומרי בכתובה. שחרי היא מרבי סופרי,
4 חדי – דנטולתי מעשברי לה, וחדא – ריבויא במעל חובו של מת מרבי נתן. אלא
5 חדא מתוך חומרי דהוה ליה למיתני בה. אי כרבי
6 מאיר אי כרבי נתן. ותיבן דחנא תריווהו – לא
7 בקלה מרוב גו ומאלי עגנה מי שסידר
8 הברייא, ולא אשכחין עלה במידי. ולא ידעא
9 מאי היא – לא הייתי יודע טעם דבר, אמאי
10 אינה משנה. פומבדיתאא רמא – שאחרי כן
11 חור בו. פומבדיתא – קרי ליה רמא, דבאמרין
12 בעלמא (וחילק כ.ו.א.) רמא נשקך – בני
13 בכך, פומבדיתא – קרי ליה רמא, דבאמרין
14 וב' דוקות הבתים' (בבא בתרא כ"א.) מר בו נתן,
15 ואחרי כך רמאי דפומבדיתא. פלוג מהשתא –
16 החוק בחלק ממשנה, ואף על פי שאינה בעשי
17 קניה לך עד שאכנסו או שאחלוק. לכשאכנסו
18 ואוכה בכלן – זכה ובה בחלקך על פי
19 שהחוקין מעבשין. קנה לאחר שלשים –
20 מביניהם זו. ואמר עופרת באגם – שאינה
21 ברשות הלווקת. והיא – זכה ואקנה לאור
22 שלשים. משום דרביה היה להקנות לו משעת
23 משיכה. הלכך מרמיא משיכה להקנות לך
24 התנא, שמיאלו לו יום. הכא אבי בר –
25 להלקח לו מעבשיו ולהקנות לו אם ירצה.
26 הלכך, כי אמר ליה נמי: לכשאכנסו ובה מעבשיו
27 – לא ארבייך. וקיימא לן ברב וספי,
28 בדקבעק בעלמא כותיה לקמן בשעתיה.
29 ואפילו אית לך יום ואחרי כך חילק מי אשה
30 עשה – והנא מיתת לא בידו. אמא כי ארמ
31 כי – גבי משיכת פרי אה, ופרך דרבי יוחנן
32 ארבייך יתן. קני מעבשיו – לאחר שלשים.
33 כשיעו – ויהא קניה לך מעבשיו. שני פעמים
34 חזו – ומי ששאלו לו לא שאל זה, ולא שני
35 הארתיך את הראשונה, שלא נשאלו יחד בבית
36 המדרש לגורסא הראשונה, אלא על פי מעשים
37 שארעו נשאלו. והא קתני כל נכסיו של מת
38 אחריוא לתבותה – והדומבר לקרקע בקרקע
39 ולא דמו למחורין דנכסי מלוג, דהתם פירא
40 תקיע ליה רבנן הויא דאיכא קרין קיים. וחיני ומי
41 פירי נענה, דגמרי ברשותיה. אבל חבא – קרא
42 ופירא ודידה הוא, שיעבדא הוא אית לה
43 עליוה. והנא דאישתעבר לה מחיים דבעל –
44 לא אמרין פירא הוא לאפקועי שיעבדא. הני
45 שלה – ולא פירי רבנן עליה אלא אחרלוש
46 ואכספיה, למיני רבנן על משעבד מטוללי
47 לתבותה. פשרשה כנס ומחזיה – חרי מיל
48 אשתעיני; מרשה בנט ואנה צריכה חליצה
49 ואשמעני שאם רצה להחזירה – מחזירה
50 כשאר אשה. חריי' ופירי' הראשונים – אף על פי שלקחה, דרבי כתיב 'ולקחה...'
51 ריבומא. קא משמע לן – ונעשתה באשתו. וב'לאשה' דרבינן ליה לקמן. והאי 'ויבמה'
52 דרשינן למעל פירוהו, ביבמות (ד.ס.)

1 **ל**א אשכחן תנא דמחזיר תרי חומרי בכתובה – ואם התנא: והא דחנן 'בכתובת' (כתובת)
2 פה.א: כי שמת והניח אשה ובעל חורשין, ויהו לו פקדון או מלוח בדי אחריים. רבי
3 טרפון אומר: יתנו לכופל שבחים. ומפרש בגמרא: לכתובת אשה. משום ויבא. ולמאן דאמר
4 נמי לכופל שבראיה. אם היה כתובת כופל – היה מודה. ואם לא היה מודה אז לא היה חוב
5 כולל – היו נותנין לאשה. והיא ויהא מפרשינן דהתם
6 – לא הוין דין, אלא מעתה ליה לכופל שבחים –
7 היה נהא. ואפלו אי דינא הכי – שר לומר רשאני
8 התם. ויהו חורשין מוחזיקין מן הפקדון המלוה
9 לכך אין צריך לדרכי נתן. תרע, דלא חשיבי
10 מוחזיקין, דהא אי הוו חשיבי מוחזיקין – לא לרו
11 מוטללי דידו משתעבדי לכתובה או לבעל חוב.
12 אבל חבא – חרי דהבס מוחזק מאתה מלוה
13 שחרי הוא החייב, ואפילו היו אחריים חייבין –
14 הוה חייב גיבס מוחזק – דבמקום אחוז קאי. לכך
15 צריך דרבי נתן.
16 **פומבדיתאא** – רמא – אם התנא ומה
17 רמא עשה את אמר רב
18 יוסף, לא חיי וביניה ובינאו ענה: דמה חיקן בכך
19 דאמר אפילו מהשתא: ואומר רבני יצחק
20 דלעיל חור בו הפומבדיתא, ולא רצה לתן אחר
21 שיבס, ולא דקאמר רבי יוסי כו. – לא משום
22 שהיה צריך לאתו משעת, אלא לפי שישק עליו
23 אתו חדין. **התם** בידו הכא לאו בידו. פירש
24 בקטורס: הלכך, כי אמר ליה נמי 'לכשאכנסו את
25 מעבשיו' – לאו מדי ארמ, דקיימא לן ברב וספי
26 דפסקין לקמן הלכתא כותיה. ואפילו אית לך יום
27 מאי חילק, מה שעשע עשוי – לכתא
28 לאו בידו הוא. וקשה לחכי שמשון בן אבדום:
29 והנא שנת דרמאמר רב פריק קנאט אבא טעמא
30 (טו.ג.) 'שדה זו לכשאקנה נתן קניה לך
31 מעבשיו' – קנה. אף על גב דלאו בידו ויש לומר:
32 דרב סבר ארם מקנה רבי שלא בא לעולם, ולא
33 קיימא לן הכי, דפסקין פריק אף על גב (כתובת
34 ט.א.) כרבי יוחנן טרילי.
35 **הא** דאמר מעבשיו הוא ולא אמר מעבשיו –
36 דמי לאו לאומר לאשה חרי אלו מקודשתי לך
37 לאחר שלשים ולא בא אחרי וקודשה בך
38 שלשים יום – דמקדשת אף על פי שנתאבלו
39 המעשה, אף על פי שלא אמר 'מעבשיו',
40 ואחר כך פריק 'האומר' בקידושין (ט.א.ט.)
41 דבספק והאי לא בענין 'מעבשיו', שאם לא
42 תקדשו לו – חייבת לשלם, והוי כאלו הבס
43 בענין לאחר שלשים. אבל בא בני משיכה, אם
44 לא אמר 'מעבשיו' – לא קנה לאחר שלשים יום.
45 דבשעת קניה כבר פסקה ומשיכה. רב ומי
46 דאמר פריק קנאט אבא טעמא (טו.ג.) 'שדה זו
47 לכשאקנה נתן קניה לך מעבשיו קנה' – חיי
48 (מעבשיו) משום דסתם קניה שדה היא טעמה,
49 ולכך צריך 'מעבשיו' – שאם יאמר השטר או
50 יקרה, ויהי ויהא בעולם בשעת קניה. והא על גב דרב מספקא ליה אשכחן ליה אמר, מעבשיו מלחרי
51 שלשים אי תנאה חרי אי חזרה הוי – כי מעבשיו לכשאקנה' – קנה, דהא דקאמר
52 'לכשאקנה' – היינו משום דאינה שלו ענה, ואינו יכול להקנותה אלא לכשיקונה. ועוד
53 כינו דקאמר 'מעבשיו' – לבסוף וליספוק במידי, ואם התנא: ורבי נתן ויהא מנה
54 קסבר? אי חזרה הוי – אמאי קנה דכין דחור בו – הא בטל מעבשיו. ויא תנא הוי – אמאי בענין שותא עומדת באגם? דדרקא בעומדת באגם קנה
55 דאפילו עומדת ברשות מקנה נמי. והא קנה מעבשיו כיון דתנא הוי, ולא חור בו עד לאחר שלשים ו'ל רבי יוחנן לטעמיה. ודלי ליה – תנאה חרי ולא חזרה הוי, אמאי מעבשיו מלחרי
56 הקני ונתן נכסו עד לאחר שלשים. וכן אית ליה בהאמרין בקידושין (כ.ט.) ולכחי צריך שתהא כסף שלשים באגם. שזא מןס דראוי למשיכה. ובדאשה רבד' (בבמות ג.א.) דארכתי,
57 **והתלשין** בן הקודם וכו' – ואם התנא: בשלמא קודם הוא וכו' – דקסבר דנטולטלין לא מעשברי לכתובה, כדפרש בקטורס. אלא קדמה איהו – אמאי לוחי רבתי ועקיבא דאמר
58 לקמן (פה.א.) דאין מוחזיקין בלא איתו ירושקין, ואית ליה דאפילו קדמה היא – לא וכתה. כדמוכח הוים בגמרא: ויש לומר: דהתם דלגבת – אפילו קדמה איתא, לא וכתה. אבל הכא
59 שאך לה אלא שיעבד בעלמא – לא חשו. ולקמן דארכתי. **ויבמה** אמר דחנא – וליבא למימר ואימא חכי נמי, דאיצטרך 'ויבמה' לבמה דברים.

1 מהו דתימא מיעה דרמא דרמנא עליה עבדה כו - הא פשיטא דכשימנה מותר לרא עליה
2 ביותא הריבא כמו שרינה. ולית לן למיעה: מיעה דרמא דרמנא עליה עבדה בביאה
3 ראשונה. דסברא הוא - דלא אמר רמנא "ויבמה" כדי לטרעה לאלתה, אבל בנישואי
4 אחרוני - אימנא תיסקא באיסורא אשת את.

5 **התם** הוא דלא כתב לה דקנאי כו - מתוך
6 פירוש הקונטרס שמשמע באשתו - כיון
7 שכתב לה - אם איבד, חייב לשלם. והיא אימנא
8 דיכול ליקח, קא משמע לן דאפילו הכי אינו יכול
9 לייחר. דכיון דסבורה דלית לה - לא סמכה
10 דעתה, קא על גב דאית לה - הויא בעליותו
11 בעילת גויה, כדמוכח ב"קא על פי" (כתובות נו"ב).
12 וקשה לרביש שמעון בן אבהו. דבשמיטת בריש
13 א"ק על פי" (שם נ"א), באשתה דבשמיטת לה
14 ממשלילי חטמא - אין אחריותו עליה, א"ק על גב
15 דכמה לה "דקנאי". גבי אין שיעין כתובת אשה
16 משללילי בשלא קיבל עליו אחריותו. ועד הקשה
17 דמה מפסדת יבמות בשמיטתו לז? דכי הכי
18 באשתו קאמר כשיחיד לה סתם ונאבדו - חייב
19 לשלם, יבמות גמי. כשיחיד לה סתם ונאבדו -
20 חזרת על נכסי בעלה דראשון. דאחריות כתובתה
21 עליה: ורבינו יצחק פירש: הוה הוא דלא כתב
22 לה, כלומר, אי לא נתא אלך רישא - ולא אימנא
23 ושטמא דכרעמי לטמא לקמן. ולא יחיד לה
24 ליבמה כדי למכור שאר נכסים. דאינו יכול
25 למכום - כיון דלא כתב לה "דקנאי". אבל
26 באשתו א"ק שיער לומר שלא יוכל למכור מהאי
27 פשטא. ודלא כתב לה "דקנאי".
28 **קא** משמע לן כריכי אבא - שאינו יכול למכור
29 נכסיו אבוי כולל. ואם תאמר: הוא מרישא
30 משמע לן. דרנן גיחין אחיו מעות ילקח ביה
31 קקע כו. וכיון דעריר לקות - אם בן א אפטר
32 לו למכוריו וכו' לומר: דאי מרישא - הוה אימנא
33 דוקא בגב כתובתה, הגבל כל הנכסים - לא, קא
34 משמע לן ממשנה יתירא.

35 **אבל** יבמות דלא אידך כתב לה כו - תימה:
36 ולמינא הדיא דדבא. ולא ליחנא הדיא
37 דלקמן - ראשתו משמעין מקל דחומר דיבמות
38 ויש לומר: דשמא הוה אימנא כבירא איבא.
39 **בתולה** היא הוה כתובין למתולה מנאית כו -
40 פירוש: הוה יחודים לה כתובה, ולא
41 היה אחריות הכתובה על כל הנכסים אם איבדו
42 אלו המעות. והיו מקנינא וליה הוה נושאין נשים.
43 שלא היו רבסתי לעישא - שדוה דראת שטמ
44 יצניעו הורשיין אותם מעות שיהיה לה כתובתה.
45 התקינו שיהו מניחין אותה בבית אביה - שאין הורשיין יכולין להצניעו. ומה שלא חיקנו מתחלה ליתן ליהא אותן מעות. כמו שתיקנו בסמוך כשדוה עשיין מתן קלותו - היינו משום דאין
46 דרך ליתן לה מעות לשמור. אבל כלים - גיזלה הוא לשמור. אי נמי, לא נמש היה נותן מעות. ומיהו, אין כל בר דמעות ברישונה כמו הקלותו שנותנת בהם פצחיה חם כל שעה אצלה.
47 ולא היו הורשיין יכולין להצניעם כמו המעות. ואפילו היו יכולין להצניען כמו המעות - אינן רשאי, וכדשרואין אותן - ניכר לכל שדוה שלה. וכן פירש רבינו גמלא: שדוה נותנים לה.
48 ועייין כשדוה כונס עליה אומר לה: לכתב אצל כתובתיך" - שבתולה לא היה אומר לה. שפעמים כשדוה דרוקק למעות היה מפיסה ופוקלה לו הוה ממלס לה. אבל כששוי - אינם ברשותה.
49 ולא היה נתנה מהם כלום. והתקינו שדוה מניחין אותה בבית תמיה. והיתה עושה מתן קלותו. וכשדוה דרוקק למעות ביותי" - היתה משאלה לו למשעב. ועייין, כיון שלא היה אלא ריח מוטע.
50 כשכונס דרבה אומר לה: לכתב בתובתיך ואני. עד שבא שמעון בן שטח ותיקן שיהיו כל נכסי ארראין, ולא היה מירד לה כלום. וסומכא על כל נכסים - שדוה היה קשה לעיל להדריצי
51 מעות וליתן לה. **עבינ** של נחשת גרטינן - שנותניו בן ענבים ומוליכין למערתא. דגומתו בפרק "איחזיו נשיך" (בבא מציעא ע"ב). ועל העבט של ענבים. כן נראה לרבינו חם.

1 נעשית באשתו - דכתיב "לאשה", קרא ויורא. אשה חקנו לו - ליבם הזן השמימי.
2 אין עליו לכתוב לה שטר נישואין. מאי וכן לא יאמר - פשיטא. מי נריעה אשתו
3 במיתו: והתם הוא - גבי יבמות קאמרינן שלא ייחד לה מעות לפני שולחנה. ולא כתב
4 לה - כתובה היא יבם. דליכתיב בה נכסים. דקנאי - כבר. ודקנאי - שאני עתידי לקנות.
5 הלכך איבא איבא - דלא סמכה דעתה שלא
6 יאבדו המעות. גירשה אין - היא דאמרינן: אין
7 לה אלא כתובה, ואם בא למכור מן השאר -
8 ימכור. לא גירשה - לא ימכור כלום. קא משמע
9 לן כריכי אבא - דלעילא אם ישראל הוא -
10 מגרשה בגט ומחזירה. ואם תאמר: מרישא
11 משמעין לה. דקנתי: כל נכסיו אחראין; התם
12 עצה טובה היא. דאם גבי אשתו נמי חנן הכי.
13 אבל מתן משנה ויורא משמעין. דדוקא גירשה.
14 דאי לא - למנאי קנתי לז? אי משנה איה גופה
15 - פשיטא דאין לה אלא כתובתה. אלא דאי
16 דחיקא דילה תנייה. למדוק הא לא גירשה -
17 לא. מאי קא משמע לן - ביבמת. תנינא - לה
18 באשתה. ומאי אולמיה דיבמתה. דאינשריך
19 למיתנייה: דלית לה כתובה מיניה - אלא על
20 נכסי בעלה הראשון. הוי כותבין כו' - ולא היו
21 משעבדים נכסין לאחריות הכתובה. ולא היו
22 טענין נשים - שלא היו רוצות לעישא להם.
23 אמר: לכשישטמ או גירש - לא נמצא לכותב
24 כלום. שחורשיין יצניעו מעות של יורשה. בבית
25 המיה - בבית בעלה. עשייתו - שכתובתן
26 מרובה. קלותו - במין סל שנמחת על ראשה.
27 ונותנת בה מלכיה. לאחר שנמלא הפלך סווי.
28 ענינ - למימי רגליה. מלי בתובתיך וצאי -
29 לפי שהיתה מוחזרת לכך. כל נכסי ארראין -
30 ולא ייחד לה כתובה בגמלטלין.

הדרן עלך האשה

1 **מקנינן** ולא היו נושאין נשים. התקינו שיהיו מניחין אותה בבית אביה. ועייין, כשדוה פועם
2 עליה אומר לה: לכתב אצל כתובתיך, התקינו שיהיו מניחין אותה בבית המיה. עשירות עושות
3 אותה קלותות של כסף ושל זהב, עניות היו עושות אותה עביט של מימי רגליה. ועייין,
4 כשפועם עליה אומר לה: מלי כתובתיך וצאי, עד שבא שמעון בן שטח ותקין שיהא פותב
5 לה "כל נכסי ארראין לכתובתיך".

הדרן עלך האשה

1 התקינו שיהו מניחין אותה בבית אביה - שאין הורשיין יכולין להצניעו. ומה שלא חיקנו מתחלה ליתן ליהא אותן מעות. כמו שתיקנו בסמוך כשדוה עשיין מתן קלותו - היינו משום דאין
2 דרך ליתן לה מעות לשמור. אבל כלים - גיזלה הוא לשמור. אי נמי, לא נמש היה נותן מעות. ומיהו, אין כל בר דמעות ברישונה כמו הקלותו שנותנת בהם פצחיה חם כל שעה אצלה.
3 ולא היו הורשיין יכולין להצניעם כמו המעות. ואפילו היו יכולין להצניען כמו המעות - אינן רשאי, וכדשרואין אותן - ניכר לכל שדוה שלה. וכן פירש רבינו גמלא: שדוה נותנים לה.
4 ועייין כשדוה כונס עליה אומר לה: לכתב אצל כתובתיך" - שבתולה לא היה אומר לה. שפעמים כשדוה דרוקק למעות היה מפיסה ופוקלה לו הוה ממלס לה. אבל כששוי - אינם ברשותה.
5 ולא היה נתנה מהם כלום. והתקינו שדוה מניחין אותה בבית תמיה. והיתה עושה מתן קלותו. וכשדוה דרוקק למעות ביותי" - היתה משאלה לו למשעב. ועייין, כיון שלא היה אלא ריח מוטע.
6 כשכונס דרבה אומר לה: לכתב בתובתיך ואני. עד שבא שמעון בן שטח ותיקן שיהיו כל נכסי ארראין, ולא היה מירד לה כלום. וסומכא על כל נכסים - שדוה היה קשה לעיל להדריצי
7 מעות וליתן לה. **עבינ** של נחשת גרטינן - שנותניו בן ענבים ומוליכין למערתא. דגומתו בפרק "איחזיו נשיך" (בבא מציעא ע"ב). ועל העבט של ענבים. כן נראה לרבינו חם.

הדרן עלך האשה

כתובות. הכותב לאשתו – פרק תשיעי דף פג עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" ר"א רש"י

1 **משנה** הכותב אם בן למת בתב לה ב' – בגמרא מפרש טעמא: הני רבני. רבי יוחזק
 2 **אמר** לְעוֹלָם הוּא אוֹכֵל אֶת חֵב פִּי פִּירוֹת – ובגמרא מפרש אלו חן פרי פירות. שפתה על
 3 **מה** כתיב בתורה – דקמבר. ירושת הבעל אדריאטי. ובבבא בתרא (ק.א.ב) נפקא לן
 4 **מאיר** קרי: 'לשאר הקרוב אלו ממשפתיו וירש אותה; ואיר' וירש אותה' יתירא הוא,
 5 לדרשא שהיא יורשת את שארו, ושאר – זו
 6 אשתו. ופקי על זה ושאר קריא לאו אשתו
 7 היא. ודאי כתיב הני ינתתם את נחלתו
 8 לשאר, ולכא למישרי שפתייה אשתה את
 9 בעלה, דהא 'ממשפתיה' כתיב. מרדכי בנו קרא
 10 יתירא דירישי אותה; דרשני רבי: נתתם את
 11 נחלתו לקרוב אילו ממשפתו. שארו וירש
 12 אותה – האיש יורש את אשתו. וכל הפיגה ב'
 13 אבל גמרא הקתא דרבנא היא. ומצי לאתני
 14 עליה. **מפרט** אלא וכו' וירא האמר לאשתו
 15 – ולא תני 'כותב', דאשמעינן דבאמרה
 16 בעלמא נמי סליק נפשיה, ולא שום קנין
 17 וכתיבה; וכו' וכן לא חוי – וכל שכן
 18 אמרה. האמר לחבירו – כגון שדה של
 19 שותפין, ואמר האחר לחבירו אחר מן השלשות
 20 הללו ובין כתיביה בן באמרה. לא אמר כוונת
 21 – דאין כאן לשון מתנה. במבוא. לדי עולם
 22 אויבה – דהיא מי שהרקעו של וכו' לינתו
 23 לחבירו – שצ"ל שיהיה מתנה. ומתניין – ככותב
 24 לה עד שיהיה כותב. ומתנה עמה שלא
 25 יוכה בהן לכשישאנה. ואין עריך לשון מתנה –
 26 שירד אין לה עשויי שרות בהן. פסיקא אחי –
 27 שאינה יודעת אבותיה. אלא על ידי עשויי שרות
 28 לה, כגון נחלת אשתו בהאלה על ידי נשואין
 29 שלה. ודאורייתא מושג תקנתא אדריא תקון רבנן.
 30 ודוא בא לתתיל עלה – מומל, וכוכרד וכו'.
 31 **בתקנת הכתבים** – שחוקקו לטוביה, ואינה טובה
 32 **ל** כגון לו – לקמן מפרש אדריא אמר. מאי
 33 כגון זו – אודיא אמרה רבא. ברדכ הוא –
 34 אמונתה שחוקקו לה ירושתה וכו'. ואי
 35 אברהי היא אכל בתקנה זו שחוקקו כותבים
 36 לטוביה – שחשו לשלם תנאים; ומעין דלא ספק
 37 להו מונחיה במעשה ירושתו. ותקו לתת
 38 ומעשה ירושתו לכלל, אני אינו צריכה לכך.
 39 מונעת שאין היא אי שש לעשות מלאכה, אמר
 40 לו. מונחיה או – שי ל' אמונתה יקרה יתר
 41 כדי מונחיה. אי הכי – דטעמא משום דחוקתא
 42 ירדיה הוא. ויכול למנוע עליה. אמאי אבירא
 43 דרבי ינאי לאוקמה בבבא לה ועדה ארוסה?
 44 אפילו נשואה נמי. ידו בידה – והיא וירש כשותף בהן. ובין שבכסיה שלו – עריך לשון
 45 מנתה. ואין מנוע בהן לשון דין ודריבין. וקפא מינה לשומריה – כלומר לענין דין
 46 ודריבין אלא פליגי, רבי יוחזק ובין דין בידה ובין דין עדיפא מידה – אין מנוע בהן לשון דין ודריבין
 47 לסקל. ופלוגתא אבירא רבא – לענין שומרת רבי איצטרין. ובבבא פאליה בן אביי
 48 ורבא בפרק 'הולכי' (ט.א.ט) גבי מתניין דפרק לעיל. בראשה שומרת כס שבפלה לה
 49 נכסיה. דקתני: מותה מה יעשה בכבותה כו'. ואפילו בית שמאי ובית הלל. ואוקי
 50 פלוגתא שבפלוה לה כשיאר חתונה רבעל, בניה בשלש פאליה בן כידה.
 51 לפיכך, כשמת ונפלה לפני כס ומתה עד שלא נתיכמה – וירשה וירשה הבעל שניהם
 52 באים לירש. או מנח אתוחו חזק מנח אוחיו. לכתב שמי – חוקקה עריפא. ולבית הלל
 53 חוקקה קמייתא עריפא. לפיכך, בכסי מלוג בחוקת יורשי האב. ופליגי רבא אדאריבא,
 54 דאמר: אי רבעל לא כשיאר חתונה, כדילי עלמא יודו של בעל עדיפא מידה. וכשמתי עמד
 55 אחזי ליבמה במקום מידה אי מבורא. אלא מותה כתיבא מותרת יבם – אין לירשה בהן
 56 כלום. ומתניין דרבי שמאי – דתפלה לה כשיאר שומרת יבם. כיו מרדכי – אבירא
 57 דאמרתי לחבירו דין ודריבין אין לי על שדה זו קאי. אבל מתניין – אי מצינו קנין
 58 ליתפ בהוה. דאין באמריה דאין לשון מתנה נמי לאסתלקו אפילו מנפה של קרקע. היבא דרמיש. כותבתי סיפא. וטעמא דמתניין דאמר הרי זה אוכל פירות – לאו זה שמוש גירעאל
 59 לשון דין ודריבין? אלא שמוש דאין פריש ממאי סליק נפשיה. מאמרין ידו לה התחתונה. כתרמשיף לבן חזק תסתלק. הילכך, מיהו לי קנה לא ריעאל
 60 קנו. אלא אבירא קאי בעל דקתני: לא אמר כלום. וטעמא – משום גירעאלה ולישנא אמר – מיהו – מי אמרין? לא חוקקה בחליפין הללו כלום. ולא אמר עליה אלא לשון דין
 61 ודריבין? או רלמא אן חליפין כאים אלא לרבר שיש בו ממש, שוה קנה את הסודר ומקנה לו תפץ ומכר או מנתנה. ועל נופה של קרקע קנו מידו, ומנתה ומורה. מיהו ודריבין
 62 קנו מידו – מה שפירש על הקנין – קנו מידו, והוא לשון דין ודריבין. ואינו כלום.

הכותב לאשתו ודריבין אין לי בנכסיך הרי זה אוכל פירות בו – והא דתנן ב'חוקת

1 **הכותב** לאשתו ודריבין אין לי בנכסיך הרי זה אוכל פירות בו – והא דתנן ב'חוקת
 2 הותבי' (בבא בתרא מ.א.א.) ולא לאיש חוקה כנכסי אשתו. וספרי בגמרא:
 3 פשיטא. כיון דמשנתבאר ליה לפירא – פירא הוא דקא אביילא לא צריבא דבתה לה דין
 4 ודריבין אין לי בנכסיך – לאו דוקא. אלא כוונת משבדיל לפראי. אלא לאו חש
 5 להארץ, ואידי דבתה לה דין ודריבין אין לי
 6 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך
 7 ובפירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 8 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 9 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 10 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 11 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 12 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 13 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 14 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 15 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 16 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 17 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 18 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 19 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 20 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 21 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 22 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 23 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 24 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 25 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 26 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 27 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 28 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 29 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 30 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 31 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 32 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 33 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 34 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 35 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 36 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 37 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 38 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 39 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 40 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 41 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 42 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 43 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 44 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 45 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 46 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 47 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 48 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 49 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 50 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 51 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 52 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 53 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 54 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 55 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי
 56 בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי בנכסיך פירוהו. ודין ודריבין אין לי

בבבא

בבבא

1 **בוצינא** טב מקרא - לא מפרוש השגמטרה, ופרש: דשנין קו דמלת דת. ודא קישואן
 2 מהרגמין "בוצינא", וקרא היינו דלעת, כדמוכח בפרק "הגדוד מן המבטל"
 3 (נדריס גא.א). קישואן הוליענין גש מינין קו, כדגון בבסכת כלאים (פרק ג משנה ה); הטעם
 4 אדם קישות דלעת מתוך גזנא גזנא אחת, וכבד שידא גזנא טוטה שער שורה זו לכאן ושער שורה זו
 5 לכאן. דלעת גדולה וחשובה יותר מקישואן.
 6 אלא שמארתא להבטל, הקישות ממדתא
 7 לבטל. ומשל דהייט כך דוא: שמוס אוהב
 8 הקישות יותר, שיהיה בה מדרה, שמוס שראו
 9 אוהב דלעת ולמדתיה, אף על פי שראו טובה
 10 יותר. רבתי הם.
 11 **מיתה** שכחא - שטא משום דרוב פעמים
 12 מסתבה ללידה.
 13 **מכירה** לא שכחא - שקשה לה למכור,
 14 משום שבה בית אביה. **רב** איש אמר
 15 בבבסין ולא בפירותין - למאי ליה ליה לרב
 16 איש - די בעל השטר על התרונה, תיהא אמאי
 17 קתני שאם הכרם והנה עסק בדריבדו; לבתחלה
 18 נמי תמכור
 19 **פירי** פירות דוקא - ואפילו לא כתב "עד"
 20 עולם, סתלק כאלו כתב "עד עולם".
 21 אבל אין לפרש דאי "פירי פירות" דוקא - יעד
 22 עולם לא נהני. דהא מסיק אהם הניטא לומר
 23 "פירי פירות" דוקא - יעד עולם למה לי. ואק
 24 משמע לן; דבין דכתב הו"ר "פירי פירות" - במנא
 25 דכתב לא יעד עולם, דמי, משמע דיעד עולם
 26 פשיטא אלא טפי מדמעי, אפילו כשאמר פירי
 27 פירות דוקא.
 28 **הוה** אמנא עד עולם אפירות - פירש
 29 בקמטרה; דהיי "עד עולם", אלא בשנה
 30 ראשונה ולא בשנית, וקשה לרבינו יצחק. ומה לי
 31 ראשונה ועל פי שניה; ועוד: דאפילו רבי יודיה
 32 מודה פירות גופיהו לא אבל לעולם, ואפילו
 33 לא כתב לה "עד עולם", אלא דין ודברים אין
 34 בבבסין ובפירותין, מולא מליג אלא בפירי
 35 פירות אלא כדי פירושא: הוה אמנא יעד עולם
 36 אפירות: שבחיה בפמותא ולא יאכל פירות.
 37 להכי אפירות פירותין, לומר, לא יאכל
 38 לעולם, לא פירות ולא פירי פירות.
 39 **וקסבר** ירושת הבעל דרבנן ויש חזק - ואם
 40 תמכור: בפירות אמאי תנא קיים לטעם זה.
 41 עלמא; ויש לומר: דבפירות דלא שכחא - לא
 42 עבד רבנן חזק, כדאמרינן בריש "אף על פי"
 43 (מכותב גו.ג), אבל ירושת הבעל שכחא -
 44 דבכא נכסי ברזל שכחא טפי מנכסי מלוג, דאפילו
 45 ליתומה עניה אין פורתין מנכסיה וזו.
 46 וסבר

1 **בעורר, אבל בעומד** - מגופה של קרקע קנו מידו.
 2 **אמר אמיר: הלכתא, מגופה של קרקע קנו מידו.**
 3 **אמר ליה רב אישי לאמיר: בעורר או בעומד? למאי**
 4 **נקא מויה - לברבד ויסק. אמר ליה: לא שמיעי לי,**
 5 **בלומר לא שכירא לי. "אם מן למה כתב לה וכו'".**
 6 **ותימא ליה: מפל מילי סליקת נפשאי! אמר אבוי:**
 7 **די בעל השטר על התחונה, ותימא מפירו! אמר**
 8 **אבוי: בוצינא טב מקרא, ותימא מויה! אמר אבוי:**
 9 **מיתה - שכחא, מכירה - לא שכחא, וכו' מסלק**
 10 **איניש נפשיה - ממוילתא דלא שכחא, ממוילתא**
 11 **דשכחא - לא מסלק איניש נפשיה. רב אישי אמר:**
 12 **"בבבסין", ולא בפירותין; "בבבסין" - ולא למתן**
 13 **פירי, רבי יהודה אמר: לעולם הוא אוכל פירי**
 14 **פירות", תנו רבנן: אלו הן פירות ואלו הן פירי**
 15 **פירות? הניכסי לוי קרקע ועשתה פירות - הרי הן**
 16 **פירות. מכר פירות ולקח מהן קרקע, ועשתה פירות**
 17 **הרי הן פירי פירות. איבעיא להו: לרבי יהודה,**
 18 **"פירי פירות" דוקא, או דלמא "עד עולם" דוקא,**
 19 **או דלמא תרניהו דוקא? אם תמצו לומר "פירי**
 20 **פירות" דוקא - "עד עולם" למה לי? הא קא משמע**
 21 **לן: פיון דכתב לה "פירי פירות" - כמאן דכתב**
 22 **לה "עד עולם" דמי, ואם תמצו לומר "עד עולם"**
 23 **דוקא, "פירי פירות" למה לי? הא קא משמע לן:**
 24 **אף על גב דכתב לה "פירי פירות", אי כתב לה**
 25 **"עד עולם" - אין, אי לא - לא. ואם תמצו לומר**
 26 **תרניהו דוקא, תרתי למה לי? צריכא, דאי כתב**
 27 **לה "פירי פירות" ולא כתב לה "עד עולם" - הנהו**
 28 **אמנא פירי פירות הוא דלא אכיל, אבל פירא דכתב**
 29 **פירות - אכיל, להכי איצטריך "עד עולם", ואי כתב**
 30 **לה "עד עולם" ולא כתב לה "פירי פירות", הנהו**
 31 **אמנא: לעולם - אפירות קאי, להכי איצטריך פירי**
 32 **פירות. איבעיא להו: כתב לה "דין ודברים אין לי**
 33 **בבבסין ובפירי פירות" מהו שאכל פירות? מפירו**

1 בעורר - שכסא חברו זה לחזיק בחלק - מיד עמד ועיני על התחנה, ואמר לא נתתי
 2 לך את השדה, ודין ודברים בעלמא אמרו לך, שלא אירב ענך. **אבל בעומד** - יום או
 3 יומים, ואור כך ערע - לא. והשטא הוא רקא חדר ביה, ולמורדו לענך כך, ותימא
 4 ליה בכל מילי סליקת נפשאי - כיון דראומתו דלשון לא יכול להסתלק, למה תנא מסולק
 5 מן הכל די בעל השטר על התחנה - כל
 6 הבעיא שטר על המזוכה ברב, מה שפירש
 7 במשנה: "יכול לחברו עליו, ואם השטר טוחם -
 8 מורדיים אחו לחברו שבמשנתו השטר. ובאן
 9 הבעל בא בתקתא חכמים על נכסי אשתו
 10 בשלשה דברים: לאכול פירות, ולירש, ואם
 11 תמכור - ממרה בטל, וזו מוציאה עליו שטר
 12 שכתב ל ידיו ודברים אין לי בבבסין", ולשון
 13 סילוק הוא זה. והוא יכול לשטר, ואין לשון
 14 סילוק הוא זה. אבל לא סולקינא אלא מפתות
 15 שבכריים, וזו היא המכירה. אבל כל זמן שלא
 16 תמכור - אוכל פירות. **ואימא פירי** - מסלק
 17 נפשיה, שלא יאכל פירות. **ויחיה** הוא פותח
 18 שבבולן, אבל את המכור - שמשפיר אף עק
 19 הקרקע שהיה ראוי לירש אם תמות בחייו -
 20 ידא ממרה בטל, וירשהו, **בוצינא טב מקרא** -
 21 בוצינא - דלעת עטנה. קרא - דלעת גדולה.
 22 והאומר להכריח: קח קו דלעת עטנה בנתיב, או
 23 המתן עד שיגדילו וקח גדולה - טוב לו ליקח
 24 הקטנה מיד, כי לא ידע מה יולד עם. אף כאן,
 25 חכמה עליו אבלת פירות - שהוא חריו ומיה,
 26 מניטול מכר - שאינו מיד, אלא לבשתמכור.
 27 ושטא את המכור. **ואמא מירשה** - טליק
 28 נפשיה, והוא הפחות, שטא לא תמות בחייו.
 29 אפילו ממכירה לא טליק נפשיה, שטא תמכור,
 30 ויפסד אבלת פירות שותא בעשיה. **בפניה** לא
 31 שכחא - שאין אשה רוצה למכור נכסי בית
 32 הוליה, רב אישי אמר - אין קו אל דקרוק
 33 אבילת. **בבבסין** - אמר לה אבל לא
 34 בפירותין, ובעורר שלה קאמר לה, דהא
 35 "בבבסין" קאמר, ולא לארז מיה, בשטל שמה
 36 מעלין, **איבעיא להו** לרבי יודיה - דהנא
 37 תרתי ובפירי פירותין, עד עולם. **פירי פירות**
 38 דוקא - בהאי לישנא לתוד טני לאסתלוקו
 39 מפירי פירות ומפירי דפירי פירות, ולא בעי יעד
 40 עולם, ואי כתב "בפירותין עד עולם", ולא
 41 כתב "בפירי פירות" - לא אסתלק מפירי פירות.
 42 ואי דלמא עד עולם דוקא - וביעד עולם תליא
 43 מילתא, וב"פירי פירות" לא בעי למכתב, ואי
 44 כתב "מפירי פירות" ולא כתב "עד עולם" - לא
 45 אסתלק מפירי דפירי פירות, או מנתיב, והואיל
 46 דוקא עד עולם למה לי - למתני אמר, והואיל
 47 ולא צריך למכתביה. **אם קא משמע לן** -
 48 והכי קאמר: עד שכחתי "בפירי פירותין" -
 49 היינו עד עולם. **פירי פירות** למה לי - למתני
 50 ממתנין, לחינת בפירותין עד עולם, והואיל
 51 ובהי תליא, והוא לשון פירות ופירי פירות. **הא**
 52 **קא משמע לן** - כו', אין, דאי לא בעי למכתב,
 53 מיה, אי לא תנא - הוה אמנא, דאי כתב **פירי**
 54 פירות, הוה ככותב עד עולם. להכי תני, למימר
 55 דאפילו כתב "פירי פירות" - בעינן "עד עולם".
 56 תרתי למה לי - למכתב בשטר, לעולם אפירות
 57 קאי - לא אוכל בפירות לעולם, לא בשנה זו
 58 ולא בשנים הבאות, אבל פירי פירות - אוכל.
 59 וחי שריתן, ולישמינן, דקתני רבי יודיה **אמר**
 60 כו' כיון דאבליתו לפירות ולא גרסינן דאכליתו. אלא בשרישי נטיני, הבא נפי בשרישי - אם לא אכלן, ומכרו ולקח בהו קרקע, ושעתה פירות - טילק בעינן לן מן
 61 דאשתיים, ורב סבר תנאי קיים - רבי יודיה, דאמר - בני מוקשא את אהאש על מנת שאין לך עלי שאר תבות וענה - ברבי שבטמן תנאי קיים, והבא - אמאי ירשהו וקסבר
 62 רב ירושת הבעל דרבנן, וחקמים עשו חזק דבריהם יותר משל תורה, לדחות תנאי בול.

1 **וסבר** רב תנא קיים הוא אימור כי - ואף על גב דבפרק 'אחוב' (בבא מציעא נא.ג.) מוקי
 2 רב נפשה אפילו כרבי יודיה. דאמר דבר שבממון קיים איתו. דער כן אן לא קאמר
 3 רבי יודיה תום. אלא יודיעה וקמלה. אבא - מי ידע ומחיל. שא - ליבא לשימי חבי,
 4 דבמי רב לא ידע ומחיל, שהרי אבא ברור לו שהיה תנות בחייה שאנא אית מות בחייה -
 5 לכך פריך שפיר.

6 **ורב** סבא אפילו ברבנא אשתו - פירש
 7 כמסדרה דהיינו פירוותה. אשתו בעל רבתי
 8 יתקח. דאם כן רב דלא כחה. דהא במתניתין
 9 אפילו לכי יודיה מתיי תנאה בפירות, והיינו
 10 פשוט דלא שכחה. בדאמרין בריש פרק אף על
 11 משום (מתכות נ"ג.) וראה לפרש: ברבנא - היינו
 12 בעלמא. כדום רב דרתי מדרבנא.

13 **משום** פגם משפחה ליה ליהיוד -
 14 תימה לרבינו ששוקן בן אברהם
 15 כן מאי איירא ביובל? אפילו בלא זיבול נמי דעל
 16 כרתי ביובל איירא דאן בלא זיבול קאמר דמחיה
 17 אבן כן אפוא איצטריך ליה לרב לתימר דסביח
 18 ליה ירושתה בעל דאורייתא? הוה ליה למימר
 19 דרבנא ועד: דאיובל מיתתייא ויתקח למיה רבא
 20 פגם משפחה דע יובל. שא לו לרתי חרותה.
 21 וכן אית חרות. ועבר שדום כבישם אחרים.
 22 **לכתובת** אשה - תימה: דאן תנן בבביות
 23 בפרק "יש עבור" (בבא) דאין אשה
 24 נטולת בריא, ומלוה - חשבי ליה רבנא
 25 בפרק "יש נחלין" (בבא בריא קסה"ג) ותיך
 26 לחלק דרוקא גבי בכור חשיב מלוה ראי, ולא
 27 לכתובת אשה.

28 **לכתובת** אשה משום חזא - פירש רבתי
 29 חזאל: שיתצא ירושתן חזן. וכן בעיני
 30 האנשים, ויהיה לזון קפטיים חזר. וכן שבעת
 31 בערך ויבדולשמו. וכן שמעע לקטן בפרק
 32 "אלמנה" (מצ.) דפריך: למאן דאמר משום חזא.
 33 ירושת מאי חזן איכא? ומשני: שירשהה בתה או
 34 אחותה, פירשה: שאף היא אית בירשה קפצו עליה
 35 גבי אדם. ולפירוש הקונטרס נמי, יש לפירש: דכין
 36 שראות בתה ואחותה שרבן בקל באל לה
 37 בתובה - שגאות יותר ברבן לאשמי. ולא
 38 תתמה: דהא פה כח דאשה מכח בעל חזב משום
 39 חזא. ולענין יבמות תנן בירושלמי (ענין מט"ט.)
 40 ודבעל חזב בנינות. ומתכות אשה בביביות,
 41 וגירעו כחה מכח בעל חזב. משום דיותר ממה
 42 שהיא רעה לישא אשה רעה לישא. ולא חשו
 43 משום חזא לעשות דינה בנינות כבעל חזב
 44 דאין לדמות תקנת חכמים זו. וכן בענין שמעע:
 45 משקי בי מבחודי רבן - שהקילו שלא לחברת
 46 טומאה במקדש. ולענין כדום דברים החמירו יותר.
 47 בדאמרין בפסודו (מ"א.)

ולרבי

1 **ועל** מנת שאין ק"ל ע"י ר' אנטא - אמכור לך חפץ. ו' יש לו עליו - דרמנה על של
 2 תורה הוא: א"ל תנור (ויקרא כז). וכך כתיב אב פתח לא יירשנה - דקסברי ירושתה בעל
 3 דרבנא, וכל עשו חוקו לירבויין בשל תורה. ור' אבהו - כן הוה. ו' שהתנה שלא יאכל
 4 פירות. ור' אבהו - כל אפילו תנאי הפירות נמי בשל. דחכמים עשו חוקו לירבויים בשל
 5 תורה, וכל שכן הירשה שהיא של תורה. והא'
 6 בפשטתה וכו' וכו' וכו' - ביבויא ליה לרבי
 7 טעמיה דרבן שמעון, דרמנה על חזב
 8 תנאו בשל, ובתולדותיה - דאם מתה יירשנה
 9 יחזיר לבני משפחה - ביובל. וינבא להם כן
 10 הדינים - קא טלאק דערק. יחזירם להם כדמיס'
 11 קלים. **אמאי** יחזיר - ירושה איה חזרת ביובל
 12 בדאמרין בבביות (ב"ב.) משום פגם משפחה
 13 - גניא הוא של שיהו אחרים נקברים ומת'
 14 וחס' קבורתא אחרים. דמי קברי אשתו -
 15 שחיבי הוא בקבורתה. כדנתיא - לזקת בית
 16 הקברות מחזירי על כרוז. וקסריס איתו בעל
 17 כרוז - של זקוקת אלא לא רסוקין. **משנה**
 18 יתנו לבושל שבתן - בגמרא מפרש מאי ניהו.
 19 ואף על גב דלא משתעביד קטילי דיתנא בלא
 20 לבעל חזב וכו' לכתובתה אבא - דלאו
 21 ברשותיהו מנח - סבירא לרבי טרפן
 22 דמצינא מיד הלוח. או מיד מי שדפקין אצלו.
 23 ונתנין לבעל חזב ולכתובה - שנתחייב כהן
 24 המת מתיים. יתנו לירשים - ולא מתיים
 25 תפיסה. שבולן צריבין שבעה - דתנן בפירוקי
 26 רבא אפרע מנכסי יתומים - לא יפרע אלא
 27 שבעות. וכל זמן שלא נשבע - אית להם
 28 רשות מתים, ואין אנו יודיען אם יש להם עליו
 29 כלום. הלכך, ששפת המת - וכו' כהן הירשין
 30 וכו' וכו' על כל הקטות בתא וכו' - קדמו ירוש'
 31 - וכו'. ואין מצינא מידים, דמטילי דיתנא לא
 32 משתעביד לבעל חזב ולכתובה. קטיל איתו מוח
 33 - האשה או תמולה - וכו' הוא. רבי טרפן
 34 אית ליה: תפיסה לדאור מיתה מתניא. וזכה
 35 אשה יתי על כתובתה - אם קדמה ותפיסה. ויש
 36 יותר מן הכתובה, או ארס בעל חזב תפיסה, ויש
 37 כהן יותר על חזבו. ומותר יתנו לבושל בשל
 38 אבל פקדון דאיתיה בעיניה אימא כו' - דמי
 39 יבואו ליה יתומים - שוב לא יוציא מהם אלא
 40 אשה ולא בעל חזב. **משנה** לחזנא יתנה -
 41 ואינה קיימת בעין, דמסחרא גובינא. ומשום
 42 דבי אמר רבי טרפן דלא מנח בירשתא אבא
 43 אבל פקדון דאיתיה בעיניה אימא כו' - דמי
 44 היבא איתיה - ברשותא דיתמי איתיה. לבושל
 45 שבראיא - למי ששטר מנחה. שלא יוכל
 46 לטרוף לקוחות הקדומים לו. לכתובת אשה
 47 היא קרויה 'בושל', וכל רבוח דחזא איתו אבא
 48 המת ולבשק חזין של לו קרקע. משום חזאי -
 49 שיתצא האנשים חן בעיני הנשים, ויהו נשאות
 50 לזון. שלא דרמנא ולפסיי בתותן. והוא כתיב
 51 ויחזיר שבו - כהן. ור' טרפן דרבי עקיבא משום
 52 דלא שבעת חזא. ו' תפיס נמי אמאי וכו' וכו'
 53 וכו' כהן ירושת משעת מיתה, ונכסי דיתמי קא
 54 תפיסו ואיירי דאמר רבי טרפן - מותר - אהוד
 55 למי אדאי נמי במאי דאיתו ביה. ולתפסם כביבול
 56 נמי אית ליה - דאפילו חזא - ומפקין ליה
 57 מיתה.

44 ורבי עקיבא, מאי אריא מותר? פוליה נמי יורשין הווי! אין הכי נמי, ואידי דאמר רבי טרפן "מותר" - תנא אהוה נמי "מותר". ורבי

ולרבי עקיבא תפיסה לא מתייא כלל - פירש רבינו תם: לדידה אשתו: דתנן בפרקין לעיל (פ.ב) שנינו בנתיבי יבנה: קדמה היא - וכתה בו, אף על גב דמטלטלי לא משתעבדי לכתובה, בכל מוקם מתייא תפיסה - טאו מי גיטא ומתנתין דלא רבי עקיבא: אמר רבא אמר רב נתנן: דואת שותפי מתייא. פירוש: ומתייא תפיסה מתייא דבעל, אפילו לרבי עקיבא.

ולרבי עקיבא תפיסה לא מתייא כלל - פירש רבינו תם: לדידה אשתו: דתנן בפרקין לעיל (פ.ב) שנינו בנתיבי יבנה: קדמה היא - וכתה בו, אף על גב דמטלטלי לא משתעבדי לכתובה, בכל מוקם מתייא תפיסה - טאו מי גיטא ומתנתין דלא רבי עקיבא: אמר רבא אמר רב נתנן: דואת שותפי מתייא. פירוש: ומתייא תפיסה מתייא דבעל, אפילו לרבי עקיבא.

ולרבי עקיבא תפיסה לא מתייא כלל - פירש רבינו תם: לדידה אשתו: דתנן בפרקין לעיל (פ.ב) שנינו בנתיבי יבנה: קדמה היא - וכתה בו, אף על גב דמטלטלי לא משתעבדי לכתובה, בכל מוקם מתייא תפיסה - טאו מי גיטא ומתנתין דלא רבי עקיבא: אמר רבא אמר רב נתנן: דואת שותפי מתייא. פירוש: ומתייא תפיסה מתייא דבעל, אפילו לרבי עקיבא.

ולרבי עקיבא תפיסה לא מתייא כלל - פירש רבינו תם: לדידה אשתו: דתנן בפרקין לעיל (פ.ב) שנינו בנתיבי יבנה: קדמה היא - וכתה בו, אף על גב דמטלטלי לא משתעבדי לכתובה, בכל מוקם מתייא תפיסה - טאו מי גיטא ומתנתין דלא רבי עקיבא: אמר רבא אמר רב נתנן: דואת שותפי מתייא. פירוש: ומתייא תפיסה מתייא דבעל, אפילו לרבי עקיבא.

ולרבי עקיבא תפיסה לא מתייא כלל - פירש רבינו תם: לדידה אשתו: דתנן בפרקין לעיל (פ.ב) שנינו בנתיבי יבנה: קדמה היא - וכתה בו, אף על גב דמטלטלי לא משתעבדי לכתובה, בכל מוקם מתייא תפיסה - טאו מי גיטא ומתנתין דלא רבי עקיבא: אמר רבא אמר רב נתנן: דואת שותפי מתייא. פירוש: ומתייא תפיסה מתייא דבעל, אפילו לרבי עקיבא.

ולרבי עקיבא תפיסה לא מתייא כלל - פירש רבינו תם: לדידה אשתו: דתנן בפרקין לעיל (פ.ב) שנינו בנתיבי יבנה: קדמה היא - וכתה בו, אף על גב דמטלטלי לא משתעבדי לכתובה, בכל מוקם מתייא תפיסה - טאו מי גיטא ומתנתין דלא רבי עקיבא: אמר רבא אמר רב נתנן: דואת שותפי מתייא. פירוש: ומתייא תפיסה מתייא דבעל, אפילו לרבי עקיבא.

ולרבי עקיבא תפיסה לא מתייא כלל - פירש רבינו תם: לדידה אשתו: דתנן בפרקין לעיל (פ.ב) שנינו בנתיבי יבנה: קדמה היא - וכתה בו, אף על גב דמטלטלי לא משתעבדי לכתובה, בכל מוקם מתייא תפיסה - טאו מי גיטא ומתנתין דלא רבי עקיבא: אמר רבא אמר רב נתנן: דואת שותפי מתייא. פירוש: ומתייא תפיסה מתייא דבעל, אפילו לרבי עקיבא.

ולרבי עקיבא תפיסה לא מתייא כלל - פירש רבינו תם: לדידה אשתו: דתנן בפרקין לעיל (פ.ב) שנינו בנתיבי יבנה: קדמה היא - וכתה בו, אף על גב דמטלטלי לא משתעבדי לכתובה, בכל מוקם מתייא תפיסה - טאו מי גיטא ומתנתין דלא רבי עקיבא: אמר רבא אמר רב נתנן: דואת שותפי מתייא. פירוש: ומתייא תפיסה מתייא דבעל, אפילו לרבי עקיבא.

ב דמשותב לי - לא דמתין, את מהמתנת ליה, ולא אמרת לי דיב לב בסהדי.

כתובות. לראות – פרק תשיעי דף פה עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)"

רי"ט

1 **א**ת לך הדין דרבעיתיהו מחיים – ואם תאמר: ואמאי? יריבה סהדי דעמי ליהידה בנינו
 2 דאי בעיא אמרה ל'קוחין הן בדי'. דאף על גב דקיימא דין ארין אוהויה נקנת
 3 במסירה, ויריבה מסירה ושטר ליתא, הני מילי לקנות הוב, אבל לקנות תני – ק"ל כלא
 4 שטר, הואיל הדיא מחוקת בו, ודך איתתא לא הוה חוששת אלא לקנות מלוגא דשרטרי
 5 בלא אהוב, מרקאמרה מחיים תפיסא, ותפיסה
 6 מחיים לא מרתיא לגבות הוב – דלא ירעפא
 7 מנסודה, אלא על ידי דך ויהתה יכולה ללוקח
 8 הידעשי שפרטי ויהושיח מנה שרהה חייב לה
 9 במה שלא חזירי מלוגא דשרטרי, והני פרוי משבון.
 10 ואומר רבינו יצחק: דלא חשיב מיגו – הואיל
 11 ועבשיי איהי יכולה לטעון ד'התא הוה בדי',
 12 שכבר אמרה "מחיים תפיסא", ומשום דאי בעיא
 13 אמרה ל'קוחין הן בדי' שעה שאמרה "מחיים
 14 תפיסא" – לא מרמזתא שעה, דבאחיה שעה
 15 שאמרה "מחיים תפיסא" סבורה היתה שהיא
 16 טענה מעולה, ולא היתה יודעת שהיא יריבה
 17 לטעון להרבעותה מינה מחיים – מולא טענה
 18 בעצמה, וראיה מסוף פרק ה' ה"ב"ר" (מתוך)
 19 (א"א), ובי הדיא איתתא נתפס שטרא מחתי ידה
 20 ואמרה: ידענא דבאי שטרא דפרתיה הוא, ולא
 21 הימנר רב נומן, משום כון אדחתיה בבי דינא,
 22 פירוש שראינו השטר בידה – אי בעיא לקליה
 23 לא אמרינן, אף על פי שהם אמרה פרוע הוא.
 24 קודם שראינו השטר בידה – ויהא נאמנת בנינו
 25 דאי בעיא לקליה, והשתא שראינוהו בידה – אף
 26 נאמנת עבר, והשתא ליל מיגו, דלא ראתה
 27 בידתיה פרי, שבעות הידיין' (שבעות חלצה)
 28 מנה לי בדיך' ואמר לו ד'חך', למחר אמר לו
 29 'נתחיל לך' – פטר, ופריך בגמרא (א"א) מינה
 30 למאן דאמר תמלה חבר בעדים עריך לפורשי
 31 בעים: הדיא חבא, כיון דרבעיתיה בעים – במאן
 32 דאדמה בעדים דמי, וקנין פטור ונמי קשיא?
 33 שאני הכא דרמיתין בנינו, דאי בעיא אמר תמול
 34 ל'חזי ליה דברים מעולם' אלא ודיא, מיגו למפרע
 35 לא אמרינן.

36 **מ**רענא אמריה – פרישתי שבענא
 37 בפרק "שבעות הידיין' (שם שבא).
 38 דכל "מרענא" ובהלמוד לגבי שטר – היינו
 39 שמינן בל השטר לישבע קודם שיהיה, ולשון
 40 שמינן כן, מרענא סיפק: לא מקרינן קרעין לא
 41 מינבא מנגיני ביה, כדאמרינן ביאלו גערות
 42 (מכותב ל"ב), האי שטרא ריעא לא מנגיני ביה
 43 (ולא מקרינן קרעין ליה), ואם תאמר: למאן
 44 הלכתא איהו? פפא דרמיעין יהוה? אי לישבעה
 45 כדפרישנא – אפילו לא מנגיני בתו ביה יתחייב
 46 שבעות: ביה לפרע, כדוון מנגינתין ולקמן
 47 (א"א): עד אחי מעידה שיהי פריעה – לא מפרע
 48 אלא בשבעותה ושי לומר: דפפא קאמר אפילו
 49 היא קרוב – שאינו בר ערות, כמו בת דרסדיא.
 50 שלא יהיתה בת ערות, ודקא אמר ליה לבי לרבי
 51 פפא "איכא איניש אחינאי בדיי מר" – צריך
 52 שטר שיהיה בר פפא קרוב על בעל השטר או של
 53 נומן, להכי ליכא לחומיה: אפילו לשבעת.

54 **א**למא מחיו בשקריא – והתם נמי מחיו
 55 בשקריא, שכתבו לה: 'פלוני נשבעה'
 56 והפסד מלוגי, ותהודה ביה שליש שותן לה
 57 לאור שבעות, ומה שלא כתבו לה: אם השבע
 58 פלוני תפטר, ולא הוה מחיו בשקריא, היינו
 59 משום שלא להצריכה עדים היום או למחר.
 חדא

אמר לך הדין דרבעיתיהו מחיים – ואם תאמר: ואמאי? יריבה סהדי דעמי ליהידה בנינו
 דאי בעיא אמרה ל'קוחין הן בדי'. דאף על גב דקיימא דין ארין אוהויה נקנת
 במסירה, ויריבה מסירה ושטר ליתא, הני מילי לקנות הוב, אבל לקנות תני – ק"ל כלא
 שטר, הואיל הדיא מחוקת בו, ודך איתתא לא הוה חוששת אלא לקנות מלוגא דשרטרי
 בלא אהוב, מרקאמרה מחיים תפיסא, ותפיסה
 מחיים לא מרתיא לגבות הוב – דלא ירעפא
 מנסודה, אלא על ידי דך ויהתה יכולה ללוקח
 הידעשי שפרטי ויהושיח מנה שרהה חייב לה
 במה שלא חזירי מלוגא דשרטרי, והני פרוי משבון.
 ואומר רבינו יצחק: דלא חשיב מיגו – הואיל
 ועבשיי איהי יכולה לטעון ד'התא הוה בדי',
 שכבר אמרה "מחיים תפיסא", ומשום דאי בעיא
 אמרה ל'קוחין הן בדי' שעה שאמרה "מחיים
 תפיסא" – לא מרמזתא שעה, דבאחיה שעה
 שאמרה "מחיים תפיסא" סבורה היתה שהיא
 טענה מעולה, ולא היתה יודעת שהיא יריבה
 לטעון להרבעותה מינה מחיים – מולא טענה
 בעצמה, וראיה מסוף פרק ה' ה"ב"ר" (מתוך)
 (א"א), ובי הדיא איתתא נתפס שטרא מחתי ידה
 ואמרה: ידענא דבאי שטרא דפרתיה הוא, ולא
 הימנר רב נומן, משום כון אדחתיה בבי דינא,
 פירוש שראינו השטר בידה – אי בעיא לקליה
 לא אמרינן, אף על פי שהם אמרה פרוע הוא.
 קודם שראינו השטר בידה – ויהא נאמנת בנינו
 דאי בעיא לקליה, והשתא שראינוהו בידה – אף
 נאמנת עבר, והשתא ליל מיגו, דלא ראתה
 בידתיה פרי, שבעות הידיין' (שבעות חלצה)
 מנה לי בדיך' ואמר לו ד'חך', למחר אמר לו
 'נתחיל לך' – פטר, ופריך בגמרא (א"א) מינה
 למאן דאמר תמלה חבר בעדים עריך לפורשי
 בעים: הדיא חבא, כיון דרבעיתיה בעים – במאן
 דאדמה בעדים דמי, וקנין פטור ונמי קשיא?
 שאני הכא דרמיתין בנינו, דאי בעיא אמר תמול
 ל'חזי ליה דברים מעולם' אלא ודיא, מיגו למפרע
 לא אמרינן.

1 לא קנה – ולאו כל במעיה לזבוב הדין לזכות את הדין תפיסה איהו – שאף על גושים
 2 בו משת. מלמה מלוח – ומנהגה בעוון שלה שקרוי רימיש בלעז ממלח שקרוין
 3 וזריני' דלא לשון ימינא ומלוחים (ע"א), אמא קנינא בולח – והתנהו בריאה משל
 4 בזכי. מרפיסאמא ותרעא – לא במצאנה על שפת הנהר, שהיא כסימטא, אלא מהו
 5 חספונה שהיה מוליכה באמצע הנהר, שכל
 6 הספנות הולכות שם, והיי בשרת דרביב, קאין
 7 – אוהים. חזירי – על שזקנים היו. משלחו
 8 גלימי דאניש – ממששין מלוחות האנשים.
 9 פסקי ביה – נושים בו. כי חזאי – אנשי אהבה
 10 מדינה. סריסאי – מצד אורי היינו נושים בו.
 11 מלח על פה, וממחמת אותה מלוח נחוקי בהם.
 12 לקנין שלמי שליח – למשלח, מלא – מי היה
 13 פשיע, שהחזיר העמית על אש קבל מרס
 14 ליה לקבילי. פגע בהו רב פנחס בר אמי, אמר להו:
 15 בתקנתא, דהוה פסקרי גבה – מאבי יתומים.
 16 מלוגא דשרטרי – תיק מלא שטרות. מחיים
 17 תפיסא: חדא – בתוב שעה חייב לו החוקין
 18 בהם. הוי תפיסה דלאורי מיתה – שכל זמן
 19 שהיה זה הוי פקוח בדיך, ודריי הן במונחין
 20 ברשותה, וכי אמרי' תפיסה מחיים – כגון
 21 שראוי קרוב, וממחמת מלוחות לישב חוב.
 22 ולא הוי פקוח בדיך. דאיתייבא שבעות – שהיה
 23 אדם תובעה מנוון, והיא כושרת. כת רב סהדי
 24 אשתו על רבא, לשיבעתא אשבעתה – והתובע
 25 אותה ישבע ויטול, כדוון (שבעות מרבג, אלא
 26 שבעות ונפלי: שכדונו חסד על השבעות.
 27 וישעין על שבעתא, אשבעתא – והתובע
 28 וישעין על שבעתא, אשבעתא – והתובע
 29 וישעין על שבעתא, אשבעתא – והתובע
 30 וישעין על שבעתא, אשבעתא – והתובע
 31 וישעין על שבעתא, אשבעתא – והתובע
 32 וישעין על שבעתא, אשבעתא – והתובע
 33 וישעין על שבעתא, אשבעתא – והתובע
 34 וישעין על שבעתא, אשבעתא – והתובע
 35 וישעין על שבעתא, אשבעתא – והתובע
 36 וישעין על שבעתא, אשבעתא – והתובע

37 ל' גנוויה' מילתא היא, פגון אפאק מר ברי דקום לי בגוויה – קרענא שטרא אפוייה?
 38 קרענא סלקא דעתך?! אלא, קרענא שטרא אפוייה. הדיא איתתא דאיתייבא שבעות
 39 כי דינא דרב ביבי בר אבאי, אמר להו הדיא בעל דין: תיתי ויתשבענא כהניא, אפשי
 40 דמיכספא ומודיא, אמרה להו: פתבו לי – וכוותא דכי משתבענא יהבי לי, אמר להו רב
 41 ביבי בר אבאי: פתבו לה, אמר רב פפי: משום דאיתיהו ממולאי אמריתו מילי מוליתא?
 42 הא אמר רבא: האי אשתא דדיני דמיפתבא מקמי דיחיו סהדי איתתמות ידיהו –
 43 פסולת, אלמא – מיתו בשקריא, הכי נמי – מיתו בשקריא. וליחא, מרוב גחמך, דאמר
 44 רב נתן: אומר היה רבי מאיר: אפילו מצאו באשפה וחתמו ותתנו לה – כשר. ואפילו
 45 רבנן לא פליגי עליה דרבי מאיר – אלא בגיטוי נשים, דענין פתיכה לישבעה, אכל בשאר
 46 אמר רב יוחנן: שטר שולח בו ופרעו – אינו חוזר ולתו בו, שכבר נמשל שעבדו. מענא – דנמלת
 ליהידה בנינו
 דאי בעיא אמרה ל'קוחין הן בדי'. דאף על גב דקיימא דין ארין אוהויה נקנת
 במסירה, ויריבה מסירה ושטר ליתא, הני מילי לקנות הוב, אבל לקנות תני – ק"ל כלא
 שטר, הואיל הדיא מחוקת בו, ודך איתתא לא הוה חוששת אלא לקנות מלוגא דשרטרי
 בלא אהוב, מרקאמרה מחיים תפיסא, ותפיסה
 מחיים לא מרתיא לגבות הוב – דלא ירעפא
 מנסודה, אלא על ידי דך ויהתה יכולה ללוקח
 הידעשי שפרטי ויהושיח מנה שרהה חייב לה
 במה שלא חזירי מלוגא דשרטרי, והני פרוי משבון.
 ואומר רבינו יצחק: דלא חשיב מיגו – הואיל
 ועבשיי איהי יכולה לטעון ד'התא הוה בדי',
 שכבר אמרה "מחיים תפיסא", ומשום דאי בעיא
 אמרה ל'קוחין הן בדי' שעה שאמרה "מחיים
 תפיסא" – לא מרמזתא שעה, דבאחיה שעה
 שאמרה "מחיים תפיסא" סבורה היתה שהיא
 טענה מעולה, ולא היתה יודעת שהיא יריבה
 לטעון להרבעותה מינה מחיים – מולא טענה
 בעצמה, וראיה מסוף פרק ה' ה"ב"ר" (מתוך)
 (א"א), ובי הדיא איתתא נתפס שטרא מחתי ידה
 ואמרה: ידענא דבאי שטרא דפרתיה הוא, ולא
 הימנר רב נומן, משום כון אדחתיה בבי דינא,
 פירוש שראינו השטר בידה – אי בעיא לקליה
 לא אמרינן, אף על פי שהם אמרה פרוע הוא.
 קודם שראינו השטר בידה – ויהא נאמנת בנינו
 דאי בעיא לקליה, והשתא שראינוהו בידה – אף
 נאמנת עבר, והשתא ליל מיגו, דלא ראתה
 בידתיה פרי, שבעות הידיין' (שבעות חלצה)
 מנה לי בדיך' ואמר לו ד'חך', למחר אמר לו
 'נתחיל לך' – פטר, ופריך בגמרא (א"א) מינה
 למאן דאמר תמלה חבר בעדים עריך לפורשי
 בעים: הדיא חבא, כיון דרבעיתיה בעים – במאן
 דאדמה בעדים דמי, וקנין פטור ונמי קשיא?
 שאני הכא דרמיתין בנינו, דאי בעיא אמר תמול
 ל'חזי ליה דברים מעולם' אלא ודיא, מיגו למפרע
 לא אמרינן.

כחובות, הכותב אשתו - פרק תשיעי דף פו עמוד א - מתוך מהדורת "אבן עזרא - (שטיינזליץ)"

תוספת

1 תיול ותחלה בו - דאמרינן: אפילו ירש מוחל, ואנח של זו מברה לזן שטר חוב שהיה
2 לה על בעלה. עשני עשני - כקודם של בעל דין, או אחרת, הבא אצל דינין ועורר
3 בראיות אחר זכות אחרו או קרובו. כך למדתי עצה לזו להפסיד שבגדה. מעיקרא -
4 בשאמר, כן לבקש - בשנתורט. אדם חשוב שאני - לפי שלמדון הימנו, שיש עששו אף
5 שלא לקרובים, ואי פקח הוא - הלוהק. מפרקש
6 ליה וזו - ללוה, ושכורו ברחו לבזו על שטר
7 חוב בטעם קודם עששו קטנא בן שניהם. פאן
8 דאין דינא דמי - המחייב את הגורם הפסד
9 לחבירו. מנבי ביה - בראי שטרא. מן המחולל.
10 דמי שטרא מעליא - כל החוב שבחובו, ופאן
11 דלא דאין בו - פלוגתייהו בבבא קמא. בפרק
12 כדנאיא (שם קג). ורבי מאיר אית ליה דינא דגרמי.
13 כדנאיא (שם קג). ורבי מאיר אית ליה דינא דגרמי.
14 דרי זה קדיש, חובי אחריותו יגבי כלאימ.
15 וקיימא לן בתורה. מנבי ביה דמי שטרא מעליא
16 - כלומר, אומר שלא מבר לו את הגיה. חריו
17 הוא בידך. כפיה פרמי רבי אשי - שאב חרין
18 לפני רבי אשי, וסיבבו והקיפו בראיות ואגבי
19 מרינא דגרמי. פי שטראי לבלתי - כלומר, גומי
20 גמור. כל ההפסד. וקדיק בו כאשר וידקדק
21 הלוהק קורה לצור בה ערות, שלוקח ישרה
22 וחסקה. האי כי יתיב - אל זה הלזה מעות. זו
23 סמכה על עיבודו המכונה, הוא אל נתנה
24 כלום, ואם בשביל נכסי צאן ברזל ומשקל
25 בתוכה - הוא הזה בון מדי, וזו צירפתם על
26 בתוכה על עיבודו הקרקעי. ולא היא אלא
27 לזו - אין בה אלא ביה לאחד מן. לבעל חוב
28 היבין - שלא נעלה דלת, ויתר משהאיש
29 רוצה בו - ולא הישקין לומר משום חזא.
30 ודוקא שהשטרות נכתבו ביום אחד, אבל אם
31 קדמו לה הכתובה - היא גובה. וראי דאמריהו
32 בו - שטרן שאלו הוא אמת הוא שמעתי
33 שאחם אמורים דהוה זה של תימה, דאמרינן
34 ליה ללוה למברה; והלא המלוה עיקר סמך
35 שלו על הקרקע ועל מעותיו נגביר חוה -
36 מעט היה לו לפרוע, ואומר של נבדי בה לדידך
37 דאמתי בו - במסכת ערובין. בפרק חוה -
38 היתומין (כ.בא.) פירעת כהני מנה - מעתה
39 עליו לפרוע חובו ולמתן דבריו, וכתיב וזן
40 צדק - שאם לא יקח שטרן רצאלי של
41 צדק (בבא מציעא ט.א.) כמה דברים אמורים
42 - הלוהק ארבעים.

1 תיול ותחלה בו - דאמרינן: אפילו ירש מוחל, ואנח של זו מברה לזן שטר חוב שהיה
2 לה על בעלה. עשני עשני - כקודם של בעל דין, או אחרת, הבא אצל דינין ועורר
3 בראיות אחר זכות אחרו או קרובו. כך למדתי עצה לזו להפסיד שבגדה. מעיקרא -
4 בשאמר, כן לבקש - בשנתורט. אדם חשוב שאני - לפי שלמדון הימנו, שיש עששו אף
5 שלא לקרובים, ואי פקח הוא - הלוהק. מפרקש
6 ליה וזו - ללוה, ושכורו ברחו לבזו על שטר
7 חוב בטעם קודם עששו קטנא בן שניהם. פאן
8 דאין דינא דמי - המחייב את הגורם הפסד
9 לחבירו. מנבי ביה - בראי שטרא. מן המחולל.
10 דמי שטרא מעליא - כל החוב שבחובו, ופאן
11 דלא דאין בו - פלוגתייהו בבבא קמא. בפרק
12 כדנאיא (שם קג). ורבי מאיר אית ליה דינא דגרמי.
13 כדנאיא (שם קג). ורבי מאיר אית ליה דינא דגרמי.
14 דרי זה קדיש, חובי אחריותו יגבי כלאימ.
15 וקיימא לן בתורה. מנבי ביה דמי שטרא מעליא
16 - כלומר, אומר שלא מבר לו את הגיה. חריו
17 הוא בידך. כפיה פרמי רבי אשי - שאב חרין
18 לפני רבי אשי, וסיבבו והקיפו בראיות ואגבי
19 מרינא דגרמי. פי שטראי לבלתי - כלומר, גומי
20 גמור. כל ההפסד. וקדיק בו כאשר וידקדק
21 הלוהק קורה לצור בה ערות, שלוקח ישרה
22 וחסקה. האי כי יתיב - אל זה הלזה מעות. זו
23 סמכה על עיבודו המכונה, הוא אל נתנה
24 כלום, ואם בשביל נכסי צאן ברזל ומשקל
25 בתוכה - הוא הזה בון מדי, וזו צירפתם על
26 בתוכה על עיבודו הקרקעי. ולא היא אלא
27 לזו - אין בה אלא ביה לאחד מן. לבעל חוב
28 היבין - שלא נעלה דלת, ויתר משהאיש
29 רוצה בו - ולא הישקין לומר משום חזא.
30 ודוקא שהשטרות נכתבו ביום אחד, אבל אם
31 קדמו לה הכתובה - היא גובה. וראי דאמריהו
32 בו - שטרן שאלו הוא אמת הוא שמעתי
33 שאחם אמורים דהוה זה של תימה, דאמרינן
34 ליה ללוה למברה; והלא המלוה עיקר סמך
35 שלו על הקרקע ועל מעותיו נגביר חוה -
36 מעט היה לו לפרוע, ואומר של נבדי בה לדידך
37 דאמתי בו - במסכת ערובין. בפרק חוה -
38 היתומין (כ.בא.) פירעת כהני מנה - מעתה
39 עליו לפרוע חובו ולמתן דבריו, וכתיב וזן
40 צדק - שאם לא יקח שטרן רצאלי של
41 צדק (בבא מציעא ט.א.) כמה דברים אמורים
42 - הלוהק ארבעים.

1 תיול ותחלה בו - דאמרינן: אפילו ירש מוחל, ואנח של זו מברה לזן שטר חוב שהיה
2 לה על בעלה. עשני עשני - כקודם של בעל דין, או אחרת, הבא אצל דינין ועורר
3 בראיות אחר זכות אחרו או קרובו. כך למדתי עצה לזו להפסיד שבגדה. מעיקרא -
4 בשאמר, כן לבקש - בשנתורט. אדם חשוב שאני - לפי שלמדון הימנו, שיש עששו אף
5 שלא לקרובים, ואי פקח הוא - הלוהק. מפרקש
6 ליה וזו - ללוה, ושכורו ברחו לבזו על שטר
7 חוב בטעם קודם עששו קטנא בן שניהם. פאן
8 דאין דינא דמי - המחייב את הגורם הפסד
9 לחבירו. מנבי ביה - בראי שטרא. מן המחולל.
10 דמי שטרא מעליא - כל החוב שבחובו, ופאן
11 דלא דאין בו - פלוגתייהו בבבא קמא. בפרק
12 כדנאיא (שם קג). ורבי מאיר אית ליה דינא דגרמי.
13 כדנאיא (שם קג). ורבי מאיר אית ליה דינא דגרמי.
14 דרי זה קדיש, חובי אחריותו יגבי כלאימ.
15 וקיימא לן בתורה. מנבי ביה דמי שטרא מעליא
16 - כלומר, אומר שלא מבר לו את הגיה. חריו
17 הוא בידך. כפיה פרמי רבי אשי - שאב חרין
18 לפני רבי אשי, וסיבבו והקיפו בראיות ואגבי
19 מרינא דגרמי. פי שטראי לבלתי - כלומר, גומי
20 גמור. כל ההפסד. וקדיק בו כאשר וידקדק
21 הלוהק קורה לצור בה ערות, שלוקח ישרה
22 וחסקה. האי כי יתיב - אל זה הלזה מעות. זו
23 סמכה על עיבודו המכונה, הוא אל נתנה
24 כלום, ואם בשביל נכסי צאן ברזל ומשקל
25 בתוכה - הוא הזה בון מדי, וזו צירפתם על
26 בתוכה על עיבודו הקרקעי. ולא היא אלא
27 לזו - אין בה אלא ביה לאחד מן. לבעל חוב
28 היבין - שלא נעלה דלת, ויתר משהאיש
29 רוצה בו - ולא הישקין לומר משום חזא.
30 ודוקא שהשטרות נכתבו ביום אחד, אבל אם
31 קדמו לה הכתובה - היא גובה. וראי דאמריהו
32 בו - שטרן שאלו הוא אמת הוא שמעתי
33 שאחם אמורים דהוה זה של תימה, דאמרינן
34 ליה ללוה למברה; והלא המלוה עיקר סמך
35 שלו על הקרקע ועל מעותיו נגביר חוה -
36 מעט היה לו לפרוע, ואומר של נבדי בה לדידך
37 דאמתי בו - במסכת ערובין. בפרק חוה -
38 היתומין (כ.בא.) פירעת כהני מנה - מעתה
39 עליו לפרוע חובו ולמתן דבריו, וכתיב וזן
40 צדק - שאם לא יקח שטרן רצאלי של
41 צדק (בבא מציעא ט.א.) כמה דברים אמורים
42 - הלוהק ארבעים.

1 תיול ותחלה בו - דאמרינן: אפילו ירש מוחל, ואנח של זו מברה לזן שטר חוב שהיה
2 לה על בעלה. עשני עשני - כקודם של בעל דין, או אחרת, הבא אצל דינין ועורר
3 בראיות אחר זכות אחרו או קרובו. כך למדתי עצה לזו להפסיד שבגדה. מעיקרא -
4 בשאמר, כן לבקש - בשנתורט. אדם חשוב שאני - לפי שלמדון הימנו, שיש עששו אף
5 שלא לקרובים, ואי פקח הוא - הלוהק. מפרקש
6 ליה וזו - ללוה, ושכורו ברחו לבזו על שטר
7 חוב בטעם קודם עששו קטנא בן שניהם. פאן
8 דאין דינא דמי - המחייב את הגורם הפסד
9 לחבירו. מנבי ביה - בראי שטרא. מן המחולל.
10 דמי שטרא מעליא - כל החוב שבחובו, ופאן
11 דלא דאין בו - פלוגתייהו בבבא קמא. בפרק
12 כדנאיא (שם קג). ורבי מאיר אית ליה דינא דגרמי.
13 כדנאיא (שם קג). ורבי מאיר אית ליה דינא דגרמי.
14 דרי זה קדיש, חובי אחריותו יגבי כלאימ.
15 וקיימא לן בתורה. מנבי ביה דמי שטרא מעליא
16 - כלומר, אומר שלא מבר לו את הגיה. חריו
17 הוא בידך. כפיה פרמי רבי אשי - שאב חרין
18 לפני רבי אשי, וסיבבו והקיפו בראיות ואגבי
19 מרינא דגרמי. פי שטראי לבלתי - כלומר, גומי
20 גמור. כל ההפסד. וקדיק בו כאשר וידקדק
21 הלוהק קורה לצור בה ערות, שלוקח ישרה
22 וחסקה. האי כי יתיב - אל זה הלזה מעות. זו
23 סמכה על עיבודו המכונה, הוא אל נתנה
24 כלום, ואם בשביל נכסי צאן ברזל ומשקל
25 בתוכה - הוא הזה בון מדי, וזו צירפתם על
26 בתוכה על עיבודו הקרקעי. ולא היא אלא
27 לזו - אין בה אלא ביה לאחד מן. לבעל חוב
28 היבין - שלא נעלה דלת, ויתר משהאיש
29 רוצה בו - ולא הישקין לומר משום חזא.
30 ודוקא שהשטרות נכתבו ביום אחד, אבל אם
31 קדמו לה הכתובה - היא גובה. וראי דאמריהו
32 בו - שטרן שאלו הוא אמת הוא שמעתי
33 שאחם אמורים דהוה זה של תימה, דאמרינן
34 ליה ללוה למברה; והלא המלוה עיקר סמך
35 שלו על הקרקע ועל מעותיו נגביר חוה -
36 מעט היה לו לפרוע, ואומר של נבדי בה לדידך
37 דאמתי בו - במסכת ערובין. בפרק חוה -
38 היתומין (כ.בא.) פירעת כהני מנה - מעתה
39 עליו לפרוע חובו ולמתן דבריו, וכתיב וזן
40 צדק - שאם לא יקח שטרן רצאלי של
41 צדק (בבא מציעא ט.א.) כמה דברים אמורים
42 - הלוהק ארבעים.

1 אינה מגורשת מדרב ושמואל - הרבה יש לתמוה: הדין פשיט מדרב ושמואל, דבעי
2 למימר דעדין רשות הרבים ברשות הרבים והא דמי בר חמא נופה מיבעי ליה
3 בעדין רשות הרבים מכלל דבריהו: ברשות הרבים פשיטא לה דאיהא מגורשת ויש לימר
4 דדייק מסיפא דמלתיה דהורקאמר בסומטא לא מנטי פהיסה מכלל דבעדין רשות הרבים
5 מנטיא מיהו לאיכא דאמר מיהו: צדי רשות
6 הרבים לסומטא - **וְצַדִּיק** רשות הרבים שנתן
7 הרבים בו - תהיה דבישי "אלו געוה" (כתובות לא.ב) אמר דלענין מקרא - קיי בעדין
8 רשות הרבים. **אֲדַרְבֵּת** מגורשת מדרב נומן
9 בר - מולא קאמר: אדרבה מגורשת מדרב
10 ושמואל פשיטה. דאמר בסומטא לא מנטי פהיסה
11 - מכלל דפשיטא לה דיסמטא עדיפא לענין קיין
12 - טפי מעדין רשות הרבים. אלא בגו צדי רשות
13 הרבים - בעי דלמנוי אחרדי, אלאמנ בעיין
14 -סיסמא עדיף מנאמ, וקשה לרבינו שמשון בן
15 אברהם: דלעיל בשילוח "האשה שפלה" (פ.א.ב)
16 אמר רבי יוחנן: ואלוהי לחבירו "משוך פרה זה ואלו
17 חקיקי עדי לארר שלשים" - קנה, אפילו עומדת
18 באגם, ואם כן, כל שכן אלא ויהא עומדת במיטתא.
19 והכי אמר רבי יוחנן לעיל דהפסיח שמיטא
20 בסמיטא: דרבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש דאמר
21 תרויהו: **הַאֲמֵר** לחבירו משוך פרה זו בר - בראמר לו
22 "מעשיהי מיירי, בדאוקי לעיל בסוף
23 "האשה שפלה" (פ.א.ב), וביני נמי, דבעי מיני
24 חמא - איירי בני בראמר "מעשיהי", דאי לא
25 אמר מעשיהי, כיון דמי הגורשת אלא לארר
26 שלשים - היה צריך שיהיה או בחציה, וקשה
27 הדיכיי שפיה מדרב ושמואל הדתם - מאי
28 "מעשיהי" איכא? ונתאה דוכי פשיט: כי דיכי
29 דהתם, אף על דגו דתי' נדעשת מיתה האב
30 תבססין וחקיקי יומימם בכל מקום שיהו, אפילו
31 דבי ארץ ישראל - לא קיי יומי, הכי
32 נמי - היכא דאמר לה זיהו הו גיטין מעשיהי,
33 ולא התרשי בו עד לארר שלשים, דמן דתי' יש
34 לה לכות בגט מיהו לארר שלשים ויש בכל מקום
35 שיהו, אפילו דבי - ברשות הרבים אמר.
36 מגורשת.
37 **רַבִּי** אליעזר אמר על ידי לגולל - לא כפרש
38 עפרש דקונטסה: דהני קאמא כבר אדיר
39 מנגלזין בשבעה דרבנן, דהא בפרק "כל
40 תשבע" (שבועות תמ"ג) מסקינ דמנגלזין
41 דרבנן, וליכא מאן דפליג, אלא טעמא דהנא
42 קאמ: דאמר לה כיון דדייקת כולי האי - לא
43 מינאי אדירוך בדרך, ירושלמי: מאי טעמא
44 דרבנן? אמר אחא אומר כן - אין שלום בבית
45 לעולם, שברה כליו, מאי את עביד לה?
46 שפורת דבא או שפורת סכין סתמריא, אפילו
47 שפורת תבא אינה, אמר את אומר כן - אין
48 שלום בבית לעולם, **נָדָר** ושבעה אל על עיני
49 ועל ירושין - בירושלמי מפרש: כגון שנתן לה
50 רשות לעשות ירושה אפסורפין, ואם בנאי
51 בשרוחן - קאי לפישי: שאר בני אדם, בנאי
52 שעשאן אפסורפין מותם שנתן לה רשות.
53 תימה: אמאי כגון נדר דרבי אל שייך אלא
54 באלמנה? כדביתא בירושלמי (גיטין לה.ג) דחקו
55 רבן גמליאל שתהא נודרת, כו, רעליף: לא שייך
56 אלא בגרושה של שמי' דרבי יאדידי: נקט שמואל נדר
57 בני ירושין, וקיי נמי ברבישא, ומיהו, במורא לא
58 בגי' לשינוי הכי, דקטני בבירויא: נדר ושבעה
59 דהתם לא מיירי דירושם מכלל

1 מבין אותו - קודם שעבר על העשה, ויש בידו לקיים, וחלבה והתחתו בו' - ועודו שם
2 לארר שלשים, והוא שבנויין - בני מתנייהו, דקטני: הקודם וכו', אלאמנ - ברשות הרבים
3 לא קיי ליה לבעליה מיהו, אלא אם כן מגביהו, הילכך, לארר שלשים אלא ברשות הוא
4 ולעדין גירושין חילי, צדי רשות הרבים - מומך לכתלים, שאן דרין בני אדם לעלמנ
5 שם והתחרתן בכותלים. **מִשְׁנֵה** תנונית -
6 למכור בני ופירושו בתוה, משביעה - שלא
7 עיבה כרדה כלום. **אֲפִסְרוּפֵי** - לחבוס
8 ולדריאי מירוהו, ולשכור פועלים, ולשא
9 וליתן, **גְּמֵרָא** על ידי לגולל קאמר - דשמעה
10 לתנא קמא דאמר: משביעה על האפסורפוסות,
11 ולא על פילכה ועיטה, ואפילו על ידי לגולל
12 שבעת אפסורפוסות. דכין דשבעת
13 אפסורפוסות דרבנן, ודא לא קטעו ליה תובע
14 טענת בר, אלא רענו טענתו בו - לא
15 מנגלזין על ידו שבעה אחרתי, ואתא רבי
16 אליעזר למימר: היכא דהושיבה תנונית, מנו
17 דמשבעה אפסורפוסות - משבעתה נמי על
18 ידי לגולל על פילכה ועיטה, דמנגלזין
19 מדרבנן, אלא לכתילה קאמר - דאפילו לא מנה
20 אפסורפוסא - משביעה על פילכה, שרדי
21 אפסורפוסת היא, ככפשיה - בתוך קפה אחת,
22 שפיר - דאמר לה הוואל ומשבעת ל' על
23 פילכה - איני יכול לסבור קפורתך, מאי נפקא
24 לך מינה - דתי ותחייבו לך שבעה, ומכא
25 לה לגולל זה, אם לא עיבה כלום הוואל וקא
26 זייקת בתרא - איך אודב ומאמן אחי, לא
27 מינאי אדירוך בדרך, ה"י שלא פיר - שלא
28 כתב לה נדר ושבעה אין לי עליך, נדר -
29 שדרתו לה אלא יאסור על ידי פירות שבעולם אם
30 עיבתני משלך כלום, כדאמר במסכת גיטין
31 (ל.ד.) נגענו מלהשבעיה, דחקין רבן גמליאל
32 וקוהו שתהא נודרת ליתומים כל מה שירע,
33 ונתנה בחובותי. **מִשְׁנֵה** איני יכול להשביעך -
34 כגמרא מפרש מיהו שבעה פטרה, אבל משביע
35 הוא את ירושה - אם גירשה ומתה, וירשה
36 תובעין דהטע בתובתה - נשבעים שבעת
37 ירושין מפורשת במסכת שבועות (מה.א),
38 שבעה שלא פקדונו שבעת מיתה, ולא אמרה
39 לנו קודם לכן, וא לאמנא בני שרודתה ששטר
40 בתובתה פריד, ואת הבאי בשרותי - אמר
41 מסרה כתובתה לאחרים, ונתרשה ומתה
42 והלקוחות תובעין אותו - נשבעין אף הן
43 שבעתי הירושין, אבל ירושה משביעין אותה -
44 אם נתאלמנה, ודאי או ירושה נפרעין מן
45 היתומים - עריכים שבעה, שרדי לא פטרן
46 אלא ממנו, אלא תנבה כתובתה בדידי, **לְבָאן**
47 בשרוטי - אם אמכור נכסי, ואת באה ליפטר
48 מלקוחות, חליב מקרי בקלה זו - וי שפטה
49 בעלה מן השבעה, והכי תני בתרא בחוספתא
50 על שבעה קאי, חליב בדידי - שלא
51 על עסק שחוק בבניסין, על התידיב לבא - על
52 עסק שלאחר מיתה, שבע עיבה כרדה כלום
53 והדשאן כבסיס ריחמי ניתה, ואת מינאי ברו
54 מפור דרידה, על שקבר - על עסק שבחי בעלה,
55 **מִשְׁנֵה** שבעה מאי עבדתה - איזי שבעה
56 **תַּחַם** אשתא חיבת לבעלה או לירושין, דקתני
57 דכי לא פטרה - משביעה, וכי פטרה - אין
58 משביעה.

46 אותה על ירושין, וכן משביעין אותה על מה שעבר. **גְּמֵרָא** שבעה מאי עבדתה? אמר רב יהודה: אמר רב: על

כתובת הכותב לאשתו – פרק תשיעי דף פו עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – שו"ת (שו"ת) רבן

1 על אפסופיא – מורה בכתיבה זאת משבעת אפסופוס, אם וישיבה תנונית. אבל
2 לא אגמה כתובתה, דתן במתניתין. הויגמ בתוכה לא תפרע אלא בשבעה – לא
3 נפטרה מאותה שבעה על ידי תנאי זה. ויהי פטר לה משבעה דקא רמי הוא עליה. אבל
4 שבעה דדיא נהמה לפשה – לא פטר לה על הפגמת – וכל שכן משבעת
5 אפסופיא. דמכל שבעה נפטרה. אמרה
6 למשבעתא – דקא תאקפתא: בשלמא פטרן דאמנא
7 כי אתהיב קמיה דרב אשי. תבוי לי דלא
8 משבעת לי, וכו'. ורמיא אנפשה – בעה
9 לה טורח לה שבעת. תניא אמא מתניתין –
10 לאה דרב יהודה, אירשא ומתניתין דלא פריש
11 בה בדי שבעה איידי, אירשא נתתיה דרב נקטי
12 וסבריתו תניא דיהודא אדרב נתתיה פליג. וקמי
13 לכו. אמן – אסיפא ומתניתין מתניתין לה. ומיידי
14 בשבעתא אפסופוס. דרמיא. דקמיא ואם נעשית
15 אפסופוס, ורב נתתיה לא אפלטות אהי.
16 יהודה אמר, לא אפירושא דרשא אמר.
17 ורב נתתיה פליג. אדרב יהודה תסיפא כוה
18 אפסופוס קאמר לשבעה, אבל בפגמת –
19 כולה מודו דפסרה, ושבעה הבאה לה על ידי
20 נכסיה דיהא. שעבר פאי בעדיה – כלמה, עד
21 מודי קמי לשבעה, ולא אמריתן ככסי קמי.
22 גינה. וניה תנאי שלו מעיל בתן. אבל בן מיתה
23 לקברה – כבר רמו נכסי ימי תמי, ואין תנאי
24 שלו מעיל בתן, שלא על ידי ככסי ביה. לה
25 לבטא – לפרוע למהלך כסף. גוגולתא דרומי.
26 ולמטי – מון הלשך והבנת היתומים.
27 לקבריה – לקברות ומתן או היתומים. מוביני
28 – נכסי דרמי בלא אברותא. שאן שהות ומתן
29 לדבר. ויהי כוה משבעת על אותה מברית
30 דאי אפשר שלא תולול הפסידתה. ונתמאת
31 שבעת שקר. דלא רמי דלא שבעה – אם כתב
32 לה לשון זה, נקי נדר – מנקות משבעתא –
33 מדין שבעה. נקי נפשך כמשבעתא – אם
34 יחשוך – תשבעי בעיה. אבל מה אעשה –
35 לדעתך וירשתי משבעתא. אותה אם מה הוא
36 ודיא נפרעת מהם. ואיבא דאמר לה – לאה
37 דאבא שאול בן אימא מרים מתניתין. ורלא
38 אמר לה בלשון שבעתא דאמרא. כדמתנא
39 דאמי שמואל משום אבא שאול, אלא מתניתין
40 היא, ואמר שמואל עלה הלה באבא שאול.
41 **משנה** הפגמת כתובתה – כדמרש ואול
42 במתניתין גופה. לא תפרע – השרא. כדמבאר
43 מפרש טעמא. דקא אחד מעידה בו – כדמבאר
44 מפרש טעמא. מנכסיא משבעתים – משום דאי
45 היה בני מן הלה נשוי, יהיה שבעה לה אשתבע
46 לי דלא פרתתך – אמריתן בשבעות המשבעתין
47 ויהי, ואי לא שבע – לא יפטר עליה. והוא
48 נקטי שטרא. אבל בשביל לפרוע –
49 טענין. דלמא אי היה גבית מן הלה – היה
50 טענין על אשתבע לי דלא פרתתך, ובעית
51 אישבעתי. השתא אם טענין, דפתח פתח
52 אלסך. הוא. ומנכסי תומים. ונפרעת שלא
53 בפניו – כולוה משום האי טעמא.

1 **לרבנא** ולמוני – פירש בקומטרס: לרבנא של
2 תומים. וקשה דמשמע גא לשאר
3 ערכי היתומין – מבריות. הוא ליתא. מפרתך
4 ברש פירש שם היתומין (ברכא כ"ב) למאן
5 דאמר אין קנקן לנכסי יתומין אלא לשטר שבו
6 רביה. מן המשנה דרשום היתומין שלשים יום
7 ומבריות בו". דלמא יהוי אבריה לא לפרוע
8 לבעל זבא. אלא כשמוכרים שטרך תומין
9 לכן קרא לפרש: לרבנא – של אשה. לפרוע תפי
10 ולגמלת שלה. כמו שהיה הבעל עושה, ובעלל
11 מוזני הוא. **אפילו** – בן מיתה לקברה – מה
12 שפרש בקומטרס: שלא אלה – לא אלא. ובעל
13 מקום השבע שלא עיכבה שלמדם בידה אלא כמו
14 שפרש בירושלמי: שלא תניח מת מוטל ותלך
15 ויהשתא בני שפיר דמיידי לברנא
16 ולמוני ולקברה. דומכנין בלא אברותא משום
17 כבוד מותו. **ולקברה** – הוא לא אצטרך
18 למינה מודו דפסרה, ושבועה הובאה לה על ידי
19 יחשוך על שעבר. שעבר מאי עבדיה? אמר רב
20 יהושע משבעתן אותה על העהרד לבא, ואין משבעתין
21 אותה על שעבר. שעבר מאי עבדיה? אמר רב
22 יהודה אמר רב: על אפסופיא שבעתין בתיי תבעל.
23 אכל בן מיתה לקברה משבעתין לה. ורב מתנא אמר:
24 אפילו בן מיתה לקברה לא משבעתין לה. דאמר
25 **גידרע**: **לרבנא** ולמוני ולקבריה מוזנין בלא
26 אברותא. אמר רבא אמר רבי היא: "דלא גדר תלא
27 שבעתה" – הוא אינו יכול להשבעתה, אכל יורשין
28 משבעתן אותה. "נקי גדר נקי שבעתה" – בן הוא ובין
29 יורשין אין משבעתן אותה, הכי קאמר לה: מנקות
30 משבעתא. ורב יוסף אמר רבי היא: "דלא גדר תלא
31 שבעתה" – הוא אינו יכול להשבעתה, אכל יורשין
32 משבעתן אותה. "נקי גדר נקי שבעתה" – בן הוא ובין
33 יורשין משבעתן אותה, הכי קאמר לה: נקי נפשך
34 כמשבעתא. שלח רבי ופאי למר עוקבא: בין "דלא
35 שבעתה" בין "דנקי שבעתה" בין "דלא גדר" ובין "דנקי
36 גדר", **ומנכסיא** – הוא אינו יכול להשבעתה, אכל יורשין
37 משבעתן אותה, **ומנכסיא אילין** – בן הוא ובין יורשין
38 אין משבעתן אותה. אמר רב נתתיה אמר שמואל משום
39 אבא שאול בן אימא מרים: בין "דלא שבעתה" בין
40 "דנקי שבעתה" בין "דלא גדר" ובין "דנקי גדר" בין
41 **מנכסיא** ובין **מנכסיא אילין** – בן הוא ובין יורשין
42 אין משבעתן אותה, אכל מה אעשה, שהרי אמרו
43 **הכמים**: **הבא לפרע מנכסי תומים** לא יפרע אלא
44 **כמשבעתה**. ואיפא דאמרי לה מתניתין: **אבא שאול** בן
45 **אימא מרים** אמר: בין "דלא שבעתה" בין "דנקי
46 שבעתה" בין "דלא גדר" ובין "נקי גדר" בין "מנכסיא"
47 אמר

1 ובין **מנכסיא אילין** – בן הוא ובין יורשין אין משבעתן אותה, אכל מה אעשה שהרי אמרו
2 **הכמים** **הבא לפרע תומים** לא יפרע אלא כמשבעתה. אמר רב נתתיה אמר שמואל: **הלהב** כן אימא מרים. **משנה** הפגמת
3 כתובתה – לא תפרע אלא כמשבעתה, עד אחד מעידה שהיא פרועה – לא תפרע אלא כמשבעתה. **ומנכסיא משבעתים**,
4 ושלא בפניו – לא תפרע אלא כמשבעתה. הפגמת כתובתה ביצד? היתה פרועה אלף זוז, ואמר לה: התקבלת כתובתך, והיא אומרת:
5 לא התקבלתי אלא מנה – לא תפרע אלא כמשבעתה. עד אחד מעידה שהיא פרועה ביצד? היתה פרועה אלף זוז, ואמר לה: התקבלת
6 כתובתך, והיא אומרת: לא התקבלתי, ועד אחד מעידה שהיא פרועה – לא תפרע אלא כמשבעתה. **ומנכסיא משבעתים** ביצד? מכר
7 נכסיו לאחרים, והיא נפרעת מן הקלוהות – לא תפרע אלא כמשבעתה. **ומנכסי תומים** ביצד? מת והניח נכסיו לתומים, והיא נפרעת
8 מן הקלוהות – לא תפרע אלא כמשבעתה. ושלא בפניו ביצד? הלך לו למדינת הים, והיא נפרעת שלא בפניו – אינה נפרעת אלא כמשבעתה.
9 אמר

כתובות הכותב לאשתו - פרק שני דף פז עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל" (שטיינזולץ)

אמר רבא שתי תשובות ברבי - תימה לרבינו משמוש בן אברהם: אבתי איבא שלישת; דמפני מה אמרה תורה דמדה מקצת הטענה ישבע - משום דאישתמוטי קא משתמיט, ואמר רחמנא: רמי שבועה עליך זו היכי ולדרי (כתובות תא,א). והאי טעמא לא תוספתו תליי בה בללא

דמיפרע לא דייק - דדוקא בפתגם הוא

דאיבא ליה. האיל ופרע מקצת
7 יכיל לודח' שבתה. אבל בלא פוגם - לא
8 אמרין דלא דייק. ולא שדיך באן מינו - הואיל
9 וטעמא מילא דלא דייק הוא. דהוא סבור
10 שידקוק, ומילא דלא דייק. כמו שמצינו בהאשא
11 שלהבה' (בבבא בתרא ד,ב). 'מת בעלי בגלמלח' -
12 אינה נאמנת. אף על גב דאמר מינו, דאי ביאי
13 אמרה 'מת על מסתר. והיינו משום דאמר
14 ברביה, ודמינן ומתו לא גיירא לא ברומא.
15 וסברה דמת. ומיהו, קשה לרבינו ינחק. ברביש
16 פרק 'כל השבעין' (שבועות ה,ב). ולא שכיב
17 בזנות ושבע ונטל. אשכחן: לא שני אל שבע
18 בעדים. אבל שכוו לא בעדים, משום שיכול
19 לומר לא שכתוב מילם - יכיל לומר שכתוב
20 ונתתי לך שוכר, ואמאי מהדין במיניה אלא טעמא
21 דשכיב נשבע ונטל בשכר בעדים - משום דבעל
22 הדין טרוד בפניו וסבור שהשבע, דבארמך דהם.
23 דאיפלי שבעת לא היה עריך שכתוב אלא כדי
24 לחפסי שבעת של בעל הדין. ואילו נשבעין
25 ונטלין השכיר ב - ודמיא אנואי לא תני כל הני
26 דמתניתין: בשלמא לתנא דמתניתין דשבעות
27 (מד,ב) איבא לומר ולא תני אל הנהו דסלק
28 דערך לומר דאין נטלין אפילו בשבעה. ולדחי
29 קאמר הוא לישנא 'שבעין ונטלין', ולא קאמר
30 'אין נפרעין אלא בשבעה' כמו במתניתין. ארבע
31 האי תנא דרבייהא, כיון דחשיב פוגם שטרו -
32 אמאי לא תני מיני כל הני דמתניתין: ויש לומר:
33 דהאי תנא לא חשיב פוגם שטרו - אלא במח
34 חשיב כי בני אחריו דמתניתין, כיון דהוא עצמו
35 מודה שאינו חיוב כלו הדין בשטר. אלא מודה
36 שפרע מקצת. והש"ס: שפיר לאשמועינן
37 ודעיתין.

אבל שלא בעדים אמאי חזיו מנישין אבריה -

7 אף על גב דטעמא משום דמיפרע לא
8 דייק, ואם בן אפילו שלא בעדים ימי. אלא משום
9 דסלקא דרתיך שלא בעדים, שהיא זכור מקצת
10 הדינה - אם בן דלא דייק - אף משמע על
11 אל דלמא פומתא מוריא מבקעת - פרישט
12 ואיכא למשה: לא דוקא. ומדנפרעה מקצת
13 - נפרעה שבתה. אבל לא דלא מודה דנפרעה
14 כלא - לא שדיך האי טעמא. אבל תימה לי אם
15 בן כל שעה אריא לאיערמוי לפחות
16 האי' שטרף הספא בעלמא הוא - ואין לאשה
17 להוציא בן הבעל כתובה, והאיל הוא
18 מוחק. וברומאנין ב'רוחקת רבתי' כבא ברביא
19 לבא. היבא דקיימי וזו - ליקום. בני הוא
20 דאמר לך בחרידי' מני בעיא מיני בארי אריא: אמר
21 ליה: מתוך נבנתה. והא שטרא. אמר ליה: את
22 שטרא הספא בעלמא הוא. וזו לודח' ליה לרבא.
23 אמר ליה: אין שטרא הספא בעלמא דרופי הוא
24 בן. אמר רבא: מה לי לשיק, אי בני אמר שטרא
25 מעלמי הוא בן, ומסקינן: היבא דקיימא אריא -
26 תיקום, והיבא דקיימי וזו - ליקום.
27 ועוד אין נשבעת על כפירת שיעבוד קרקעות -

רבי שמעון אומר: כל זמן שהיא תובעת כתובתה -

7 הירושין משבעין אותה, ואם אינה תובעת כתובתה
8 - אין הירושין משבעין אותה. גמרא סבר רמי
9 בר חמא למימר: שבעות דארוינתא, דקא טעין
10 מאתיים וקא מודה ליה במאה, הויא ליה הודא'ה
11 במקצת הפענה, וכל המודה במקצת הפענה -
12 ישבע. אמר רבא: שתי תשובות פדרי: תרא: דכל
13 הנשבעין שבתורה - נשבעין ולא משלמין, והוא -
14 נשבעת ונטל. ועוד: אין נשבעין על כפירת שעבוד
15 קרקעות. אלא אמר רבא: מודבבן; דפרע - דייק
16 דמיפרע - לא דייק, ורבו דקבן שבעות עלה פי
17 היכי דתירוק. איבעיא להו: פוגמת כתובתה בעדים
18 מהו? אם איתא דפרעה - בעדים הוה פירי לה,
19 או דלמא - איתרמוי איתרמי ליה? תא שמע:
20 כל הנשבעין שבתורה - נשבעין ולא משלמין. ואילו
21 נשבעין ונטלין: השוכר, והנגל, והחבול, והשכנגד
22 חשוד על השבועה, והעני על פנקסו, והפוגם שכרו
23 שלא בעדים. שלא בעדים - אין, בעדים - לא!
24 לא מיבעיא קאמר: לא מיבעיא בעדים - דודאי
25 זכייה בשבועה, אבל שלא בעדים - אימא תיהו
26 כמשבי אבריה והשקול בלא שבעות, קא משמע
27 לן. איבעיא להו: הפוגמת כתובתה פחות פחות
28 משה פרוטה, מהו? מי אמרין: בין דקא דייק
29 בולי האי - קושימא קא אמרה, או דלמא איצטרימי
30 קא מערימא? תיקו. איבעיא להו: פוגמת כתובתה
31 מהו? מי אמרין - היינו פוגמת, או דלמא: פוגמת
32 מוריא במקצת, הא - לא קא מוריא במקצת? תא
33 שמע: פוגמת - תפרע שלא בשבועה. פינד: היתה
34 כתובתה אלה וזו, ואמר לה: התקבלת כתובתך, והיא
35 והיא אומרת: לא התקבלתי, ואינה אלא מנה -
36 נפרעת שלא בשבועה. במאי גביא - בהאי שקרא?
37 האי שקרא חספא בעלמא הוא! אמר רבא בריה
38 דרבא: באומרת "אמנת היתה לי ביני לבנינו." עד
39 אחר מעודה שהיא פרועה" סבר רמי בר חמא
40 למימר: שבעות דארוינתא, דכתיב: 'לא יקום עד
41 אחר פאיש לכל עון וכל פאשת', 'לכל עון וכל
42 פאשת - הוא דאין קם, אבל קם הוא לאשבעת.
43 ואמר מר: כל מקום שהשנים משיבין אותו ממן
44 - אחר מחיבו שבעות. אמר רבא: שתי תשובות
45 פדרי: תרא - דכל הנשבעין שבתורה נשבעין ולא
46 משלמין, והיא נשבעת ונטל. ועוד: אין נשבעין על
47 כפירת שעבוד קרקעות. אלא אמר רבא: מודבבן, פרי
48 לחפסי דעתו של בעל. אמר רב פפא:

7 רבי שמעון אומר בן - בגמרא מפרש ארויני קאי. גמרא
8 מנה דלא מפכתי לה. נשבעין ולא משלמין - מי שנתבעת אותו נשבע, שנאמר 'ולקח
9 בעליו ולא ישלם' - מי שעליו לשלם הוא נשבע כל כשרות שיעבוד קרקעות חן, ואין
10 נשבעת על הקרקעות. כדאמרין בשבועות (בבבא בתרא ד,ב). ובכא מצינא (ג,ב). אלא
11 אמר רבא מודבבן - היא שבעות זו. מני טעמא
12 דפרעי דייק בן, ואם תאמר: בלא פוגם נמי, את
13 קיימא כל שבעות דאי אמר ליה 'אישבעי לי' -
14 דלא פרתתך' - משבעין ליה, והאי נמי - את
15 קא טעין ליה פרתתך, ומה שוך פרימיה: וכן
16 בעד אחד מעודה שפרעה - בלא עד נמי
17 משבעת ליה דהא פרכין ליה בשבועות: מה בין
18 זה לפגם שטרף ומשעין לה: הבה תם כי פנים
19 ואמר ליה האי 'פרעתך' - משבעין ליה
20 ואפילו לא טעין לו זה: הבעתו בן - אבל כי לא
21 פנים, מפלו אמר ליה 'פרעתך', אי לא אמר
22 ליה דריחא 'אישבעי לי' - אמרין ליה לוי
23 שלום, ודאי נקיש שטרא. עומת כתיבתה בעדים
24 - התקבלתי מנה, ובפני עדים קיבלתי. מי
25 אמרין אי איתא הדינה פנים בעדים חות פתר
26 דהא דק, וקא איתוי עדים לפרעון מנה קמא.
27 או דלמא - לאו משה דדק חות, אלא
28 איתרמוי איתרמי דהו עדים חתם בהדיא
29 זמנא. ואילו נשבעין ונטלין - פתקו בכומים
30 וזמנא. וטעמיהו דשטרך בשבועות
31 פברק 'כל העשבעין' - שכיב - אמר לו הן לי
32 שכרי, והוא אומר: נתתי. גמל - ראודו שנסבס
33 אבריה, והוא ר' בליי שקבלתה, והוא אומר:
34 לא נטלתי, והעדים ראו שירא והכלים תחת
35 נכספ ליתתי, לאו דיעו גמל. והגמל - ראודו
36 שנסבס לחוק בותו דהו עדים, ויבא גמול. אמר
37 לו: בלתי, והוא אומר: לא בלתי. ותני על
38 פנקסי - שכתוב בו הקפותי: כך צונו פלוני
39 לתת לפעילי, ותחת. והוא דם אומרים: לא
40 נטלנו. שנינים נשבעין ונטלין דהמנו. והוא
41 צריב שבעת - על השאר. דהא דקא מוריא
42 באדי מנה - משום עדים הוא, ולא השבת
43 הדינה. והיא תיהו כפירתה - שטרי ש
44 לה שטר שלם עליה, ואי בעיא, אריא אמרה: לא
45 קבלתי כלום. פחות פחות משה פרוטה -
46 במנה שטרא מודה בליי שקבלתה. עושה עמו
47 חשבון: כך נתתי לי ביום פלוני, וכך ביום פלוני,
48 ומתפרת בחשבון אפילו פחות משה פרוטה.
49 מוח - צריב שבעת על השאר, או לאג
50 פוחתה - היתה כתובתה אלה זו כתוב בשטר.
51 והוא אומר: התקבלת בלתי, היא אומרת: לא
52 התקבלתי כלום, אבל מודה אני שלא היתנת
53 עמי לכתובתי אלא מנה. מוריא במקצת -
54 מנה: באי שטרא - הא חספא בעלמא הוא
55 שהיא אומרת מוכיף אותה באומרת: חות
56 ביני ביני - ששטר נכתב ונתחם כהני, ובפני
57 העדים בעליו אלה וזה, אבל הוא אומר כי
58 שלא התקבל עמא אלא מנה. אחי מחיבו בשבועה -
59 על מנחן שאלו דהו שנים היה משלם, וכשני
60 ישבע שטרנו מנחשו.

א
אמר רבא: שתי תשובות ברבי - תימה לרבינו משמוש בן אברהם: אבתי איבא שלישת; דמפני מה אמרה תורה דמדה מקצת הטענה ישבע - משום דאישתמוטי קא משתמיט, ואמר רחמנא: רמי שבועה עליך זו היכי ולדרי (כתובות תא,א). והאי טעמא לא תוספתו תליי בה בללא

אמר רבא: שתי תשובות ברבי - תימה לרבינו משמוש בן אברהם: אבתי איבא שלישת; דמפני מה אמרה תורה דמדה מקצת הטענה ישבע - משום דאישתמוטי קא משתמיט, ואמר רחמנא: רמי שבועה עליך זו היכי ולדרי (כתובות תא,א). והאי טעמא לא תוספתו תליי בה בללא

כל שהכניסו לפנים ממקלטין – אסרו, כגון ביסים של מעות. אמר רבי יסא: סימן הוה לן, והדה רבי הושעיה פליגא על דרבי ינאי, ולית היא, אלא מסייעה לה, מה עליהן – דבר שפיוחד להן תכשיט להן, אף עמהן – דבר שהוא מיוחד להן, תכשיט להן, יצאו ביסים של מעות.

רבי בא בשם רב יהודה: ואפילו מים ומלח. מלח לשוה. ומים לדית. ואהין אפילו? אלא כגון מים ומלח הנעבד. אית תנאי תני: בין שלו, בין של חבירו – אסור. ואית תנאי תני: שלו אסור ושל חבירו מותר. מן דמר בין שלו ובין של חבירו אסור – רבי יהודה. ומן דמר שלו אסור ושל חבירו מותר – רבי יוסי ורבי שמעון.

רבי יוסי בשם רבי אילא: דברי הפל היא. כמה דאת מר תקון, דבר שיש בו רוח חיים, אף על פי שאינו נאסר להדימ – נאסר לגבותה, ודכוותה, דבר שאינו שלך, אף על פי שאינו נאסר להדימ – נאסר לגבותה. רבי בון בר חייא אמר: אפילו סולת, שלו אסור ושל חבירו מותר. מה? כמאן דמר בין שלו ובין של חבירו אסור? אמר, לא איתפלגון בדבר שאין בו רוח חיים.

[דף כ"א ע"א]

אתא רבי בון בר חייא מימר לה, בדבר שיש בו רוח חיים – היא מתניתא. בין מה דאיתפלגון בדבר שאין בו רוח חיים, הא דבר שיש בו רוח חיים אסור, ודבר שאין בו רוח חיים לא כל שכן, הוי, שלא תאמר כמה דאת אמר תקון דבר שיש בו רוח חיים, אף על פי שאינו נאסר להדימ נאסר לגבותה, ודכוותה, דבר שאינו שלך, אף על פי שאינו נאסר להדימ נאסר לגבותה.

השתתחה לבצה, חזקה אמר: לא אסרה. רבי יוחנן אמר: אסרה. אמר רבי זעירה: כביצה פליגין. חברייא אמרין: בחלוקי נחל פליגין. אמר רב הונא: וקרא מסייע למאן דאמר חבריי, בחלקי נחל חלקד הם הם גורלף. תיילית דחזקה מן הדא, מפני מה אשירה אסורה, מפני שיש בה תפיסת יד בני אדם, וכל שיש בה תפיסת ידי אדם – אסור.

הכל מודין בהימין – שאסורות. דמר רבי תנינא בר יסא בשם רבי יהודה: שורשי היטה בוקעין בארץ המשים אמה, שורשי תאינה רפים בוקעין בצור. אם כן מה יעשו שורשי הרוב שרשי שקמה? אמר רבי תנינא, אחת לשלשים יום התהום עולה ומשקה אותן. ומה טעמא? אני ה' נוצרה לרגעים אשקנה. תני, רבי שמעון בן אלעזר אמר: מלמד שאין הארץ שותה אלא לפי חסימה.

ביצת עבודה זרה שנעשית אפרוח, רבי חגי בשם רבי יאשיה, איתפלגון בהנא וחזקה. בהנא אמר: מותרת. וחזקה אמר: אסורה. וקשויא על דעתיה דחזקה, היד אופשר לביצת עבודה זרה שתיעשה אפרוח? מה אנו קיימין? אם בשפחה אין כאן אפרוח! אם בשחכניה לפנים מן הקינקליו, תא חמי, אילו השתתחה לה – לא אסרה, ומפני שהכניסה לפנים מן התקלטין – אסורה? אמר רבי יודן אבוי דרבי מתניה, תיפתר שגירר בה לעבודה זרה.

[דף כ"א ע"ב]

אגוז של ערלה שננטעו, וכן ביצת הקדש שנעשית אפרוה, רבי יסא, איתפלגון בהנא ורבי יוחנן. בהנא אמר: אסורה. ורבי יוחנן אמר: מותרת. אמר רבי יעירא קימי רבי יסא: והאמר רבי יוחנן מותרת! אף הוא פודה אותה בזמן זרעה. אתא רבי חנניה ורבי יונה, רבי לעזר בשם בהנא: פודה אותה בזמן זרעה. רבי חנניה בשם רבי פינחס אמר, מתקנתא, בהנא אמר: אסורה, ופודה אותה כמות שהיא. רבי יוחנן אמר: מותרת, פודה אותה בזמן זרעה.

אמר רבי עקיבה וכו'. אגוז תנינן אוכין, אית תני אוכיל לפניה. מאן דמר אוכין, גבון. ומאן דמר אוכיל, נייבל. תני רבי בורקי קימי רבי מנא: מלמד שלא הניחו הכנענים לא הר ולא גבעה שלא עבדו עליו. ולא פן סברנן מימר, דבר שיש בו רוח חיים אף על פי שאינו אסור להדימ – אסור לגבות. בית הפחירה איכן נכנה? על פי נביא! ויעל דוד בדבר גד אשר דיבר ביד ה'.

הלכה ו' מתני' מי שהיה ביתו סמוך לבית עבודה זרה, ונפל – אסור לבנותו. כיצד יעשה? כונם לתוך שלו ובנות. היה שלו ושל עבודה זרה – ידון מחצה על מחצה. אבניו ועציו ועפרו – מטמאין בשרץ, שנאמר שרץ תשקצנו וגו'. רבי עקיבה אומר: בנדה, שנאמר תזרם כמו דנה צא תאמר לו. מה הנדה מטמאה במשא, אף עבודה זרה מטמאה במשא.

גמרא בתיב תועבה בנידה, ובתיב תועבה בשרצים, ובתיב תועבה בעבודה זרה. בנידה, כי כל אשר יעשה מכל התועבות. בשרצים, לא תאכל כל תועבה. בעבודה זרה, ולא תביא תועבה אל ביתך. אבל איני יודע לאי זו דבר הוקשה. רבי עקיבה אמר: לתועבה דנידה הוקשה, מה הנידה מטמאה במשא, אף עבודה זרה מטמאה במשא. או מה הנידה מטמאה על גב אבן מסמא, אף עבודה זרה מטמאה באבן מסמא! רבי זיקא בשם רבי חנניה, ואית אמר לה בשם רב הסדא, מודה רבי עקיבה להכמים שאין עבודה זרה מטמאה באבן מסמא.

ורבנן אמרו: לתועבה שבשרצים הוקשה, מה השרץ מטמאה בהסמ, אף עבודה זרה מטמאה בהסמ. או מה השרץ מטמאה בכעדשה יכול אף עבודה זרה תטמא בכעדשה! רבי יעירא, רבי יצחק בר נתמן, רבי לעזר, רבי אבהו בשם רבי יוחנן: ויצמדו לבעל פעור ויאכלו זבחי מתים, מה הפת מטמאה בכזית, אף עבודה זרה תטמא בכזית. או מה הפת מטמאה

[דף כ"ב ע"א]

משויכנים ראשי אצבעותיו, יכול אף עבודה זרה משויכנים ראשי אצבעותיו! נתיצה נתיצה גמר מבית המנוגע, מה בית המנוגע – משויכנים ראשו ורובו, אף עבודה זרה – משויכנים ראשו ורובו.

אמר רבי חנניה: זאת אומרת, שאין טומאת עבודה זרה מחוורת, דלא פן מקישה לקלים ואינו מקיש להומריין? אמר רבי מנא: מחוורת היא, ולמה היא מקישה לפת ולשרץ. ללמד ממנה לקלים שבה, הדיא דאת אמר בעבודה זרה שבורה, אכל בעבודה זרה שלימה – כל שהוא, דמר רבי יומי

בי רבי בון, רב קמא בר גוריון בשם רב: בעל, ראש גוייה הנה, וכאפון הנה. ומה טעם? וישימו להם בעל ברית לאלהים.

מה טעמא דרבי עקיבה? תעב תתעבנו, פנדה. מה טעמא דרבנן? שקח תשקצנו, פשרין. מה מקיימין רבנן טעמא דרבי עקיבה? תעב תתעבנו, צאהו ונכליהו. מה הו לרבנן נכליהו? רבי שמואל, רבי אבהו בשם רבי לעזר: צא תאמר לו. את שקורין אותו פני אלזה - קורין פני פלב. עין פום - קורין אותה עין קוץ. גדייה - קורין אותו גלייא.

רבי תנחומא בשם רב הונא: פתיב, העי אשר עם בית און מקדם לבית אל. מקדם קורין אותו בית אל, ועכשיו קורין אותו בית און. תני בשם רבי לעזר: לא רצה לקרות עומדה, קורין אותו עמידה, וצווחין לדהון של מימי רגלים עמידה.

מה מקיימין רבנן צא תאמר לו? רבי יוסי בי רבי אבון, רב הונא בשם רב יוסף: מנין שאין אומר לאדם צא, עד שיקנס ראשו ורובו.

אית מתניתא אמרה, עבודה זרה - פנדה, ומשמשיה - פנדה. ואית מתניתא אמרה, עבודה זרה - פנדה, ומשמשיה - פשרין. מאן דמר עבודה זרה פנדה ומשמשיה פנדה, ניהא. ומאן דמר עבודה זרה פנדה ומשמשיה פשרין, כל עצמו אינו קרוי נדה אלא במשמשיה!

[דף כ"ב ע"ב]

תיפתר, בחקוקין על גופה. דאמר רבי יעקב דכפר הנז: תיפתר במשתתחה לאפוד עצמו, פגעין שאמר ויעש גזעון אפוד.

מתניתין כמאן דאמר עבודה זרה פנדה ומשמשיה פנדה. ותנינו, אבניו ועציו ועפרו מטמאין פשרין! תיפתר במשתתחה לבית עצמו. דאמר רבי בא, רב הונא בשם רב: המשתתחה לבית - אקרו! רבי ועירא, רבי אבהו בשם רבי יוחנן: המקדיש את הבית - מועלין בו. ומאן דאמר אין מועלין בו, אקרו!?

התיב רבי חני קומי רבי יוסי: והא מתניתא פליגא על רב! השוקת שפסלע - אין ממלאין בה, ואין מקדשין בה, ואין מוין ממנה, ואינה צריכה צמיד פתיל, ואינה פוסלת את המקנה. היתה פלי וחיברה בסיד וכו' עד פוסל את המקנה. מפני שתקקה ואחר כך חברה, הא אם חברה ואחר כך תקקה, מה את עבד לה? פתר לה רבי יוחנן, סיתותן של אבנים - היא גמר מלאכתן.

לית הדא פליגא על רבי שמעון בן לקיש, דאמר: עבודה זרה שנשברה מותרת? וכן סברנן מימר אם בעתיד להחזירן לכליין, דברי הכל אסור. תיפתר למשתתחה לכל אבן ואבן ואחר כך בגיין. לית הדא פליגא על רבי יוחנן, דרבי יוחנן אמר: עבודה זרה שנשברה אסורה, וכן סברנן מימר, אם בשאינו עתיד להחזירן לכליין, דברי הכל מותר! תיפתר במשתתחה לזמורה.

[דף כ"ג ע"א]

ואחר כך נטעה.

לוי אומר: מושתתוה לבית - אסרו. למערה - לא אסרה. מה בין בית למערה? אומר רבי חנינה בי רבי הלל: בית - הנה לו שעת תלישה, מערה - לא היתה לה שעת תלישה.

רבי יוחנן פתר מתניתא בגר ונכרי שירשו את אביהן נכרי. ולמה לא פתר לה בשבאת עבודה זרה ונסמכה לו? תני: בית עבודה זרה ונסמכה לו ואחר כך הלכה לה - מותר. אבל גר ונכרי שירשו את אביהן נכרי - אסורה.

תני: בית עבודה זרה ונסמכה לו ואחר כך הלכה לה - מותר. אבל אם פא הוא ונסמך לעבודה זרה - פל הבית לשם עבודה זרה.

אמר רבי יוסי: מתניתא אמרה כן, הנה שלו ושל עבודה זרה - ידון מחצה למחצה

הלכה ז' מתני' שלשה בתים הן, בית שבנאו מתחילה לעבודה זרה - הרי זה אסור. כיידו וכיירו לשם עבודה זרה, וחיידש - נטיל מה שהיידש. הכנים לתוכו עבודה זרה והוציאה - הרי זה מותר.

גמרא רב ורבי יוחנן תרוניהון אמרין, בהכנסתן לארץ היא מתניתא. על דעתיה דרב דאמר: המושתתוה לבית - אסרו, בגין כן הוא פתר לה בכניסתן לארץ. על דעתיה דרבי יוחנן דו אומר: מקדיש את הבית - אין מועלין בו.

[דף כ"ג ע"ב]

ויפתרינה במשתתוה לבית! המושתתוה לבית - יש לו ביטול. הכנסתן לארץ - אין לו ביטול. כיצד הוא עושה? מפרק את פציו והוא מותר. רבי אילא בשם רבי לעזר: והוא שהכנים לתוכו עבודה זרה. על דעתיה דרבי לעזר, שני בתים הן? והתנינן: שלשה בתים! כאן - לשעה, וכאן - לשהות.

הלכה ח' מתני' שלשה אבנים הן. אבן שהצבה מתחילה לבימוס - הרי זו אסורה. כיידה וכיירה לשם עבודה זרה וחיידש - נטיל מה שהיידש. העמיד עליה עבודה זרה וסילקה - הרי זו מותרת.

גמרא רבי פא בשם רב: מוז, המיוותכים לעבודה זרה - נאסרו מיד. רבי ירמיה בשם רבי לעזר: מוז, המתיד בוס לעבודה זרה - נאסר מיד. רבי הילא בשם רבי לעזר: והוא שהעמיד עליה עבודה זרה.

מחלפה שיטתיה דרב! תמן הוא אומר: מוז, המתיד בוס לעבודה זרה - נאסר מיד, והכא הוא אומר הכין! פתר לה בהדין תנייא, דתנינן תמן: עבודה זרה של נכרי - אסורה מיד, ושל ישראל - מושתעבד. כלום פליגין לה בעבודה זרה, דילמא במשמשי?

רבי שמעון בשם רבי לעזר: אף במשמשי עבודה זרה במחלוקת.

[דף כ"ד ע"א]

רבי הילא בשם רבי לעזר: והוא שהעמיד עליה עבודה זרה. על דעתיה דרבי לעזר, שני אבנים? והא תנינן: שלש אבנים הן! פאן – לשעה, פאן – לשהות.

הלכה ט' מתני' שלש אשירות הן. אילן שנמטעו מתחילה לשם עבודה זרה – הרי זה אסור. גידעו ופיסלו לשם עבודה זרה, והחליף – נטיל מה שהחליף. העמיד תחתיו עבודה זרה וביטלה – הרי זה מותר.

גמרא רב אמר בשם רבי שמעון בן לקיש אמר: פיתח בה פיתוחים – אינה בטילה. לכן צריכה? אפילו העביר הפיתוחים.

תני: הרפיב – נטיל מה שהרפיב. אמר רבי ינאי: והוא שהרפיב בה לעבודה זרה. רבי הילא בשם (רבי לעזר) ריש לקיש: והוא שהעמיד תחתיה עבודה זרה. מחלפא שיטתיה דרבי שמעון בן לקיש! תמן אמר רבי אמי: פיתח בה פיתוחים – אינה בטילה, וסברנן מימר אפילו העביר את הפיתוחים, וכא אמר אבן! הומר הוא בפיתוח.

תני: הרפיב – נטיל מה שהרפיב. אמר רבי ינאי: והוא שהרפיב בה לעבודה זרה. רבי הילא בשם רבי לעזר: והוא שהעמיד בה עבודה זרה. על דעתיה דרבי לעזר, שתי אשירות הן? והתנינן: שלש אשירות הן! פאן – לשעה, פאן – לשהות.

הלכה י' מתני' אי זו הוא אשרה? כל שתחתיה עבודה זרה. רבי שמעון אומר: כל שעובדין אותה. מעשה בצידן, באילן שהיו עובדין אותה, והיה תחתיו גל. אמר להן רבי שמעון: בדקו את הגל הזה, ובדקוהו ומצאו בו צורה. אמר להן: הואיל ולצורה הן עובדין, נמיר להן את האילן.

גמרא אמר רב חסדא: בסתם הלוקין. מה נן קיימין? אם דבר ברי שהן עובדין לצורה ולאילן – דברי הפל אסור. ואם דבר ברי שהן עובדין לצורה ואינן עובדין לאילן – דברי הפל מותר! אלא בן אגן קיימין, בסתם. רבי שמעון אומר: סתמן עובדין לצורה ולאילן. ורבנן אמרי: סתמן עובדין לצורה ואינן עובדין לאילן. וקשוא רבי שמעון חלוק על החכמים, ועושה מעשה פיוצא בוי?

הלכה י"א מתני' לא ישב בצילה. ואם ישב – טהור. לא יעבור תחתיה. ואם עבר תחתיה – טמא. היתה גזולה את הרפים ועבר תחתיה – טהור. זורעים תחתיה ירקות בימות הגשמים, אבל לא בימות החמה. והחזון לא בימות החמה ולא בימות הגשמים. רבי יוסי אומר: אף לא ירקות בימות הגשמים מפני שהנבייה נושרת עליהן והוזהו להן לזבל.

[דף כ"ד ע"ב]

גמרא תמן אמרי בשם רב חסדא: ציקה – אסור, צל ציקה – מותר. אי זהו צל ציקה, ואי זהו ציקה? תמן אמרו: כל שאילו תיפול והיא נוגעת בו – זהו ציקה. וכל שאילו תיפול ואינה נוגעת – זהו צל

ציליה. מפני מה ציליה אסור? משום שהוא בהנאה. הרי תקבר אסור בהנאה וצילו מותר! הרי היכל, הרי הוא אסור בהנאה, ורפן יוחנן בן זבאי יושב ושונה בצילו של היכל! הוי, לית מעמא דלא משום שהוא אסור בהנאה.

רבי אבין בשם רבנן דתמן: זאת אומרת שאין טומאת המתים מחוורתה. דלא בן, אילו קבר שהוא גזל את הרבים ועבר תהתיו מהור?

גמליאל זוגא היה מיסתמיד ברבי שמעון בן לקיש. מטון בהו תבניתא. אמר ליה, מהו מעבור קומוי? אמר ליה: עבור קומוי, וסמי עיניה.

רבי יצחק בר מתני הוה מיסתמיד ברבי יוחנן. מטון צלמא דבולי, אמר ליה: מהו ניעבור קומוי? אמר ליה עבור קומי, וסמי עיניה. רבי יעקב בר אידי הוה מיסתמיד ברבי יהושע בן לוי. מטון לאדורי צלמא, אמר ליה: נחום איש קדש קדשים עבר, ואת לית את עבר? עבור קומי, וסמי עיניה.

לית הדין פליגי על רבי יוחנן? דרבי יוחנן אמר: עבודה זרה שנשתפרה – אסורה! לא בן סברנן מימר, אם בשאינו עתיד להחזירן לכליין – דברי הכל מותר! תיפתר בעבודה זרה של ישראל.

לית הדין פליגי על רב? דרב אמר: צורכה – היא אסורה. ושפוניה – מותרין! עוד היא תיפתר בעבודה זרה של ישראל. מפני מה הכל פורשין הימניה? מפני שניבולה רע.

הלכה י"ב מתני נטל ממנה עצים – אסורין בהנניה. הסיק בהן את התנור, אם חדש – יותין. ואם ישן – יוצן. אפה בו את הפת, הפת – אסורה בהנניה. נתערכה באחרות – פולן אסורות בהנאה. רבי יעקב אומר: יוליה הנניה לים המלח. אמרו לו: אין פדיון לעבודה זרה.

גמרא אמר רב הסדאי: בסתם חלוקין. מה נן קיימין? אם להסיק – דברי הכל מותר. אם לעשן – דברי הכל אסור! אלא בן אנו קיימין, בסתם.

[דף כ"ה ע"א]

הלכה י"ג מתני נטל ממנה פרפר – אסור בהנאה. ארג בו את הנגד, הנגד אסור בהנאה. נתערב באחרים, פולן אסורין בהנאה. רבי יעקב אומר: יוליה הנניה לים המלח. אמרו לו, אין פדיון לעבודה זרה.

גמרא אמר רבי חיי: בד נהתית מן אילפא, אשכחית רבי יעקב בר אהא יתיב מקשי, נטל הימניה פרפר אסור בהנאה, ארג בו את הנגד אסור בהנאה, ותנינן: ומכר פולו לנכרי חוץ מדמי יין נסד שבו! אמר רבי יעקב בר אהא: חיי קשיתא, חיי קיימה. מאי פדון? תמן אין דרוך בני אדם ליקח מן הנכרי, ברם הכא דרוך בני אדם ליקח פגד מן הנכרי.

הלכה י"ד מתני ביצד מכבולא? קורסם, זורה, נטל ממנה מקל או שרביט, אפילו עלה – הרי זו כמילה. שפאה, לצורכה – אסורה, ושלא לצורכה – מותרת.

גמרא רב אמר: לצורכו, בין היא בין שפיייה מותרין. לצורכה, היא אסורה, ושפיייה מותרין. שמואל אמר: לצורכה, בין היא בין שפיייה אסורין. לצורכו, היא אסורה, ושפיייה מותרין. רבי יוחנן אמר: לצורכה היא אסורה, ושפיייה מותרין.

הדרו עלך פירק כל הצלמים

פירק רביעי

הלכה א' מתני' רבי ישמעאל אומר: שלש אבנים זו בצד זו בצד מרקולים – אסורות. ושנים – מותרות. וחכמים אומרים: את שהוא נראה עמו – אסור, ואת שאינו נראה עמו – מותר.

גמרא אמר רבי אמי: טעמא דרבי ישמעאל, משום מרקולים גדול אצל מרקולים קטן. ורבנן אמרי: משום רגלי מרקולים. במה הן רגלי מרקולים? רבי בא בשם רבנן דתמן: חמשים אמה.

הילכת מרקולים כך היא. שתי אבנים זו על גבי זו והשלישית מלמעלה, נתן את השנייה והתרו בו משום אותו ואת בנו – לוקה, משום עבודה זרה – [אינו] נסקל. נתן את השלישית, פלוגתא דרבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש. דאיתפלגון: השוחט אותו ואת בנו לשם עבודה זרה, רבי יוחנן אמר: אם התרו בו משום אותו ואת בנו – לוקה, משום עבודה זרה – נסקל. רבי שמעון בן לקיש אמר:

[דף כ"ה ע"ב]

אפילו התרו בו משום אותו ואת בנו – אינו לוקה, מאחר שאילו התרו בו לשם עבודה זרה היה נסקל.

אי זו היא מרקולים? כל שהוא סג את הים ואת הדרכים.

הילכת מרקולים – בזריקה. השתחוה לה מהו? אמר רבי יוסי: כל עצמו אינו קרויה מרקולים אלא בהשתחויה, ואבן משכית לא תתנו בארצכם להשתחות עליה. יכול לא יתן שני אבנים זו על גב זו ויתן קופתו עליהם? תלמוד לומר: להשתחות עליה, עליה אי אתה משתחוה, משתחוה אתה על אבני בית המקדש.

רב מפקד לבית רב אחא. רבי אמי מפקד לאינשי ביתיה, כד תהוון נפקין לתעניתא. לא תהוון רבעין פאזרחכון. רבי יונה רבע על סימריה. רבי אחאי רבע על סימריה. אמר רבי שמואל: אנא חמית רבי אבהו רבע פאזרחיה. אמר רבי יוסי: קשיתה קומי רבי אבהו, והכתיב ואבן משכית לא תתנו בארצכם להשתחות עליה! תיפתר בקובע לו מקום. והכתיב: ויהי דוד בא עד הראש אשר ישתחוה שם לאלהים! בלבד שתחויה שאינה על הארץ. וכי יש שתחויה שאינה על הארץ? ויכרעו אפים ארצה על הרצפה וישתחוו. רבי אבהו מוסיף על הדוד לה' כי טוב. רבי מנא מוסיף על כי לעולם חסדו.

רבי יוחנן אמר לרבי תייה בר בא: בבבלייא, תרין מילין סלקין מן גביכון, מפשוטייתא דתעניתא וערוכתא דיומא שביעיא. רבנן דקיסרין אמרין: אוף הדא מקומא. ואתיא פיי דמר רבי אמי בבבלייא בשם רבנן דתמן: לא היתרו שתתוניה אלא לתענית ציבור, ובלבד על הצד. רבי ינאי זעירא בשם אבהתיה: כל מי שאינו בשר פיהושע, שאם יפול על פניו יאמר לו הקדוש ברוך הוא קום לך – אל יפול. ובלבד יחיד על הציבור.

וחבמים אומרים: את שהוא נראה עמו – אסור, ואת שאינו נראה עמו – מותר. את שהוא נראה עמו, גופו, אסור. ואת שאינו נראה עמו, מותר. את שהוא נראה עמו, גופו. ואת שאינו נראה עמו, אינו גופו.

את שהוא נראה עמו אסור. לית הדא פליגא על ריש לקיש? דריש לקיש אמר: עבודה זרה שנשתברה – מותרת! לא בן סברנן מימר? אם אין בעתיד להחזירן לקליין, דברי הכל מותר. ולית היא פליגא על רבי יוחנן? דרבי יוחנן אמר: עבודה זרה שנשתברה – אסורה! ולא בן סברנן מימר, אם בשאינו עתיד להחזירן לקליין, דברי הכל מותר.

ומר רבי יודן אבוי דרבי מתנניה: אם היו מונחין במקומן, כמי שהוא עתיד להחזירן לקליין.

[דף כ"ז ע"א]

ואלו במקומן?

רבי בא בשם רב: זמנין דאת אמר, שיברי עבודה זרה – אין לה ביטול. וזמנין דאת אמר, משמשי עבודה זרה – אין להן ביטול. מאן דאמר משמשיין, כל שבין עבודה זרה. מאן דמר עבודה זרה, הא משמשיין – לא.

רבי שמואל, רבי אבהו בשם רב: אבני מרקולים שנתפזרו – אין להן ביטול לעולם משום עבודת עבודה זרה. שמע רבי יוחנן וזמר: יפה לימדנו רבי, שבין המשתתחה לעבודה זרה של אכלים – אין להן ביטול לעולם.

פיצד הוא מבטלה? רבי תייה בר אדא אמר: ברזק. והתני רבי תייה: אבני מרקולים שנתפזרו – אין להן ביטול! אמר רבי פנחס: כאן בנזרקות לה, וכאן בשאין נזרקות לה. בהדא רבי שמעון ברבי תוה ליה מרקולים גו תקלא, אתא גביה בורגנרה, אמר ליה: בגין דשמעית דארכונא בעי מיעבור תבא לתקרה, אלא בתיוך דאת קרים אילין כפייא. מן דרימון אזל בעו מיסביננו, אמר ליה: דידי אינון. שמע רבי תייה בר וזה וזמר, ואית לאימיה בר! ולא רבי תייה רבה תניתה? אלא מן דשמעה מיניה, תזק וקבעה.

הלכה ב' מתני' מצא בראשו מעות, פסות או כלים – הרי אילו מותרין. פרכילי ענבים, עטרות של שבילים, ווינות שמנים וסלתות, וכל דבר שפיצא בו קרב על גבי המזבח – אסור.

גמרא אמר רבי יונתן: לא סוף דבר עטרות שיבולים, אלא אפילו עטרות של ונרד. אמר רבי יוסי: לא סוף דבר מרקולים ובראשו מעות, אלא אפילו עבודה זרה שאין לה קנקליו, מצא בתוכה פסות או פלים – הרי אילו מותרין.

[דף כ"ז ע"ב]

הלכה ג' מתני' עבודה זרה שיש בה גנה ומרחץ – נהנין מהן שלא כמזבח, ואין נהנין מהן כמזבח. הנה שלא ושל אחרים – נהנין מהן כמזבח ושלא כמזבח.

גמרא ביני מתניתא, כמזבת הפומרין, ושלא כמזבת הפומרין.

הלליון של עבודה זרה – אסור למוכרו. אם היו מעליו שֶׁכָּר לְמַדִּינָה, אף על פי שעושין בהן צורך לעבודה זרה – מותר למוכרו.

חנות של עבודה זרה – אסור לשוכרה. אם היתה מעלה שֶׁכָּר לְמַדִּינָה, אף על פי שעושין בה צורך לעבודה זרה – מותר לשוכרה.

הגובה לשם עבודה זרה – אסור ליתן לו. אם היתה מעלה שֶׁכָּר לְמַדִּינָה, אף על פי שהוא גובה לשם עבודה זרה – מותר ליתן לו. ומתניתא אמרה כן, הנה שלא ושל אחרים – נהנין מהן כמזבח ושלא כמזבח.

הלכה ד' מתני' עבודה זרה של נכרי – אסורה מיד. ושל ישראל – משתיעבד. נכרי מבטל עבודה זרה שלו ושל ישראל. וישראל אינו מבטל עבודה זרה של נכרי. המבטל עבודה זרה – ביטל משמשיה. ביטל משמשיה – משמשיה מבטליו, והיא אסורה.

גמרא רבי שמעון בן לקיש אמר: באומן שעושה למכור לשוץ – היא מתניתא. שפיון שגמרה, דבר כרי שהשתתה לה. רבי יוסי בעי: אם דבר כרי שהשתתה לה, בְּדֵא תַנְיֵנָה עֲבוּדָה זָרָה שֶׁל נְכָרִי אֲסוּרָה מִיָּד, וְשֶׁל יִשְׂרָאֵל עַד שְׂתִיעֵבְדָּה?

רבי הילא בשם רבי שמעון בן לקיש: החוצב צלם לעבודה זרה, אף על גב דאת אמר אין קרקע נאָסֵר, מתרין בו על כל סיתות וסיתות. לכשיתלש – לוקה. אמר רבי יוסי: את שמע מינה, העושה צלם לעבודה זרה, אף על גב דאת אמר אין דבר שיש בו רוח חיים נאָסֵר, מתרין בו על כל קורנם וקורנם. לכשיגמר – לוקה.

עבודה זרה של נכרי – אסורה מיד, לפיכך יש לה ביטול. ושל ישראל – משתיעבד, לפיכך אין לה ביטול. אמר רבי זעירא: לית פאן לפיכה, אלא אין לה ביטול ויש לה ביטול.

עבודה זרה של נכרי – אסורה מיד, דכתיב **אבד תאבדון**, מיד. ושל ישראל – עד שתיעבד, דכתיב **ארור האיש אשר יעשה פסל ומסכה וגו'**. לכשישום.

ואית דמחלפין ליה, עבודה זרה של ישראל - אסור מיד, דכתיב ארור האיש. ושל נכרי - עד שתיעבד, דכתיב אבד תאבדון את כל המקומות אשר עבדו שם הגוים.

רבי יצחק בר נחמן בשם שמואל שמע לה מן הדא, אם ירשתו כשהוא אלוה - באש תשרפו. ואם לאו, אשר אתם יורשים אותם את אלהיהם.

[דף כ"ז ע"א]

רבי יוחנן בשם רבי ינאי שמע לה מן הדא לא תחמוד בסף וזהב עליהם. את אין את הומד ולוקח. אחרים הומדים ואת לוקח. רבי יוחנן אמר לבר דרוסי, חות ותפר כל אילין צלמייא דגו דימוסין ונתת ותפר בולחון, פרא חד, ולמה בן? אמר רבי יוסי בי רבי בון: מפני שנהשד ישראל אחד להיות מקטיר עליו.

רבי חייה בר אשי בשם רב: רבי הנה יתיב מתני לרבי שמעון בריה: הנכרי - מבטל עבודה זרה שלו ושל חבירו. אמר ליה: עד דתהו חילף עלה, בן את תני תני, הנכרי - מבטל עבודה זרה שלו ושל ישראל. אמר לו: לא בני, עבודה זרה שעבדה ישראל - אין לה ביטול לעולם. ותני בן, רבי שמעון בן מנבוא אומר: עבודה זרה שעבדה ישראל - אין לה ביטול לעולם.

רב מתני בשם טעמא דאחז תנניא, ארור האיש אשר יעשה פסל ומסכה. לעולם.

בר קפרא אשכח חד עיוקא צר. חד טלי ארפאי הנה פרי בתריה, הנה מחי ליה, הנה מיכל ליה, הנה אמר ליה רוק עלה, והוא לא מקבל עלוי. אשתין עלה, והוא לא מקבל עלוי. הדא אמרה, נכרי מבטל עבודה זרה שלו ושל חבירו על פרוה. והוא שידע טיב עבודה זרה שלו. הדא אמרה, עבודה זרה שעבדה ישראל - אין לה ביטול לעולם.

ותיעשה כעבודה זרה שהניחה עובדיה ותהא במיליה! אמר רבי יעריא: כל שאילו מאליה היא במיליה - ישראל מבטלה. וכל שאילו מאליה אינה במיליה - אין ישראל מבטלה.

רב אמר: בימוס לא בטיל. הא אם ביטלו - בטל. מחלפת שיטתיה דרב! תמן הוא אמר, מוז, הפותיך בוס לעבודה זרה - נאסר מיד, והכא את אמר הכין? כאן בשקיטור, וכאן בשלא קיטור. ואפילו תימר כאן וכאן בשקיטור, רב כדעתיה, דרב אמר: מוז, הפותיך בוס לעבודה זרה - נאסר מיד.

רב אמר: בימוס לא בטל, הא משמשין בטלו. מחלפה שיטתיה דרב!

[דף כ"ז ע"ב]

תמן אמר רב ששת בשם רב: בשחילכו להם המחלכים בדרך אחרת. והכא הוא אמר הבן! כאן בשקיטור, וכאן בשלא קיטור, ואפילו תימר כאן וכאן בשקיטור, רב כדעתיה, דרב אמר, מוז, הפותיך בוס של עבודה זרה - נאסר מיד.

אמר רבי יוחנן: מצבה – כל שהוא יהודית. מזבח – כל שאבניו מרובות. הוקיה אמר: מצבה, בין שפגמה – ביטלה. מזבח – צריך לפגם כל אבן ואבן. מתניתא דהוקיה פליגא עלוי. נתצת את המזבחה, הנח לו. שברת את המצבה, הנח לה.

רבי זעירא, רבי יצחק בר נחמן בשם רבי הושעיה, רבי חייה, רבי בא, רבי לעזר בשם רב הושעיה: בשומו כל אבני מזבח כאבני גר מנפצות. רדוף אהריהם עד שתקעקע ביצתם מן העולם. ברם הכא, שברת המצבה, הנח לה. נתצת המצבה, הנח לה.

כתיב לא תעשו לכם אילים, ופסל ומסכה לא תקימו לכם. לא היא עשייה היא קימה? אמר רבי הילא? עשייה בתחילה. קימה כל שאילו תפל, לא קימינה.

כתיב ונתצתם את מזבחתם ושברתם את מצבתם. ומניין ליתן את האמור בזה לזה, ואת האמור בזה לזה? אמר רבי בון בר חייה: לצדדין איתאמרת, או שיבור, או גידוע, או נתיצה לכל אחת ואחת.

הלכה ה' מתני' ביצד מבטלה? קטע ראש אוזנה, ראש חוטמה, ראש אצבעיה, פחסה אף על פי שלא חסרה, ביטלה. רקק בפניה, השתיין בפניה, גררה, זרק בה את הצואה – הרי זו אינה בטילה. מכרה או משבנה, רבי אומר: ביטל. וחקמים אומרים: לא ביטל.

גמרא אמר רבי זעירא: הני דתימר בשמכרה מתוך שלום, אכל מכרה מתוך תקפדה, דברי הכל בטילה. והיה בי ירעב והתקצר וקלל במלכו וגו'.

ועורה בר היננה בשם רבי חנניה: בשמכרה לצורך – נחלקו.

[דף כ"ח ע"א]

אבל אם מכרה לעובדה – דברי הכל אינה בטילה. רב ירמיה בשם רב: בשמכרה לעובדיה – נחלקו, אבל אם מכרה לצורך – דברי הכל בטילה היא. רבי יעקב בר אחא בשם רבי יוחנן: דברי הכל. רבי הילא בשם רבי שמעון בן לקיש: במחלוקת. ואתייה דרבי חנינה ברבי יוחנן, ודרב ירמיה בריש לקיש. מאי פדון? בשמכרה לצורך – נחלקו, אבל אם מכרה לעובדיה – דברי הכל אינה בטילה.

הלכה ו' מתני' עבודה זרה שהניחה עובדיה, בשעת שלום – מותרת. בשעת מלחמה – אסורה. בימוסות של מלכים – הרי אילו מותרין, מפני שמעמידין אותן בשעה שהמלכים עוזבין.

גמרא תני: מלחמת יהושע – אסורה, במלחמת יהושע – מותרת. מלחמת דוד – מותרת, במלחמת דוד – אסורה. מלחמת יהושע אסורה, דכתיב בי החרם תחרימם. במלחמת יהושע מותרת, שהיא לשעה. מלחמת דוד מותרת, מה שהיה איתי חגייתי מבטל. במלחמת דוד אסורה, שהיא לעולם.

תוספתא

הש"ל

מסכת חלה פרק ראשון

א. רבי יוחנן בן נורי אומר: אף הקרמית חיבת בחלה. רבי ישמעאל ברבי יוסי אומר משם אביו: איזהו חלוט? הנותן קמח לתוך חמין. המעיסה, חמין לתוך קמח. וחכמים אומרים: אחד זו ואחד זו, הנעשית באלפס ובקדרה - פטורה. הנעשית בתנור - חיבת:

ב. המלוי של ישראל ופועלי נכרים עושין בתוכו - חיב בחלה. המלוי של נכרים ופועלי ישראל עושין בתוכו - פטור מן החלה. העושה עסה לרבים - חיב בחלה. העושה עסה לאכלה בצק - חיב בחלה:

ג. קמח קלוי שגבלו ונשאו עסה - חיב בחלה. עסת ארנונא - חיבת בחלה, מפני שחיב באחריותה עד שעה שימסר. עסת מעשר שני בירושלים - חיבת בחלה. ספק מדמע - חיב בחלה; דברי רבי מאיר. ורבי יוסי פוטר. וחכמים אומרים: מדמע - פטור מן החלה. ספק מדמע - נאכל משום דמע וחיב בחלה:

ד. אמר רבי אלעאי: שאלתי את רבי יהושע: חלות תורה ורקיקי גזיר, מה הן בחלה? אמר לי: פטורות. וכשבאתי ושאלתי את רבי אליעזר, אמר לי: עשאן לעצמו - פטור. למכור בשוק - חיב. וכשבאתי והרצתי דברים לפני רבי אלעזר בן עזריה, אמר לי: הברית! אלו דברים נאמרו מהר חורב:

ה. רבי יהודה אומר: עסת פלבים - מעצמה נכרת. עשאן פעבין - חיבת. עשאה למודין - פטורה:

ו. כהן ששיר קמח בעסק עסתו, וכן האשה ששירה קמח בעסתה - הקמח והשאור מצטרפין לחמשת רבעים לאסור את העסה. אמר רבי יהודה: מפני מה אמרו: בעל הבית - אחד מעשרים וארבע? מפני שעינו יפה בעסתו. נחתום - אחד מארבעים ושמונה, מפני שעינו צרה בעסתו. וחכמים אומרים: לא מן השם הוא זה, אלא בעל הבית - עסתו מעוטה, ואין בה פדי מתנה לכהן. נחתום - עסתו מרבה, ויש בה פדי מתנה לכהן:

ז. הלוקח מן הנחתום ומן האשה שעושה למכור בשוק - צריך להפריש חלת דמאי. מן בעל הבית ומן המתארחין אצלו - אין צריך להפריש חלת דמאי. נטלת אחד מארבעים ושמונה. רבי שמעון אומר: אפלו לא עלה בידו אלא אחד מששים - יצא:

ח. מי שאין יכול לעשות עסתו בטרה - יעשנה קבין ואל יעשנה בטמאה. רבי עקיבא אומר: יעשנה בטמאה ואל יעשנה קבין. שכשם שקורא על הטהורה - כך קורא על הטמאה. על זו קורא חלה לשם, ועל זו קורא חלה לשם. אבל קבין - אין בהן חלק לשם. אמרו לפני רבי עקיבא: אין אומרים לו לאדם: עמד וחסא בשביל שתזפה, עמד וקלקל בשביל שתתקן:

ט. רבי אליעזר אומר: חלה - נטלת מן הטהור על הטמא. וחכמים אוסרין. אמרו לפני רבי ישמעאל: הלא פלוני יש בדרום והיה מורה פהורא הזאת! אמר להם: לביש שלבש בו אבא, וציץ שנתן בין יעניו, אם לא אלמד בו לכל מורה

תוספתא

השילם

הוראות! אמרו לו בשם רבי אליעזר: אמר להם: אף הוא יש לו במה יתלה:

י. האשה שהפקירה עסתה, או שמכרתה, או שנתנתה במתנה - פטורה, עד שתתגלגל בחטים ותטמטם בשעורים. אין חייבת בחלה, עד שיהא בכל אחד כשעור. גלגלה בחטים וטמטמה בשעורים, אף על פי שאין בכל אחד ואחד אלא בזית - חייבת בחלה:

יא. נולד לעיסה ספק טמאה, עד שלא גלגלה - תעשה בטמאה. משגלגלה - תעשה בטהרה, וחלתה תלויה. באיזה ספק אמרו? בדבר הספק לחלה. וכן פרות שנולד להן ספק טמאה, עד שלא נגמרה מלאכתן - יעשו בטמאה. משנגמרה מלאכתן - יעשו בטהרה, ותרומתן תלויה. באיזה ספק אמרו? בדבר הספק לתרומה:

יב. גר שנתגרר והיתה לו עסה, נעשה עד שלא קרמו פניה - חייבת. משקרמו פניה - פטורה; דברי רבי עקיבא. רבי יוחנן בן נורי אומר: עד שלא תתגלגל בחטים ותטמטם בשעורים - חייבת. גלגלה בחטים וטמטמה בשעורים - פטורה. אחרים אמרו משם רבי יהודה בן בתירה: משתעשה מקרצות:

מסכת חלה פרק שני

א. העושה עסה מן החטים ומן הארז, רבן שמעון בן גמליאל אומר: אין חייבת בחלה עד שיהא בדגן כשעור. ואין אדם יוצא בה ידי חובתו בפסח עד שיהא בה כשעור:

ב. הנוטל שאור מעסה שלא הורמה חלתה, ונותן לתוך עסה שהורמה חלתה - הרי זה מביא קמח ממקום אחר, ומצרכו לחמשת רבעים קמח, ומפריש עליו לחיב עליו לפי חשבון:

ג. קב מכאן, וקב מכאן, וקב חדש באמצע. קב מכאן, וקב מכאן, וקב שיעורים באמצע - הרי אלו מצטרפין. הוסיפו עליהן: קב מכאן, וקב מכאן, וקב של אשה אחרת באמצע, וקב מכאן, וקב מכאן, וקב דבר שנטלה חלתו באמצע - הרי אלו מצטרפין. קב מכאן, וקב הנכרי באמצע. קב מכאן, וקב מכאן, וקב ארז באמצע. קב מכאן, וקב מכאן, וקב תרומה באמצע - אין מצטרפין. קב חטין, וקב שעורין, וקב כסמין - הרי אלו מצטרפין. כשהוא תורם - תורם מכל אחד ואחד, שאין תורמין ממין על שאינו מינו. חצי קב חטים, וחצי קב שעורים, וחצי קב כסמין - נוטל מן הכסמין, שאין תורמין ממין על שאינו מינו. אמר רבי עקיבא: הנוטל חלה מן הקב, למטה הוא דומה? לתורם תבואה שלא הביאה שליש, שאין תרומתו תרומה. חזרו לומר: לא כף ולא כף, שהרי הקב הזה אינו חייב בחלה ומצטרף עם אחרים:

ד. קמח טמא שנתערב בקמח טהור, ואין בטמא כשעור, כשהוא נוטל, אומר: הרי זו חלה חוץ מן הטמא שיש בו. חטים טמאות שנתערבו בחטים טהורות, ואין בטמאות כשעור, כשהוא תורם, אומר: הרי זו תרומה חוץ מן הטמאות שבהן:

ה. אמר רבי אליעזר ברבי צדוק: אף על פי שהיה רבן גמליאל פוטר את אריסות בסוריא, אוסר הנה מלארס. אם ארס -

לתן שכר על כָּלל, ולתן שכר לפָּרט.
העובר עליהן - כְּעוֹבֵר מִשּׁוּם כָּלל ומשום פָּרט:

ט. איזו היא האָרץ ואיזו היא חוּצה לאָרץ? כל השופע מטורי אמנון ואילף - אָרץ ישְׂרָאֵל. מטורי אמנון ולהלן - חוּצה לאָרץ. הניסין שְׂפִיָּים - רואין אותן כָּאלו חוט מתוח מטורי אמנון ועד נחל מצְרִים, מחוט ולפָּנים - אָרץ ישְׂרָאֵל, מלחוט ולחוץ - חוּצה לאָרץ. רבי יהודה אומר: כל שהיא כְּנַגַּד אָרץ ישְׂרָאֵל - הרי היא כְּאָרץ ישְׂרָאֵל, שְׁנֵאמַר (בַּמִּדְבָּר לד, ו): "וַגְּבוּל יָם וְהַיָּה לָכֶם הַיָּם הַגָּדוֹל וּגְבוּל". הניסין שְׂבִצְדִין - רואין אותן כָּאלו חוט מתוח מקפְּלָרְיָא ועד אוקינּוּס, מְנַחַל מצְרִים ועד אוקינּוּס, מחוט ולפָּנים - אָרץ ישְׂרָאֵל, מחוט ולחוץ - חוּצה לאָרץ:

י. סְפִינָה שְׁהִיא בָּאָה מְחוּצָה לאָרץ לאָרץ, והיתה בה עֶסֶה, עד שלא קָרְמוּ פְּנִיָּה - חִיבַת, מִשְׁקָרְמוּ פְּנִיָּה - פְּטוּרָה:

מסכת ערלה פרק ראשון

א. הנוטע לסִיג לקורות ולעצים - פְּטוּר מן העְרֵלָה. אָמַר רַבִּין שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל: בְּמָה דְּבָרִים אֲמֹרִים? בְּזִמְנֵי שְׁנִטְעָה לְסִיג וּלְקוֹרוֹת וְלַעֲצִים דְּבַר הָרְאוּי לָהֶם, אֲבָל נִטְעָה לְסִיג וּלְקוֹרוֹת לַעֲצִים דְּבַר שְׂאִין רְאוּי לָהֶם - חִיב בְּעָרְלָה. נִטְעוּ לַעֲצִים וְחָשַׁב עֲלֵיו לְאֲכִילָהּ, מֵאִמְתֵּי מוֹנֵה לוֹ? מִשְׁעַת נְטִיעֶתָּה:

ב. הנוטע לְרַבִּים - חִיב. וְרַבִּי יְהוּדָה פּוֹטֵר. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלֶעָזָר אֹמֵר מִשְׁמוֹ: הנוטע לְרַבִּים - חִיב בְּעָרְלָה. הַעוֹלָה לְרַבִּים - פְּטוּר מן העְרֵלָה:

הרי זה פְּטוּר, וּבְלִבְדָּ שְׁלֵא יְהֵא הוּא מְלַקֵּט וְהֵן אוֹגְדִים עַל יָדוֹ, הוּא בּוֹצֵר וְהֵן דּוֹרְכִים עַל יָדוֹ, הוּא מוֹסֵק וְהֵן עוֹטְנִין עַל יָדוֹ. אֵלֵא: הֵן מְלַקְטִין וְהוּא אוֹגֵד עַל יְדֵיהֶן, הֵן בּוֹצְרִין וְהוּא דוֹרֵךְ עַל יְדֵיהֶן, הֵן מוֹסְקִין וְהוּא עוֹטֵן עַל יְדֵיהֶן. וְכֵן הִיָּה רַבִּי אֱלֶעָזָר בְּרַבִּי צְדוֹק אֹמֵר: לֹא הִיָּה רַבִּין גַּמְלִיאֵל מְחִיב בְּסוּרְיָא אֵלֵא חֲלָה אַחַת בְּלִבְדָּ:

ו. הַלּוֹקֵחַ מִן הַנְּחֻתוֹם בְּסוּרְיָא - צְרִיף לְהַפְרִישׁ חֲלַת דְּמָא; דְּבָרֵי רַבִּין גַּמְלִיאֵל. וְחֻכְמִים אֹמְרִים: אֵין צְרִיף לְהַפְרִישׁ חֲלַת דְּמָאֵי מְנַהֵר דְּרוּמָה שֶׁל כְּזִיב וְאֵילֵף. שְׁתֵּי חֲלוֹת דְּמָאֵי, רַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמֵר: אִם לֹא תֵרַם אֶת הָאֶחָד כְּשַׁעוֹר - לֹא יֵאֲכַל מִן הַשְּׂנִי:

ז. חֲלוֹת הַנְּכָרִים בְּחוּצָה לאָרץ וְתֵרוּמַת הַנְּכָרִים בְּחוּצָה לאָרץ - מְזוּרְעִין אוֹתוֹ, שְׂאִינוֹ חִיב בְּחֲלָה גְּאֲכַלְתָּ לְזָרִים:

ח. עֲשָׂרִים וְאַרְבַּע מִתְּנֹת כְּהוֹנָה נִתְּנוּ לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו, בְּכֹלֵל, וּבַפָּרֵט, וּבַכְּרִית מְלַח. אֵלוֹ הֵן: עֶשֶׂר בַּמִּקְדָּשׁ, וְאַרְבַּע בִּירוּשָׁלַיִם, וְעֶשֶׂר בַּגְּבוּלָיִן. עֶשֶׂר בַּמִּקְדָּשׁ: חֲטָאֹת, וְאָשָׁם, וְזִבְחֵי שְׁלָמֵי צְבוּר, וְחֲטָאֹת הַעוֹף, וְאָשָׁם תְּלוּי, וְלֶג שְׁמֹן שֶׁל מְצוֹרַע, שְׁתֵּי הַלֶּחֶם, וְלֶחֶם הַפָּנִים, וּשְׂרֵי מְנַחֹת, וְהַעֲמֹר. אַרְבַּע בִּירוּשָׁלַיִם: הַבְּכוּרָה, וְהַבְּכוּרִים, וְהַמּוֹרָם מִתּוֹדָה וְאֵיל נֹזֵר, וְעוֹרוֹת קֹדְשִׁים. עֶשֶׂר בַּגְּבוּלָיִן: תְּרוּמָה, וְתֵרוּמַת מַעֲשֵׂר, וְחֲלָה, רֵאשִׁית הַגֶּזֶן, הַזְּרוּעַ וְהַלְחִיִּים וְהַקֶּבֶה, וּפְדִיּוֹן הַבֶּן, וּפְדִיּוֹן פְּטוּר חֲמוּר, וְהַחֲרָמִים, וּשְׂדֵה אַחֻזָּה, וְגִזְלֵי גֵר. כָּל אֵלוֹ נִתְּנוּ לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו, בְּכֹלֵל וּפְרֵט וּכְרִית מְלַח, לְחִיב עַל הַכֹּלֵל, וְלְחִיב עַל הַפָּרֵט.

ג. הנוטע בספינה בעציץ ובראש הגג - חייב בערלה. נזרעו בעציץ שאינו נקוב, נשבר וזרז וזרען בעציץ נקוב, אם יכול לחיות - חייב. ואם לאו - פטור. כיצד יודע אם יכול לחיות ואם לאו? חופר לו גומא בארץ ונוטעו בה, אם יכול לחיות - חייב, ואם לאו - פטור:

ד. אילן העולה בין מן הגזע ובין מן השרשים - חייב. רבי יהודה אומר: העולה מן הגזע - חייב, מן השרשים - פטור. הקדישו ואחר כך נטע - פטור. נטע ואחר כך הקדיש ופדאו, מאימתי מונה לו? משעת נטיעתו:

ה. נכרי שהרפיב עץ מאכל על גבי עץ סרק - מונה לו משעת נטיעתו. רבי יוסי אומר: נוטעים יחור של ערלה, ואין נוטעים אגוז של ערלה מפני שהוא פרי. ואין מרכיבין פפניות של ערלה. רבי שמעון בן אלעזר אומר: סמני ערלה - עולה באחד ומאתים, צובע בהן בבולול, והולכין אחר הרב:

ו. רבי שמעון בן אלעזר אומר: בשור בחלב - מתר בהנאה. בעלי מומין - אסורין כל שהן. רבי יוסי אומר: בעלי מומין - יבקר:

ז. תנור שהסיקו בקלפי ערלה, אם חדש - יתן, אם ישן - יוצן. אפה ובשל בגחלים - מתר. אפה בכלן - מתר, חוץ מעצי אשירה. אפר בגדים שנתנגעו, ועפר בתים שנתנגעו - אסורין בהנאה:

ח. ספק ערלה, בארץ ישראל - אסור, בסוריא בחוץ לארץ - מתר. כיצד? כרם ושדה שנטע ירק, וירק נמכר חוצה לו, ספקו בארץ ישראל - אסור, בסוריא

ובחוץ לארץ - מתר. רבי יהודה אומר: אף זה ספקו בסוריא - אסור. איזהו ספקו מתר? כרם שנטע ירק ושדה ירק בצדו, וירק נמכר חוצה לו, ספקו בארץ ישראל - אסור, בסוריא ובחוץ לארץ - מתר. הרי שנמצא נטיעה קטנה בתוך שדהו, ספקו בארץ ישראל - אסור. בסוריא ובחוץ לארץ - מתרת. רבי אליעזר ברבי יוסי אומר משום רבי יוסי בן דורמסקית, שאמר משם רבי יוחנן בן נורי, שאמר משם רבי אליעזר הגדול: אין ערלה בחוץ לארץ:

מסכת בכורים פרק ראשון

א. אין מביאין בכורים קדם לעצרת. ואם הביא - ימתין עד שתבא עצרת ויקרא עליהן:

ב. הקונה אילן אחד בתוך של חברו - הרי זה מביא ולא קורא, מפני שלא קנה קרקע; דברי רבי מאיר. וחקמים אומרים: לא מביא ולא קורא:

ג. רבי יהודה אומר: כל הגרים כלן מביאין ולא קורין. בני קיני חותן משה - מביאין וקורין, שנאמר (במדבר י, לב): "והיה כי תלך עמנו וגו'":

ד. רבי יוסי אומר: הנה רבי מאיר אומר: כהנים - מביאין ולא קורין, מפני שלא נטלו חלק בארץ. ואני אומר: כשם שנטלו לויים - כך נטלו כהנים, בין מדבר מרבה בין מדבר מועט:

ה. הפריש את בכוריו ומכר את שדהו - מביא ואינו קורא. והשני מהו להביא? מאותו המין - אינו מביא, ממין אחר -

מביא וקורא. רבי יהודה אומר: אף מאותו המין - מביא וקורא:

ו. הרי שהפריש את בכוריו וקרא עליהן, וחדור וקנה שדה אחרת ונתבכרו לו מחמשת המינין, אף על פי שנתן לתוכן מאותו המין - מביא ולא קורא, שאין אדם קורא פעמים בשנה:

ז. רבי יהודה אומר: עד באר הגולה - חיב באחריותן. מבאר הגולה - אינו חיב באחריותן. רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון: שנים - אין חיבין עליהן חמש:

ח. רבן שמעון בן גמליאל אומר: אין מביאין בכורים מתמרים, חוץ מן התמרים שביריחו. ואין קורין אלא על הכותבות בלבד. רבי שמעון בן אלעזר אומר: רמוגי צמקים - מביאין וקורין:

ט. חמר בתרומה שאין במעשר שני ובכורים, ובמעשר שני שאין בתרומה. שהתרומה - אין נטלת אלא מן המקרף, ואין נטלת אלא מן הגמור, ואין נטלת מן הטהור על הטמא, ומדמעת, וחיבין עליה חמש, ונוהגת בכל הפרות. מה שאין בן בכורים. ונוהגת בשאר שנים, מה שאין בן במעשר שני:

י. חמר במעשר שני, שמעשר שני - קנה את הקנקן, ואוסר דמיו, וערוכיו וספק ערוכו - כל שהוא, אסור לאונן, וטעון חמש וטעון ודוי, ולא התר לאכילה אלא

¹ ב'חזון יהוקאל' גרס על פי הפרייתא המובאת בגמרא בבא מציעא (דף נא ע"א): מעשר שני

בפדיון, ואין מדליקין בו את הנר. מה שאין בן בתרומה:

יא. חמר בתרומה ובמעשר שני שאין בכורים, שהתרומה ומעשר שני - נוהגין בעמון ומאב, ונוהגת בכל הפרות. מה שאין בן בכורים. חמר במעשר שני ובכורים שאין בתרומה, שמעשר שני ובכורים - טעונין הבאת מקום, וטעונין ודוי, ואסורין לאונן. מה שאין בן בתרומה. ורבי שמעון מתיר. וחיבין בבעור. רבי שמעון אומר: בכורים - פטורין מן הבעור. רבי יוסי אומר: מעשר שני - טעון ודוי, ובכורים טעונין ודוי, מה מעשר שני - טעון בעור, אף בכורים - טעונין בעור. אמר לו רבי שמעון: מה למעשר שני שטעון בעור - שכן דמיו טעונין בעור, תאמר בכורים - שאין דמיהן טעונין בעור!?

יב. וכן היה רבי שמעון אומר: בכורים לא אמרו גדוליהן לאכול בירושלים. מעשר¹. באיזה מעשר אמרו? בדבר שזרעו כלה, נכנס לירושלים ויוצא, בשאין בו שוה פרוטה ובשאין לו פדיון. רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון: בכורים - אין חיבים עליהם במחבר לקרקע:

מסכת בכורים פ"ק שני

א. כוי כיצד דומה לחיה? דמו טעון פסוי כמו החיה. רבי אלעזר אומר: חיבין על חלבם ואשם תלוי. כיצד שוה לחיה

בטל ברב. ובאיזה מעשר שני אמרו? במעשר שאין בו שוה פרוטה ושנכנס לירושלים ויצא.

וכנשים, חולק בקדשי הגבול פאנשים
וכנשים. ואם אמר 'הריני נזיר שזה איש
ראשה' - הרי זה נזיר:

ו. דרכים שאינו שנה בהן לא לאנשים
ונשים: אין חביבין על זבתו. ואין שורפין
על טמאתו. ואין נערף לא פאנשים
ונשים. אין נמכר לעבד עברי, לא
פאנשים ונשים. אם אמר: 'הריני נזיר
שאין זה איש ראשה' - הרי זה נזיר. רבי
יוסי אומר: אנדרוגינוס - בריה בפני
עצמו, ולא הכריעו בו חכמים אם איש
הוא או אם אשה הוא. אבל טומטום אינו
כו, אלא או ספק איש או ספק אשה:

ז. כיצד מפרישין את הבכורים? יורד
אדם לתוף שדהו, ורואה תאנה שבפנה,
אשכול שבכפר - קושרן במשיחה ואומר:
'הרי אלו בכורים'. רבי שמעון אומר:
חוזר וקורא אותן 'בכורים' מאחר
שיתלשו מן הקרקע:

ח. מצוה להביאם בשבעה פלים. ואם
הביאן בכלי אחד - יצא. כיצד הוא
עושה? מביא שעורין ונותן למטה ודבר
אחר על גביהן. חטין מלמטן ודבר אחר
על גביהן. תמרים על גביהן ודבר אחר
על גביהן. זיתים על גביהן ודבר אחר על
גביהן. רמונים על גביהן ודבר אחר על
גביהן. תאנים על גביהן ודבר אחר על
גביהן. ענבים למעלה מפלן, ומקיפין
להם אשכולות של ענבים מבחוץ. לא
היו עולין יחידים אלא פלכים פלכים. לא
היו מהלכים כל היום כלו אלא שתי ידות
ביום. חזני בית הפנסת עולין עמהם ולגין
ברחובה של עיר. לא היו נכנסים לבתים
מפני אהל טמאה. וטעונה עולה
ושלמים. לא היו מתעסקין בחזרה פדרף

ולפהמה? המפשיט בו - חבור פחיה
וכפהמה. ונוהג בו גיד הנשה פחיה
וכפהמה. אם אמר: 'הריני נזיר שזה חיה
ובהמה' - הרי זה נזיר. רבי יוסי אומר:
כוי - בריה לעצמו, ולא יכלו חכמים
להכריע עליו אם חיה אם בהמה:

ב. אנדרוגינוס - יש בו דרכים שנה
לאנשים, ויש בו דרכים שנה לנשים, ויש
בו דרכים שנה לאנשים ולנשים, ויש בו
שאינו שנה לא לאנשים ולא לנשים:

ג. דרכים ששנה בהן לאנשים: מטמא
בלבן פאנשים. נושא אבל לא נושא
פאנשים. ואין מתיחד עם הנשים
פאנשים. ואינו נתזן עם הפנות פאנשים.
ואין מטמא למתים פאנשים. ועובר על
'בל תקיף' ו'בל תשחית' פאנשים.
ואמו יושבת עליו דם טהר פאנשים.
'הריני נזיר שזה איש' - הרי זה נזיר
פאנשים. וחיב בכל המצות האמורות
בתורה פאנשים:

ד. דרכים ששנה לנשים: מטמא באדם
פנשים. ואין מתיחד עם האנשים פנשים.
ואין זוקק ליבום פנשים. ואין חולק עם
הפנים פנשים. ואין אוכל בקדשי קדשים
פנשים. ופסול לכל עדות שבתורה
פנשים. ואם נבעל בעברה - פסול
בתרומה פנשים. ואמו יושבת עליו דם
טמא פנשים. ואם אמר: 'הריני נזיר שזה
אשה' - נזיר:

ה. דרכים ששנה בהן לאנשים ולנשים:
חביבין על נזקו האיש והאשה. ההורגו
במזיד - נהרג, בשוגג - גולה לערי מקלט.
אמו יושבת עליו פדם טהר פאנשים
וכנשים, ומביאה עליו קרבן פאנשים
וכנשים, ונוחל בכל נחלות פאנשים

מסכת שבת פ"ק ראשון

א. ארבע רשיות לשבת: רשות היחיד, רשות הרבים, וכרמלית, ומקום פטור. איזהו רשות היחיד? חריץ שעמק עשרה ורחב ארבעה. וכן גדר שגובה עשרה ורחב ארבעה - זו היא רשות היחיד גמורה. איזו היא רשות הרבים? סרטיא ופלטאי גדולה, ומבואות המפלשין - זו היא רשות הרבים גמורה. אין מוציאין מרשות היחיד זו לרשות הרבים זו, ואין מכניסין מרשות הרבים זו לרשות היחיד זו, ואם הוציא והכניס, בשוגג - חיב חטאת. במזיד - ענוש כרת ונסקל. ואחד המוציא ואחד המכניס, ואחד המושיט, ואחד הזורק - חיב.

ב. אבל היס והבקעה וכרמלית, והאסטונגית, והאסקופה - אינן לא פרשות היחיד ולא פרשות הרבים. אין נושאין ונותנין לתוכן, ואם נשא ונתן - פטור. אין מוציאין, לא מתוכן לרשות הרבים, ולא מרשות הרבים לתוכן. ואין מכניסין מתוכן לרשות היחיד ולא מרשות היחיד לתוכן. ואם הוציא והכניס - פטור. חצר של רבים ומבואות שאין מפלשין, ערבו - מתרין. לא ערבו - אסורין.

ג. אדם עומד על האסקפה: נוטל מבעל הבית - ונותן לו. מעני - ונותן לו. ובלבד שלא ישול מבעל הבית ונותן לעני, מעני ונותן לבעל הבית, אם נטל ונתן - שלשתן פטורים. אחרים אומרים: אסקפה משמשת שתי רשויות, כל זמן שפתח פתוח - כלפנים. פתח נעול - פלחוץ. היתה גבוהה עשרה טפחים ורחבה ארבעה, הרי זו רשות לעצמה.

שמתעסקין בהן בהליכה. זמן עצי הכהנים והעם - בתשעה באב וטעונין לינה. לא היו מתעסקין בהן כדרך שמתעסקין בכפורים. כל הדרך פלה הרשות בידו לתנן לעבדו או לקרובו, עד שמגיע לחר הבית, הגיע לחר הבית אפלו אנריפס המלך נוטל את הסל על כתפו ונכנס עד שמגיע לעזרה. הגיע לעזרה, דברו הלויים בשיר: "ארוממך ה' פי דליתני ולא שמחת אויבי לי" (תהלים ל, ב). הגוזלות שעל גבי הסלים - היו עולות, ומה שבידן נותנים לכהנים:

ט. תוספת הכפורים - מין במינו. ועטור הכפורים - מין בשאינו מינו. תוספת הכפורים - נאכלת בטרהרה, ופטורה מן הודוי ואין צריך לומר מן הדמאי. עטור הכפורים - ממין על מינו, מדבר שהוא חיב בכפורים, פטור מן הנדאי ואין צריך לומר מן הדמאי. עטור הכפורים - מין בשאינו מינו, דבר שאין חיב בדמאי ואין צריך לומר בנדאי. עטור הכפורים - ממין על מינו. דבר שאין חיב בכפורים, או מעמון ומואב אפלו דבר שחיב בכפורים - אין מקבלין הימנו:

י. המוכר ספר תורתו - אינו רואה סימן ברכה לעולם. כותבי ספרים תפלין ומזוזות, הן ותגריהן, ותגרי תגריהן, וכל העוסקין שלא לשם שמים - אינן רואין סימן ברכה לעולם. אם היו עוסקין לשם שמים - הרי הן בכלל ברכה. תגרי שמיטה, ומגדלי בהמה דקה, וקוצצי אילנות טובות - אינן רואין סימן ברכה לעולם. וכל העוסקין לגבוה, אם היו עוסקין לשם שמים - הרי הן בכלל ברכה:

ד. כִּשֶׁם שֶׁמִּפְסִיקִין לְקִרְיַת שְׁמַע - כִּף מִפְסִיקִין לְקָרוֹת הַמְּגֵלָה, לְקִרְיַת הַלֵּל, וְלִתְקִיעַת שׁוֹפָר, וְלִנְטִילַת לַיִל, וְלִכְלֵ מְצוֹת הָאֲמֹרוֹת בַּתּוֹרָה.

ה. לֹא יֵצֵא הַחֵיט בְּמַחְטוֹ הַתְּחוּבָה לֹו בְּבָגְדוֹ עֶרֶב שֶׁבַת סְמוּךְ לַחֲשֶׁכָה - שְׁמַא יִשְׁכַּח וַיֵּצֵא. וְלֹא נָגַר בְּקִיסָם שְׁלוֹ, וְלֹא הִצְבַּע בְּדָגְמַא שְׁלוֹ, וְלֹא שִׁלְחַנִּי בְּדִינָר שְׁבָאָזְנוֹ, וְלֹא סוֹרֵק בְּמִשְׁיַחַ שְׁבָאָזְנוֹ, וְלֹא גִרְדִּי בְּאִירָא שְׁבָאָזְנוֹ, וְאִם יֵצֵאוּ - כִּלְן פְּטוּרִין; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: אֲמֵן דְּרַף אֲמָנוֹתוֹ בְּכֶף - חֵיב. וְשָׂאָר כָּל אָדָם פְּטוּרִין. הַסּוֹחֵר לֹא יֵצֵא בְּכִסוּת הַמְּקַפְּלֵת וּמִנַּחַת עַל כְּתָפוֹ לְרִשּׁוֹת הַרְבִּים, וְאִם יֵצֵא - הָרִי זֶה חֵיב. לֹא יֵצֵא אָדָם בְּמַעוֹת הַצְּרוּרִין לוֹ בְּסִדְיָנוֹ לְרִשּׁוֹת הַרְבִּים, וְאִם יֵצֵא - הָרִי זֶה חֵיב.

ו. יוֹצֵאִין בְּתַפְלִין עִם חֲשֶׁכָה וְקוֹרִין בְּכַתְבֵי הַקֶּדֶשׁ עִם חֲשֶׁכָה, אֲבָל אֵין קוֹרִין בְּלִילֵי שֶׁבַת לְאוֹר הַנֵּר, וְאִפְלוּ גְבוּהַ מְמַנּוֹ, וְאִפְלוּ בְּבֵית אַחֵר, וְאִפְלוּ עֲשָׂרָה בְּתֵים זֶה לְפָנִים מִזֶּה, אֲבָל מִסְתַּכֵּל לְתוֹךְ הַקְּעָרָה וְאִינוּ חוֹשֵׁשׁ. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר: תִּינוּקוֹת מִתְּקַנִּין פְּרִשְׁוֹתֵיהֶן בְּלִילֵי שֶׁבַת לְאוֹר הַנֵּר. אָמַר רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל: פַּעַם אַחַת קִרְיַתִּי לְאוֹר הַנֵּר וּבִקְשָׁתִי לְהִטּוֹתוֹ, אָמַרְתִּי: 'כַּמָּה גְּדוּלִים דְּבָרֵי חֻכְמִים! שְׂאוּמְרִין: אֵין קוֹרִין בְּלִילֵי שֶׁבַת לְאוֹר הַנֵּר'. רַבִּי נִתָּן אָמַר: הִטְהוּ וְדַאי, וְכָתַב עַל פְּנִקְסוֹ: 'יִשְׁמַעְאֵל בֶּן אֱלִישֶׁע הִטָּה אֶת הַנֵּר בְּשֶׁבַת, לְכַשְׁיִבְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ יִבִּיא חֲטָאת שְׁמֵנָה'.

ז. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלִעֶזֶר: בֵּא וְרָאָה עַד הֵיכָן פָּרְצָה טְהָרָה, שְׁלֹא אָמַרוּ

הָרֵאשׁוֹנִים: לֹא יֵאָכַל טְהוֹר עִם הַנֶּדֶה, שֶׁהָרֵאשׁוֹנִים לֹא הָיוּ אוֹכְלִין עִם הַנֶּדֶה. אֲלֹא אָמְרוּ: לֹא יֵאָכַל הַזָּב עִם הַזָּבָה מִפְּנֵי הַרְגֵל עֲבָרָה, כִּיּוֹצֵא בּוֹ, בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: לֹא יֵאָכַל זָב פְּרוּשׁ עִם זָב עִם הָאֶרֶץ, וּבֵית הַלֵּל מִתִּירִין.

ח. אֵלוּ מִן הַהִלְכוֹת שְׂאֵמְרוּ בְּעִלְיַת חֲנֻנְיָה בֶּן חִזְקִיָּהוּ בֶּן גִּירְיֹן, כִּשְׁעָלוּ לְבַקְרוֹ, נִמְנּוּ וְרַבּוּ בֵּית שְׁמַאי עַל בֵּית הַלֵּל, וּשְׂמוּנָה עֲשָׂר דְּבָרֵי גְזָרוּ בּוֹ בַּיּוֹם, וְהָיָה אוֹתוֹ הַיּוֹם קָשָׁה לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל כַּיּוֹם שֶׁנִּעְשָׂה בּוֹ הָעֶגְלָה. רַבִּי אֱלִעֶזֶר אָמַר: בּוֹ בַּיּוֹם גִּדְּשׁוּ סָאָה. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אָמַר: בּוֹ בַּיּוֹם מִחְקוֹ סָאָה. מִשָּׁל דְּרַבִּי אֱלִעֶזֶר, לְמָה הַדְּבָר דְּוָמָה? לְקַפָּה מְלֵאָה קְשׁוּאִין וְדִלוּעִין, אָדָם נוֹתֵן לְתוֹכָהּ חֶרְדָּל וְהִיא מִחֻזְקָתָה. מִשָּׁל דְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, לְמָה הַדְּבָר דְּוָמָה? לְעַרְכָּה מְלֵאָה דְּבִשׁ, נוֹתֵן לְתוֹכָהּ רְמוּנִים וְאֶגְוִזִּים וְהִיא מְקִיאָה. בּוֹ בַּיּוֹם אָמְרוּ: כָּל הַמְּטַלְטְלִין מִבֵּיאִין אֶת הַטְּמֵאָה בְּעַבְי הַמְּרַדְעֵ, וְנִמְנּוּ וְרַבּוּ בֵּית שְׁמַאי עַל בֵּית הַלֵּל. בּוֹ בַּיּוֹם אָמְרוּ: הַשּׁוֹכֵחַ כְּלִים תַּחַת הַצְּנוּר בְּעֶרֶב שֶׁבַת עִם חֲשֶׁכָה. וְנִמְנּוּ וְרַבּוּ בֵּית שְׁמַאי עַל בֵּית הַלֵּל.

ט. אָמְרוּ בֵּית שְׁמַאי לְבֵית הַלֵּל: אֵי אַתֶּם מוֹדִים שְׂאִין צוֹלִין בְּשָׂר, בְּצֵל וּבִיּוֹצָה בְּעֶרֶב שֶׁבַת עִם חֲשֶׁכָה, אֲלֹא כְּדִי שִׁיעֲלוּ מִבְּעוֹד יוֹם? - אַף דִּיו סְמָנִין וְכַרְשִׁינִין וְכִיּוֹצֵא בְּהֵן! אָמְרוּ לָהֶם בֵּית הַלֵּל: אֵי אַתֶּם מוֹדִים שְׁטוֹעֲנִים קוֹרוֹת בֵּית הַבַּד, וְתוֹלִין עֲגוּלֵי הַגַּת עֶרֶב שֶׁבַת עִם חֲשֶׁכָה? - אַף דִּיו סְמָנִין וְכַרְשִׁינִין וְכִיּוֹצֵא בְּהֵן! אֵלוּ עֲמָדוֹ בְּתִשׁוּבָתָן וְאֵלוּ עֲמָדוֹ בְּתִשׁוּבָתָן, אֲלֹא שְׁבִית שְׁמַאי אוֹמְרִים: "שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעִשִׂיתָ כָּל מְלֶאכֶתְךָ" (שְׁמוֹת כ, ט) - שְׁתַּהַא כָּל מְלֶאכֶתְךָ

גמורה מערב שבת. ובית הלל אומרים: "ששית ימים תעשה מלאכה" (שמות כג, יב) - אתה עושה כל ששה.

י. בית שמאי אומרים: אין מוכרים לנכרי, ולא טוענים עמו, ולא מגביהים עליו, אלא פדי שיגיע למקום קרוב, ובית הלל מתירין. איזהו מקום קרוב? עד שיגיע לבית הסמוך לחומה. רבי עקיבא אומר: פדי שיצא מן הפתח וקדש עליו היום. אמר רבי אליעזר ברבי צדוק: של בית רבן גמליאל היו מוליכין פלי לכן שלהן לכוכב נכרי - שלשה ימים קדם לשבת, וצבועים בערב שבת. לפי דרכנו למדנו, שהלכנים קשים לכבסן יותר מן הצבועים.

יא. פותקין מים לגנה בערב שבת עם חשכה, והיא שותה והולכת כל השבת כלה. נותנין קילור לעין, ואיספולנית על גבי המכה בערב שבת עם חשכה, והן מתרפאין והולכין כל השבת כלה. נותנין גפרית תחת הפלים בערב שבת, והן מתגפרין והולכין כל השבת כלה. נותנין מגמר על גבי גחלים בערב שבת עם חשכה והן מתגמרין והולכין כל השבת כלה, אבל אין נותנים חטים לתוך רחים של מים - אלא בכדי שישחנהו מבעוד יום.

מסכת שבת פ"ק שני

א. מדליקין בפתילה מחורכת, ובסמרטוטין מחורכין². כל אלו שאמרו: 'אין מדליקין בהן בשבת' - מדליקין בהן ביום-טוב, חוץ משמן שרפה. מפני מה אמרו: 'אין מדליקין בשמן שרפה ביום-

טוב? לפי שאין שורפין, לא תרומה ולא קדשים, ולא חמץ ביום-טוב:

ב. כל אלו שאמרו אין מדליקין בהן בשבת - מתר לעשותן מדורה, בין על גבי הארץ ובין על גבי כירה - בין להשתמש לאורה, בין להתחמם כנגדה. ולא אסרו אלא לעשותן פתילה לגר בלבד:

ג. רבי שמעון בן אלעזר אומר: אין מדליקין בצרי. רבי ישמעאל אומר: כל היוצא מן העץ אין מדליקין בו. רבי ישמעאל בן רבי יוחנן בן ברוקה אומר: אין מדליקין אלא ביוצא מן הפרי. רבי טרפון אומר: אין מדליקין אלא בשמן זית בלבד. עמד רבי יוחנן בן נורי על רגליו, ואמר: מה יעשו אנשי ככל שאין להם אלא שמן שמשמן? מה יעשו אנשי מדי שאין להם אלא שמן אגוזים? מה יעשו אנשי אלכסנדריא שאין להם אלא שמן צנונות? מה יעשו אנשי קפוטקיא, שאין להם לא זה ולא זה? אין לה אלא מה שאמרו חכמים. ומדליקין בשמן דגים ובעטרן, רבי שמעון שזורי אומר: מדליקין בשמן פקיעות ובגפס. סומכוס אומר: כל היוצא מן הבשר - אין מדליקין בו, חוץ משמן דגים. רבי שמעון בן אלעזר אומר: כל היוצא מן העץ, אין בו משום שלש על שלש, ומספכין בו, חוץ מן הפשתן:

ד. כרוך דבר שמדליקין בו על גבי דבר שאין מדליקין בו - אין מדליקין בו. רבן שמעון בן גמליאל אומר: של בית אבא-

² לגרסת הפריים: ולא בסמרטוטין מחורכין.

תּוֹסֵפֶת א

הַשְּׁלֵם

הָיוּ כּוֹרְכִין פְּתִילָה עַל גְּבִי אָגוּז וּמְדַלְקִין בָּהּ:

ה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: כְּשֶׁהֵינּוּ שְׂרוּיִין בְּעֵלִית בֵּית נִתְּנָה בְּלוּד, הֵינּוּ נוֹקְבִין שְׂפוּפֶרֶת שֶׁל בִּיצָה, וּמְמַלְאִין אוֹתָהּ שֶׁמֶן, וְנוֹתְנִין אוֹתָהּ עַל הַנֵּר בְּעֶרְב שַׁבַּת עִם חֲשֵׁכָה - שֶׁיְּהֵא שׁוּהָה וְדוֹלֵק בְּלִילֵי שַׁבַּת, וְהָיוּ שֵׁם רַבִּי טַרְפוֹן וְזַקְנִים וְלֹא אָמְרוּ לָנוּ דָּבָר. אִם חִבְרָה בְּסִיד וּבְגַפְסִים בְּעֶרְב שַׁבַּת - מֵתָר:

ו. נוֹתְנִין טֵיט וְחֲרָסִית תַּחַת הַנֵּר בְּעֶרְב שַׁבַּת עִם חֲשֵׁכָה, כְּדֵי שֶׁיְּהֵא שׁוּהָה וְדוֹלֵק בְּלִילֵי שַׁבַּת. נוֹתְנִין בּוּלָב³ שֶׁל מֶלַח וְכֵן גְּרִיס שֶׁל פּוֹל עַל פִּי הַנֵּר בְּעֶרְב שַׁבַּת עִם חֲשֵׁכָה, כְּדֵי שֶׁתֵּאִיר וְתִדְלֵק. מַעֲלִין בְּדִיּוּפֵי, וּמְטִיפִין מִן הָאֲדָקָה⁴ לַחֹלָה בְּשַׁבַּת:

ז. הַחֹתָהּ בְּגַחְלִים - חֵיב חֲטָאָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אָמַר מִשֵּׁם רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן רַבִּי יִצְחָק: חֵיב שְׁתֵּי חֲטָאוֹת, מִפְּנֵי שֶׁמְכַבֶּה אֶת הָעֲלִיוֹנוֹת וּמְבַעֵר אֶת הַתַּחְתּוֹנוֹת. הַחֹתָהּ גַּחְלִים לְהִתְחַמֵּם כְּנִגְדָן וְהַבְּעָרוּ מֵאֲלֵיהֶם - פָּטוּר:

ח. כָּלִים שֶׁנִּטְמָאוּ בְּאֵב הַשְּׁמָאָה - אֵין מְטַבִּילִין אוֹתָן בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת. רַבִּי שְׁמַעוֹן שְׂזוּרֵי אָמַר: אִף בְּחוֹל אֵין מְטַבִּילִין אוֹתָן בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, מִפְּנֵי שֶׁצָּרִיכִין הָעֶרְב

שְׁמֶשׁ. כָּלִים שֶׁנִּטְמָאוּ בְּלוּד הַשְּׁמָאָה - מְטַבִּילִין אוֹתָן בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת. כָּלֵל אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר: דָּבָר שֶׁחֵיבִין עַל זְדוּנוֹ כָּרַת וְעַל שִׁגְגָתוֹ חֲטָאָה - אֵין עוֹשִׂין אוֹתוֹ בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, וְדָבָר שֶׁאֵין חֵיבִין עַל זְדוּנוֹ כָּרַת וְעַל שִׁגְגָתוֹ חֲטָאָה - עוֹשִׂין אוֹתוֹ בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת:

ט. רַבִּי נֶתָן אָמַר: אִף מִפְּנֵי נְדָרִים נָשִׂים מֵתוֹת בְּשַׁעַת לְדַתָּן. רַבִּי יוֹסִי אָמַר: שְׁלֶשֶׁה הֵן דְּבָקֵי מִיתָה מְסוּרִין לְנָשִׂים. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר: הֵלְכוֹת הַקָּדֵשׁ, תְּרוּמוֹת וּמַעֲשְׂרוֹתֵיהֶן הֵן גּוּפֵי תוֹרָה, וּמְסוּרִין לָהֶם לְעַמֵּי הָאָרֶץ - שְׁלֶשֶׁתָן לְהַעֲשׂוֹת. מְדַלְקִין אֶת הַנֵּר, מְעַרְבִין וְטוֹמְנִין אֶת הַחֲמִין.

³ לְגַרְסַת הַסְּפָרִים: גְּרָגַר.
⁴ כָּלִי הוּא וּפְיוֹ צַר, וְשָׁל מִתְּכַת הוּא, וּמְנַקֵּב בְּתַחְתּוֹתָיו נְקֻבִים דְּקִים, וּמְמַלֵּא מַיִם וְכוּתֵם אֶת פְּיוֹ הָעֲלִיוֹן, וְכֵל זְמַן שֶׁהוּא סָתוּם - אֵין הַמַּיִם יוֹצְאִים מִמֶּנּוּ, וּכְשֶׁהוּא נוֹטֵל הַפֶּקֶק הָעֲלִיוֹן

יין טייפערער חבֿר,
 סט זיך שוין בעסער?
 עסכמה אונטן אומות

מעשה לעד

היסטארישע דורכברוך

אין די וועלט פון ערליכע
אידישע ליין מאטריאל!

הערליכע מעשיות דערציילט
 דורכ'ן ראש ישיבה שליט"א

- מעשה לעד
 וועט אויפבויען
 די דרך ארץ און
 מידות טובות ביי
 די קינדער לעד
- מעשה לעד
 וועט אויב-
 געוואוינען
 דערן צו און
 פונעם אייבערשטן
 די מיילער פון די
 קינדער לעד
- מעשה לעד
 וועט ווייזן די
 ריכטיגע וועג פאר
 אייערע קינדער
 צו זיין בריסל'ע
 קינדער לעד

די מעשה לעד קינדער ביכל וועט בערן די זיין צו באקומען
 אין די נאנטע טאג ביי די מפיצים און ביי די קין הדפסה.

קחו ברכה אל תוך בתיכם!

בשורה טובה ומשמחת!

שוין יעצט
דא צו באקומען
אפגעשיקט יעדע וואך

צו אייער טיר

אויף די פאסט

די שטארק אויפגעכאפטע
וועכנטליכע קונטרסים

עצתו אמונה

הערליכע בריוו, שאלות

ותשובות אין אלע אקטועלע

נושאים אין טאג טעגליכן לעבן.

געשריבן דורכן ראש ישיבה
הרה"ג ר' יואל רוטה

יואל רוטה

שליטי"א

רופט אדער טעקסט

718•387•2691

קח
הכל
הקודש

אדער שיקט א אימעיל צו subscribe@kerenhadfusa.org

<p>25 ראשון Sunday</p> <p>Candle Lighting 6:30 הדלקת הנרות</p>	<p>כט 29</p>	<p>Rosh Hashana Eve</p> <p>6:47 נץ החמה 9:46 סו"ז קר"ש - גר"א 10:47 סו"ז תפלה - גר"א 8:01 צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: כתובות פא • ירושלמי: עבודה זרה כב • תוספתא: חלה א נ"ך: שמואל ב טי-כ • רמב"ם: מכירה כב</p>
<p>26 שני Monday</p> <p>Candle Lighting 7:59 הדלקת הנרות</p>	<p>א 1</p>	<p>1st Day Rosh Hashana</p> <p>6:48 נץ החמה 9:47 סו"ז קר"ש - גר"א 10:47 סו"ז תפלה - גר"א 7:59 צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: כתובות פב • ירושלמי: עבודה זרה כב • תוספתא: חלה ב נ"ך: שמואל ב כא-כ • רמב"ם: מכירה כג</p>
<p>27 שלישי Tuesday</p> <p>Yom Tov Ends 7:57 זמן מוציאז"ט</p>	<p>ב 2</p>	<p>2nd Day Rosh Hashana</p> <p>6:49 נץ החמה 9:47 סו"ז קר"ש - גר"א 10:47 סו"ז תפלה - גר"א 7:57 צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: כתובות פג • ירושלמי: עבודה זרה כג • תוספתא: ערלה א נ"ך: שמואל ב כג-כד • רמב"ם: מכירה כד</p>
<p>28 רביעי Wednesday</p>	<p>ג 3</p>	<p>Fast of Gedalia</p> <p>6:50 נץ החמה 9:47 סו"ז קר"ש - גר"א 10:47 סו"ז תפלה - גר"א 7:55 צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: כתובות פד • ירושלמי: עבודה זרה כד • תוספתא: בכורים א נ"ך: מלכים א א-ב • רמב"ם: מכירה כה</p>
<p>29 חמישי Thursday</p>	<p>ד 4</p>	<p>6:51 נץ החמה 9:48 סו"ז קר"ש - גר"א 10:47 סו"ז תפלה - גר"א 7:54 צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: כתובות פה • ירושלמי: עבודה זרה כה • תוספתא: בכורים ב נ"ך: מלכים א ג-ד • רמב"ם: מכירה כו</p>
<p>30 ששי Friday</p> <p>Candle Lighting 6:21 הדלקת הנרות</p>	<p>ה 5</p>	<p>6:52 נץ החמה 9:48 סו"ז קר"ש - גר"א 10:47 סו"ז תפלה - גר"א 7:52 צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: כתובות פו • ירושלמי: עבודה זרה כו • תוספתא: שבת א נ"ך: מלכים א ה-ו • רמב"ם: מכירה כז</p>
<p>1 שב"ק Shabbos</p> <p>Shabbos Ends 7:50 זמן מוציאז"ק</p>	<p>ו 6</p>	<p>יילך, שבת שובה</p> <p>6:53 נץ החמה 9:48 סו"ז קר"ש - גר"א 10:47 סו"ז תפלה - גר"א 7:50 צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: כתובות פז • ירושלמי: עבודה זרה כז • תוספתא: שבת ב נ"ך: מלכים א ז-ח • רמב"ם: מכירה כח</p>

דַעַם עַרְשֵׁטָן טאַג ראש השנה דאַרף מען זייער אַכטונג געבן צו רעדן ווי ווייניגער, און אַ חשובער מענטש דאַרף נאך מער אַכטונג געבן אויף דעם. (שירות ה'ר"ן סימן כ"א)